

ATHENS VOICE

102.5
ATHENS
VOICE
RADIO

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
Αμερικανικές
εκλογές 2020

ΟΔΟΣ ΝΙΚΙΟΥ
Στην πιάτσα των
υφασματάδων
Της Κατερίνας Καμπόσου

ΜΗΧΑΝΗ
ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ
3 ιστορίες για
τό Έπος του '40

Των Χρίστου Βασιλόπουλου,
Δημήτρη Πετρόπουλου

ΝΑ ΓΙΝΕΣΑΙ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ ΑΛΛΟΣ.

ΝΑ ΤΟΛΜΑΣ ΝΑ ΣΚΕΦΤΕΙΣ.

ΝΑ ΜΕΝΕΙΣ ΓΥΜΝΟΣ
ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ 1000 ΑΤΟΜΑ.

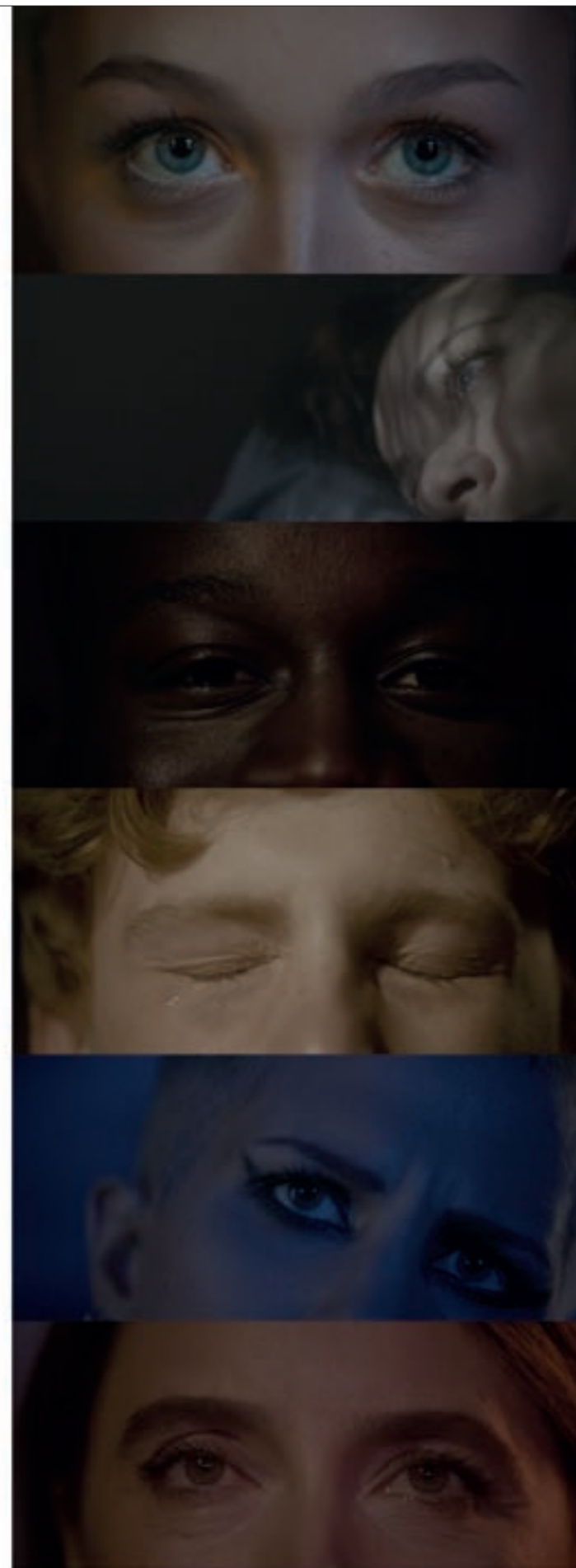
ΝΑ ΔΑΚΡΥΖΕΙΣ
ΔΙΠΛΑ ΣΕ ΑΓΝΩΣΤΟΥΣ.

ΝΑ ΧΕΙΡΟΚΡΟΤΑΣ ΜΕΧΡΙ
ΝΑ ΠΟΝΕΣΟΥΝ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΟΥ.

ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΜΕ
ΣΤΟΥΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥΣ
ΧΩΡΟΥΣ ΘΕΑΜΑΤΩΝ.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΜΑΖΙ.

ONASSIS
STEGI

EDITO

Του Φώτη Γεωργελέ

Δεν μου αρέσει η έκφραση οι «δύο Ελλάδες» κι ας την έχω γράψει.

Γιατί δηλώνει κάτι το αμετάκλητο και ο οριστικός δικασμός σπναινει ήττα για όλους. Καλύτερα να μιλάμε για τα δύο πρόσωπά μας, τους χαρακτήρες, τη διαφορά φάσης, τις αντιδράσεις μας που αλλάζουν, ακόμα και στον ίδιο άνθρωπο καμιά φορά. Έτσι είναι οι άνθρωποι, λένε οι επιστήμονες, τα πρώτα θύματα είχαν ονοματεπώνυμο, μας σόκαραν, μας κρατούσαν σε εγρήγορση, όσο πιο πολλά, γίνονται «στατιστική». Τι σημαίνει 1 εκατομμύριο νεκροί; Ένας αριθμός. Τώρα πια δεν γράφουμε ούτε τα ονόματα των θυμάτων. Έπειτα είναι και ο χρόνος. Όσο πιο πολύς χρόνος, τόσο το ανθρώπινο μυαλό συνηθίζει το ανεπίπεδο, αναπτύσσει μηχανισμούς άρνησης για να μπορέσει να συνεχίσει να ζει κανονικά, «κλείνει» συναισθηματικά για να αντέξει.

Προσπαθώ να μη θυμώσω με τους γύρω μου, παρατηρώ τη δικιά μου κούραση, αμέλεια, καλάρωση, τα δικά μου λάθη για να δικαιολογήσω των άλλων. Δεν έχει νόημα να βριζόμαστε. Ακόμα περισσότερο κι από την οικονομική κρίση, αυτή η υγειονομική κρίση απαιτεί ενότητα και συναντίληψη. Ένα μικρό ποσοστό να μην ακολουθεί, μολύνει όλη την κοινότητα, καταστρέφει την προσπάθεια. Το βλέπουμε ήδη καθημερινά.

Είναι εντυπωσιακό πόσο το 2020 μοιάζει με το 2010. Δύο τελείως διαφορετικές αιτίες με τα ίδια αποτελέσματα. Το 2010 μας έλειψαν τα λεφτά γιατί σταμάτησαν να μας δανειζουν οι ξένοι. Το 2020 μας έλειψαν τα λεφτά επειδή ολόκληρος ο πλανήτης, για να προφυλαχθεί, έμεινε σπίτι του. Lockdown, μείωση τζίρων, καταστροφή του τουρισμού. Η ύφεση του 2020 είναι μεγαλύτερη από εκείνη μιας δεκαετίας πριν. Ευτυχώς τώρα έχουμε πρόσφατο το παρελθόν, δεν διαδιδλώνουμε εναντίον του ιού. Η προηγούμενη κρίση μάς έκανε ωριμότερους για να αντιμετωπίσουμε την τωρινή. Και τώρα υπάρχουν οι αρνητές της πραγματικότητας, απλώς τους ακούν πια λιγότεροι. Τώρα λένε, δεν υπάρχει ιός, είναι μια παγκόσμια συνωμοσία για να μας φυλακίσουν στα σπίτια μας, είναι υπερβολές, είναι κόλπα, είναι σχέδιο για να μας ελέγξουν με τα βιοτσιπ των εμβολίων. Πριν 10 χρόνια δεν ήταν λιγότερο παράλογος η αντιδράσεις, είναι ένα σχέδιο για να μας κάνουν «χρεοδουλοπαρκοκία», «δεν χρωστήμας μας χρωστήμας», θα πούμε Όχι. Οί Έλληνες ψήφισαν ότι είναι πλούσιοι, σάρκαζαν τα ξένα ΜΜΕ το 2015.

Μάθαμε μερικά πράγματα αυτά τα δύσκολα χρόνια, ο μηχανισμός άρνησης της πραγματικότητας, όμως, παραμένει ισχυρός και μπορεί από τη μια στιγμή στην άλλη να καταστρέψει τα πάντα. Η προηγούμενη άρνηση της οικονομικής πραγματικότητας μας έχει στοιχίσει ήδη μια χαμένη δεκαετία. Τώρα;

Τα μοτίβα επαναλαμβάνονται. Τότε για να αντιμετωπίσουμε την ύφεση, την απώλεια των δανεικών από την οικονομία, χρειαζόταν να πάρουμε κάποια μέτρα. Μεταρρυθμίσεις τα έλεγαν τότε. Όχι τα δύσκολα, την ανακατασκευή του κρατικού μηχανισμού, της παιδείας, της δικαιοσύνης, ούτε τα απλά, τα εύκολα μέτρα δεν μπορέσαμε να κάνουμε. Πώς θα αναπληρώναμε λίγα από τα χαμένα δανεικά; Να δουλέψουμε περισσότερο, να επιτρέψουμε τις κρουαζιέρες για να έρθουν περισσότεροι ξένοι στην πόλη. Να κάνουμε την Αθήνα προορισμό city break για να έρχονται τουρίστες τα σαββατοκύριακα για τριήμερο. Να είναι ανοιχτά τα μαγαζιά για να ψωνίζουν αυτοί που θα έρθουν, να γίνουν ξενόγλωσσα τμήματα στα πανεπιστήμια να έρθουν ξένοι φοιτητές, τέτοια απλά πράγματα. Πράγματα που έκαναν 7 ευρωπαϊκές χώρες που βρέθηκαν στη δίνη και μέσα σε 2-3 χρόνια την ξεπέρασαν. Εμείς αποφασίσαμε να μην κάνουμε τίποτα, να διεκδικήσουμε μόνο τη συνέχιση των δανεικών. Κάψαμε την Αθήνα, οι άλλες χώρες έβγαζαν ταξιδιωτικές οδηγίες ότι είναι επικίνδυνη χώρα η Ελλάδα. Σε μια περίοδο που στην Τουρκία έβγαζαν βόμβες και στη βόρεια Αφρική είχαν τις επαναστάσεις της Άνοιξης, εδώ, στον ιδανικό δηλαδή προορισμό τουρισμού στη Μεσόγειο, δεν ερχόταν ο κόσμος γιατί καταστρέψαμε τις πόλεις μας, κάψαμε το κέντρο της Αθήνας, διαλύσαμε το λιαν-

κό εμπόριο. Το Αττικόν και το Απόλλων, ακόμα καμένα ερείπια, μας θυμίζουν ποιος ήταν στ' αλήθεια ο «πολλαπλασιαστής» που έπεσε έξω: Εμείς, η δικιά μας άρνηση της αλήθειας. Μετά το 2015 που οι διαδηλώσεις και οι εμπρησμοί σταμάτησαν, τα 10 εκατομμύρια τουρίστες έγιναν 32 και η Ελλάδα μπόρεσε να πάρει μια ανάσα από την αύξηση του τουρισμού, αφού άλλη μεταρρύθμιση σπανίως θα έκανε.

Το μάθημα αυτό τουλάχιστον το πήραμε. Το 2020 ζητούσαμε όλοι το αντίθετο από το 2010: Να ανοίξει ο τουρισμός, να ανοίξουν τα μαγαζιά, να δουλέψουμε περισσότερο. Βλέπω τα ρεπορτάζ με τις διαμαρτυρίες γιατί κλείνουν τα περίπτερα και οι κάβες και τα μίνι μάρκετ στις πλατείες από τις 12 τη νύχτα και για τις θέσεις εργασίας που χάνονται και χαμογελάω πικρά.

Όπως τότε, έτσι και το 2020, για να επιβιώσουμε, οφείλουμε να πάρουμε κάποια μέτρα. Από το να μην έρθουν καθόλου τουρίστες, ας έρθουν τουλάχιστον λίγοι. Από το να κλείσουν τελείως τα μαγαζιά, ας δουλέψουν με λιγότερους πελάτες. Από το να πάμε στο νοσοκομείο, ας φοράμε μάσκα. Από το να πεθάνουν οι άνθρωποι μας, ας μείνουμε λίγο μέσα, ας περιορίσουμε τις επαφές.

Και όπως τότε το 2010, έτσι και τώρα, ο άλλος μας εαυτός καρδοκεί για να καταστρέψει κάθε προσπάθεια. Μέτρα να πάρτε εσείς, εμείς θα πηγαίνουμε σε πάρτι κρυφά, θα χορεύουμε στα μπιτς-μπαρ, δεν θα τηρούμε τους κανόνες απόστασης, θα βγάσουμε το ένα νησί μετά το άλλο «κόκκινο» και έτσι θα «τελειώσουμε» τον τουρισμό από τα τέλη Αυγούστου, ενώ τέλος Οκτωβρίου είναι ακόμα καλοκαίρι. Θα πηγαίνουμε σε πλατείες με μπίρες, θα πηγαίνουμε σε πάρτι σε σπίτια, θα πηγαίνουμε σε κλαμπ που ανοίγουν την πίσω πόρτα κι εμείς θα χορεύουμε κρυμμένοι μέσα. Γιατί είμαστε νέοι και «το αίμα μας βράζει». Μπα, και 'γω που νόμιζα ότι οι νέοι είναι οι αλτρουιστές με την ευαισθησία που κάνουμε οι μεγάλοι όπως γινόμαστε κυνικοί της ζωής, οι νέοι είναι οι ρομαντικοί που σκέφτονται τον συνάνθρωπό τους. Τώρα ξαφνικά οι νέοι έγιναν «παρτάκηδες»; Είναι οι «νέοι» ή οι καλομαθημένοι αυτοί που δεν αντέχουν μερικούς μήνες να μη χορέψουν με άλλους χίλους; Φοράει ο πάπας μάσκα, φοράει ο πατριάρχης μάσκα, και δεν ντρέπονται οι έλληνες ιερείς μπροστά στην πρόεδρο και τον πρωθυπουργό της χώρας να μη φοράνε; Δεν ντρέπονται να υπονομεύουν την προσπάθεια μιας χώρας να σώσει τη ζωή της και τη δουλειά της; Ποιοι είναι αυτοί οι ιδιοκτήτες καταστημάτων που για να έχουν λίγη εισπραξη παραπάνω μερικές μέρες, υπονομεύουν την οικονομική ζωή της χώρας; Αυτοί όλοι είναι που οδηγούν στο lockdown και στην καταστροφή της οικονομίας. Αυτοί όλοι «παίρνουν» τα μέτρα, όχι οι γιατροί, όχι το κράτος. Αυτοί όλοι που δεν έχουν την αυτοπειθαρχία να διαχειριστούν μια κατάσταση πρωτόγνωρη και δύσκολη. Που θέλουν να κάνουν ό,τι έκαναν πάντα. Που αρνούνται την πραγματικότητα. Αυτοί όλοι, δηλαδή εμείς. Σας θυμίζει τίποτα το επαναλαμβανόμενο μοτίβο;

Βλέπω ρεπορτάζ στη τηλεόραση. Ρωτάνε τους περαστικούς για το μέτρο απαγόρευσης της κυκλοφορίας στις 12:30 το βράδυ. «Μας πάνε σε ανυπόφορες καταστάσεις» λέει μια κοπέλα. Μας πάνε, «κάποιοι», σε ανυπόφορες καταστάσεις, δηλαδή να μη βγαίνουμε μετά τις 12μση για να σώσουμε τις ζωές και την οικονομία μας. Που με το σκέιτ να πέσεις και να σπάσεις το πόδι σου, κάθεσαι 3 μήνες στο κρεβάτι με βίδες. Τίποτα δύσκολο στη ζωή τους δεν έχουν ζήσει αυτοί οι άνθρωποι που έγιναν τόσο καλομαθημένοι;

Επαναλαμβανόμενα μοτίβα στον χρόνο, σε ολόκληρο τον κόσμο. Η πραγματικότητα είναι δύσκολη, αντί να την αντιμετωπίσουμε, ας την αρνηθούμε. Δεκαετίες εύκολης ζωής δημιούργησαν αδύναμους εαυτούς. Αν υπερισχύσει αυτός ο εαυτός μας, έρχεται δύσκολος χειμώνας. **A**

«Στα εκκλησιάκια, λέει, στα νοσοκομεία κάνουν κανονικά λειτουργίες κι όλοι περνάνε από το ίδιο ρουταλάκι».

(Παρέα νέων συζητώντας σε μπαρ, Πανόρμου, Σάββατο βράδυ)

«Ξέρεις ποια μπίζνα πήγε καλά στον κορωνοϊό; Η γκέι οάουνα. Κάθε μέρα περνάω από Μεγάλου Αλεξάνδρου και βλέπω. Από Αύγουστο που άνοιξαν τα γυμναστήρια, έχουν γαμηθεί στον κόσμο. Μέχρι και κρουαζιέρα είχαν, από Ισπανία».

(Αντροπαρέα σε μπαρ, Κεραμεικός, Σάββατο μεσημέρι)

Μάθημα Βυζαντινής Ιστορίας, Ε΄ Δημοτικού. Η απάντηση στην ερώτηση είναι ότι ο μέγας Κωνσταντίνος έκανε διπλωματικές επαφές με γειτονικούς λαούς... Η απάντηση μας μικρή:

«Ο μέγας Κωνσταντίνος διπλωματίστηκε με κάποιους άλλους».

(Αθήνα, Δευτέρα πρωί)

Σε αίθουσα αναμονής πολυκλινικής κάθονται μπαμπάς και 4χρονος γιος. Το πιτσιρίκι κοιτάζει συνέχεια το μπουλ με τις καραμέλες στον γκιότ της υποδοχής. Με δειλά βήματα πλησιάζει και πάει να πάρει μία καραμέλα αλλά ο μπαμπάς αγριεύει:

-Επ! Σου είπα μετά.
-Εεε μα το μετά είναι ΤΩΡΑ.

(Ψυχικό, Τρίτη απόγευμα)

«Είχα Δημήτρη με Δημήτρη, μπαρ-του-μπαρ»

(Ακαδημίας, πρωί Δευτέρας, Αγίου Δημητρίου)

«ΤΟΡΑ! ΟΛΑ ΤΑ ΜΠΟΥΦΑΝ ΑΝΤΡΙΚΑ ΓΙΝΕΚΙΑ ΓΚΕΙ, ΜΟΝΟ 5 ΕΒΡΟ!!!»

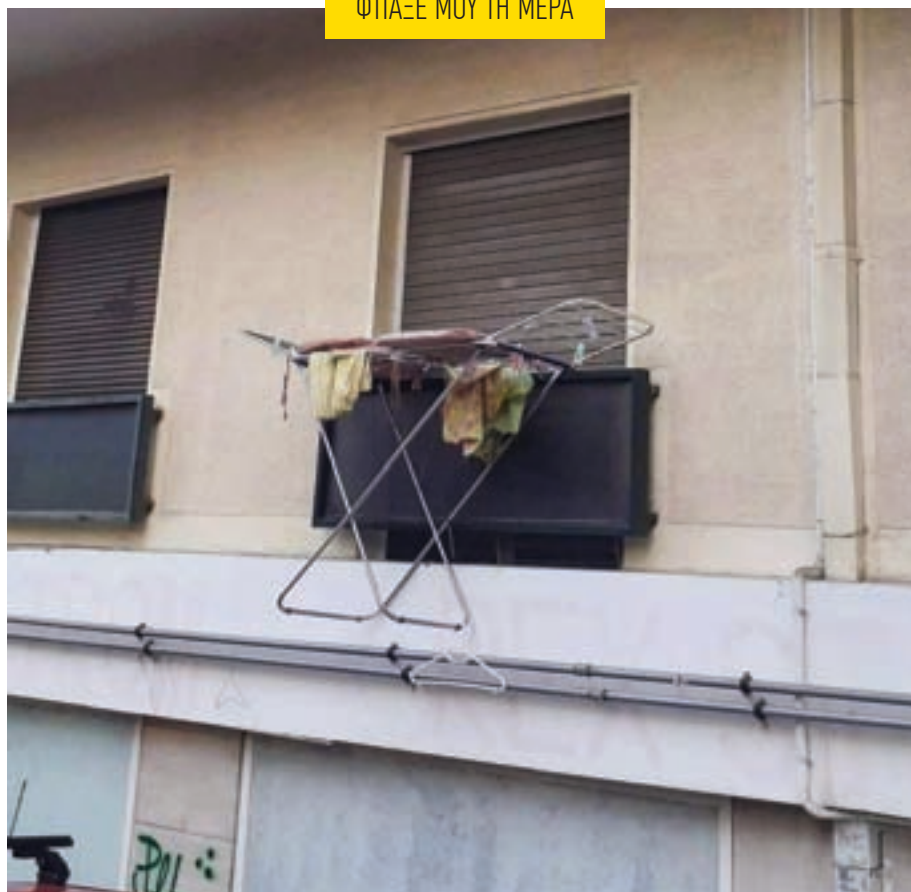
(Κέντρο Αθήνας, επιγραφή με μαρκαδόρο, Τρίτη πρωί)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ

→ panikoval500@gmail.com

ΦΤΙΑΞΕ ΜΟΥ ΤΗ ΜΕΡΑ

Το θέμα δεν είναι η τέλεια θέση της απλώστρας. Το θέμα είναι ότι διαθέτει και προέκταση. Προσέξτε τη λευκή κρεμάστρα στο ποδαράκι της απλώστρας, καθώς και δύο επιπλέον κρεμάστρες στερεωμένες στις σωληνώσεις της ΕΥΔΑΠ...

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

Η ΑΤΑΚΑ ΤΟΥ ΦΕΤΙΝΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ

«Πάμε πλατεία για ένα γρήγορο τεστ covid και μετά σπίτι μου για φάση;»

ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

190 θερμίδες το μελομακάρονο, 240 ο κουραμπιές.
(Αρχίστε από τώρα τις προσθαφαιρέσεις)

DRAG QUEENS

Αυτή τη στιγμή στην αθηναϊκή νύχτα, πιο δημοφιλείς κι από τα τηλεοπτικά σελέμπριτις.

ΑΜΑΛΙΑ ΜΟΥΤΟΥΣΗ

Αφηγείται υπέροχα, σε πρώτο πρόσωπο, ως ομιλούσα Εθνική Βιβλιοθήκη, την ιστορία της, τις αναμνήσεις της και τη μεταφορά της στο ΚΠΙΣΝ. Στο ντοκιμαντέρ «Μεταφορά» του Ηλία Παννακάκη, στον Δαναό, Σάββατο 31/10 & Κυριακή 1/11 στις 17.00.

Η ΑΤΑΚΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Από πού στρίβουμε για τον Μεγάλο Περίπατο;

ΕΝΑ ΧΑΪΚΟΥ

Ο Υπηρέτης «Πιστέ μου φόβε είσαι ο τελευταίος που θα με αφήσεις»
(Χάρης Μελιτάς, Ελαφρόπετρα, εκδ. Μανδραγόρας)

ANNUS HORRIBILIS

1.259 κρούσματα. Κλειστές πόλεις. Αμερικανικές εκλογές. Ερντογάν. Αποκεφαλισμοί. Εσύ λείπεις.
(όχι απαραίτητα μ' αυτή τη σειρά)

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Σε λίγο θα μας πληρώνουν για να ταξιδεύουμε.
(Τι έχουμε πάθει όλοι...)

ΑΚΗΣ ΠΕΤΡΕΤΖΙΚΗΣ

Προτείνει για φοιτητές, πίτσα με πολτοποιημένο κουνουπίδι, αμύγδαλα και παρμεζάνα...
(από πού να το πρωτοπιάσεις)

ΠΑΡΕΛΑΣΕΙΣ

Η μεγάλη μας ευκαιρία να τις καταργήσουμε εντελώς.

ΤΟ ΣΠΟΤ ΓΙΑ ΤΟ 1821

Γυμναστικές επιδείξεις με υπόκρουση Σαββόπουλο.

ΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΣΕΡΝΕΤΑΙ

Ότι και να λένε οι εταιρείες, όσα τηλεφωνήματα κι αν μας κάνουν για αναβάθμιση, έχουμε το χειρότερο και ακριβότερο ίντερνετ στην Ευρώπη.

ΟΙ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥΝ

Αυτή η πανώλη!

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το σχεδιάζει ο κορυφαίος καλλιτέχνης **Cleon Peterson**. Γεννήθηκε στο Σιάτλ το 1973 και ζει με την γυναίκα του και τα παιδιά του στο Λος Άντζελες. Μεγάλωσε μέσα σε ένα ανοιχτόμυαλο και δημιουργικό περιβάλλον και πάντοτε έβρισκε τον εαυτό του να ζωγραφίζει και να διασχίζει τους δρόμους της πόλης με ένα skateboard. Ο μικρότερός του αδελφός είναι ο γνωστός φωτογράφος Leigh Ledare. Στα 17 ξεκίνησε ο εθισμός του στα ναρκωτικά, κάτι που θα τον οδηγούσε στη φυλακή, θα ζούσε για ένα διάστημα μέσα σε ένα αυτοκίνητο ενώ αργότερα θα έχανε και την αδελφή του από χρήση ηρωίνης. Στα 25, άρχισε να δουλεύει στο design studio του καλού του φίλου-καλλιτέχνη Shepard Fairey (Obey) και αυτό θα ήταν η αφετηρία για να αλλάξει ολοκληρωτικά η ζωή του. Ο ίδιος θα ανακάλυπτε από την αρχή τον καλλιτεχνικό του εαυτό και ταυτότητα, με τον διάσημο γκαλερίστα Jeffrey Deitch να αναγνωρίζει από νωρίς το μεγάλο του ταλέντο. Λίγο αργότερα θα αποφοιτούσε με έπαινο από την Crankbrook Academy και το ArtCenter College of Design της Καλιφόρνια. Η βία, σωματική, ψυχολογική ή ιδεολογική, βρίσκεται στο επίκεντρο στους πίνακές του, με τις μαύρες και κόκκινες φιγούρες να μάχονται μέχρι τέλος για εξουσία και ισχύ. Ο Peterson είναι το παράδειγμα πως κάποιος μπορεί να αντεπεξέλθει τις δυσκολίες της ζωής και να τα καταφέρει. Σήμερα, θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς contemporary καλλιτέχνες της εποχής μας, με τα έργα του να εκτίθενται σε διάσημες γκαλερί και μεγάλα ιδρύματα σε όλο τον κόσμο. Το σημερινό εξώφυλλο έχει θέμα του τον Trump και τίτλο «Useless Idiot» (2019). Περισσότερα στο cleonpeterson.com

swatch[®]
S W I S S M A D E

TIME IS WHAT
YOU MAKE OF IT

BIG
BOLD
CHRONO

SWATCH STORES: ΑΘΗΝΑ: ΣΥΝΤΑΓΜΑ, 210 3313833 | ΟΜΟΝΟΙΑ, 210 3213328 | ΜΑΡΟΥΣΙ: THE MALL, 210 6197472 | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: 2310 284988

Πρωί Πέμπτης, σταθμός του μετρό Ελληνικό. Ωρα, οκτώ και κάτι λεπτά. Η εβδομάδα στα τελειώματά της. Ακόμα όλα είναι ήσυχα, σχεδόν αθόρυβα. Συρσίματα παπουτσιών, αντίλαλοι από γόβες στα πλακάκια, οι μονότονοι ήχοι των κυλιόμενων, μισοξυνημένα βλέμματα πάνω από μάσκες, τα ρυθμικά «μπιπ» των μηχανημάτων. Ο συρμός έρχεται, μπαίνουμε όλοι σαν κουρδισμένοι. Ουδείς κάθεται στις καρέκλες με τις κίτρινες ταμπελίτσες με την ένδειξη: «Εδώ δεν κάθονται». Μια ράθυμη, κουρασμένη πειθαρχία, κάποιες μεταξύ μας ανταλλαγές βλεμμάτων σαν σιωπηλές επιβεβαιώσεις μιας μυστικής συμφωνίας. Σχεδόν οι μισοί τρίβουν τις παλάμες τους τους με αντισηπτικό. Τους βλέπουν οι άλλοι μισοί και κάνουν το ίδιο. Τα γυαλιά θολώνουν πάνω από τις μάσκες, θυμίζουμε κάτι συμμαθητές μας στο Δημοτικό με γυαλιά αστιγματισμού που κάποτε ήταν μόνιμα θαμπά και μας έκαναν να γελάμε – πρωτόγονο, σχεδόν αθώο μπουλινγκ.

Σχεδόν όλοι χαζεύουν στα κινητά τους. Κοιτάζουν αποθηκευμένα αρχεία που έχουν κάνει download γιατί δίκτυο δεν έχει στο μετρό. Ούτε κινητής τηλεφωνίας ούτε wifi. Δυο τρεις βγάζουμε βιβλίο από τις τσάντες που κρατάμε με ευλάβεια στην αγκαλιά για να μην ακουμπήσουν κάπου «μολυσμένα». Ο ένας ρίχνει κρυφές ματιές στο βιβλίο του άλλου. Οι βιβλιόφιλοι λένε ότι οι ματιές στα εξώφυλλα που κρατούν οι άλλοι είναι μία από τις αδιακρισίες που συγχωρούνται. Οι επιβάτες σαν ανθρώπινο ζελέ λικνίζομαστε ρυθμικά, σαν νανούρισμα από ένα τεράστιο κυλι-

όμενο σιδερικό. Μια κανονική, όσο κανονική γίνεται, μέρα. Ξαφνικά η ψυχία τινάζεται. «Άντε ρε γ@μήσου, πρωί πρωί... Ακουσες ρε; Άντε γ@μήσου...».

Ο άνθρωπος που φώναζε στη μούρη κάποιου άλλου ήταν ένας άντρας γύρω στα 40. Είχε ουρλιάξει με τέτοια ένταση που είχε εκτοξεύσει σάλια στον αέρα. Φορούσε τζιν παντελόνι, φρεσκοσιδερωμένο πουκάμισο, σακάκι, γυαλιά, μια τσάντα περασμένη στον ώμο και μια χειρουργική μάσκα περασμένη στον λαιμό, σαν τσαλακωμένο κολιέ. Κοιτούσε έναν άλλον που στεκόταν γύρω στο ένα, ενάμισι μέτρο απόσταση. Τα βλέμματα όλων μας ήταν πάνω τους. «Ναι, ρε. Τι κοιτάς σα μαλάκας; Εσύ να βάλεις τη μάσκα εκεί που ξέρεις, που θα μου την πεις κιάλας πρωί πρωί...». Ήταν σαφές. Ο απέναντι τού είχε κάνει παρατήρηση για τη μάσκα. Κάτι θα του 'χε πει. «Βάλτε τη μάσκα σας...» ή «Για δε φορές, ρε, τη μάσκα σου...». Ή κάτι τέτοιο. Δεν μπορούσαμε να φανταστούμε κάτι άλλο.

Ήταν ένας άντρας περίπου 50-55 ετών, με μια πολύ συνηθισμένη φυσιογνωμία. Το βλέμμα του είχε παγώσει σε αντίθεση με τα μάγουλά του που είχαν κατακοκκινίσει, ήταν έτοιμος να εκραγεί αλλά ταυτόχρονα τον είχε καλύψει μια διαφανής μεμβράνη έκπληξης και αμχανίας. Ο άλλος είχε αρχίσει να τρέμει με μισάνοιχτο στόμα έτοιμος να εκτοξεύσει νέα επίθεση. Περιμένε την άμυνα του αντιπάλου του. Και όλοι περιμέναμε την επόμενη φάση. Αμίλητοι, όλοι, σαν να βλέπαμε τηλεόραση, από μακριά. Απόλυτη σιωπή, ηλεκτρισμένη, που λένε. Μέχρι που ακούστηκε: «*Επόμενη στάση Νέος Κόσμος*». Ο έξαλλος με τη διπλωμένη μάσκα και την τσάντα πήγε στην πόρτα, ακούστηκε το γνωστό μακρόσυρτο σκουζίμο των φρένων, το ανοιγοκλείσιμο της πόρτας. Βγήκε και άρχισε να περπατά προς την έξοδο, σαν να μην είχε συμβεί τίποτα. Ο άλλος έκανε μια βιαστική κίνηση με το δεξί του χέρι πάνω κάτω στο στομάχι του, σαν να σταυροκοπήθηκε. Είπαμε, μια κανονική μέρα, όσο κανονική γινόταν.

Μια κανονική μέρα για όλους. Σε αυτές τις κανονικές ημέρες κάποιος από εμάς, κανονικοί κατά τ' άλλα, σταματούν να αντέχουν, σταματούν να σκέφτονται και μπαίνουν σε ένα μικρό σκοτεινό δωμάτιο για λίγο από το οποίο βγαίνουν φαντάσματα. Βγαίνουν σκιές της προηγούμενης ζωής. Δεν θέλει πολύ, εύκολο είναι. Δεν μιλάμε για τους κανονικούς ψεκασμένους που και πριν από την πανδημία τούς έλεγε ότι έχει ωραία μέρα και απαντούσαν ότι «*τον ήλιο τον κανονίζουν τα καρτέλ των αντλιακών*». Μιλάμε για τους διπλανούς μας. Αυτούς που πίναμε μπίρες, λέγαμε βλακείες για την ΑΕΚ και τον Παναθηναϊκό τα πρωινά που βγάλαμε τα σκυλιά μας βόλτα, αυτούς που τους φιλούσαμε σταυρωτά ακόμα και δύο μέρες να είχαμε να τους δούμε, που η χειραψία πήγαινε σύννεφο – αυτά τα καθημερινά που όριζαν τη ρουτίνα, κι αυτή με τη σειρά της την ψευδαισθηση του καθενός. Αυτά τα μικρά καθημερινά στιγμιότυπα, μικρές και μεγάλες σκηνές της ζωής που έχει έρθει ανάποδα. Όλοι έχουν από ένα. Άλλοι περισσότερα.

Όταν ο φόβος βάζει τις σφραγίδες του, οι άνθρωποι δεν θέλουν πολύ να γίνουν φαντάσματα. Να κρύβονται από την ίδια τους την αντανάκλαση στον καθρέφτη της προηγούμενης ζωής. Αλλά πού θα πάει. Θα τη βρούμε την άκρη, έτσι είναι ο κόσμος, έτσι γίνεται πάντα. Και πού ξέρεις, όταν αυτός ο άνθρωπος με τη μάσκα - τσαλακωμένο κολιέ στον λαιμό του, ξανασυναρτήσει στο μετρό μετά από καιρό αυτόν που έβρισε, ίσως του μιλήσει για τον καιρό ή για το βιβλίο που θα τον δει να διαβάζει. Και ίσως τον ρωτήσει με συνωμοτικό χαμογελάκι: «*Καλό, καλό?*». Και τότε το φάντασμα θα κάνει ένα μεγάλο μπαμ και θα ξαναγίνει άνθρωπος... **A**

Ο φόβος και τα φαντάσματα της διπλανής πόρτας

Του ΚΩΣΤΑ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΑΦΗΓΗΜΑ ΚΑΙ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ «ΕΛΛΑΔΑ 2021»

ΤΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ

ΤΟ ΠΡΟΣΦΑΤΟ ΒΙΝΤΕΟΚΛΙΠ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ «ΕΛΛΑΔΑ 2021» πυροδότησε έναν έντονο δημόσιο διάλογο. Πολλοί συγκινήθηκαν. Η εξαιρετική ενορχήστρωση και απόδοση του τραγουδιού «*Ας κρατήσουν οι χοροί*» του Διονύση Σαββόπουλου (ενός τραγουδιού που, εκτός απ' τη μελωδική του αξία, περιέγραψε και καθόρισε με τους στίχους του την κυρίαρχη κοινωνική και πολιτική κουλτούρα μιας ολόκληρης εποχής): μια χορογραφία που κλείνει το μάτι στη χρυσή εποχή του ελληνικού κινηματογράφου της δεκαετίας του 1960: ο ατμοσφαιρικός φωτισμός του επιβλητικού Καλλιμάρμαρου: το κολλάζ ηρωικών προσωπικοτήτων από την Επανάσταση: ο προφανής διάλογος με την τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Είναι, όντως, δύσκολο να μη συγκινηθείς.

Το βίντεο της Επιτροπής πατάει όλα μας τα εθνικά κουμπιά. Τρέφει την εθνική μας εμμονή με το παρελθόν, όπως όταν ζύνεις μανιασμένα ένα τσίμπημα απο κουνούπι που σε τρώει: ξέρεις ότι δεν πρέπει να το ξύσεις, ότι δεν σε βοηθάει πραγματικά να γιάνεις, αλλά το κάνεις γιατί σε κάνει να νιώσεις καλά τώρα, σου παρέχει μια στιγμιαία ευδαιμονία. Μια εθνική εμμονή με το παρελθόν που στη μαζική κουλτούρα δεν εκφράζεται συνήθως μέσα από κριτικό αναστοχασμό για την ιστορική αλήθεια ή μέσα από την κατανόηση του παρελθόντος για το χτίσιμο ενός καλύτερου μέλλοντος, παρά μέσα από τη νοσταλγία για μια πιο αθώα, πιο ανέμελη, πιο αυθεντική, πιο ένδοξη εποχή (μια απολύτως θεμιτή ανάγκη, άλλωστε δεν είμαστε ούτε οι πρώτοι ούτε οι τελευταίοι που επιζητούμε μια επιστροφή). Ουσιαστικά το βίντεο μας υπόσχεται ότι δεν χρειάζεται ν' αλλάξουμε τίποτα: ότι μπορούμε να συνεχίσουμε να κυνηγάμε το ίδιο Όνειρο που κυνηγάμε εδώ και 200 χρόνια: με τον μαυροντυμένο λεβέντη να προσπαθεί να κατακτήσει τη λευκοντυμένη νυφούλα, και τις παρέες να γράφουν ιστορία στα τραπεζάκια εκεί έξω.

Εάν θέλει κάποιος να αποδομήσει το βίντεο, μπορεί να εντοπίσει πιθανές αδυναμίες. Αρκετοί έχουν ήδη εκφράσει ενστάσεις για την ομοιογένεια των χορευτών, για την απουσία μειονοτήτων, για τον αθηνοκεντρισμό του: για τους «πασοκικούς» και νεο-ορθόδοξους συνειρμούς «έθνους ανάδελφου» των στίχων για την ασφυκτική αρμονία και τη βεβαιωμένη ευτυχία για την τριτοκοσμική ετεροκανονικότητα της χορογραφίας: για τη μη αναγνώριση του ότι η Ελλάδα του 2021 δεν είναι αυτή του 2004, και πολύ περισσότερο αυτή του 1983 ή του 1965 (ευτυχώς). Η δε παρουσία των έργων του Καλατράβα σε ένα τέτοιο βίντεο χωρίς ίχνος ταπεινότητας ή αυτοσυνείδησης είναι μάλλον ατυχής επιλογή, δεδομένης της (τότε) εγκατάλειψης των (τώρα) σκουριασμένων και χορταριασμένων ολυμπιακών εγκαταστάσεων.

Η αλήθεια είναι ότι, όπως και με προηγούμενες ανακοινώσεις και επικοινωνίες της Επιτροπής, οποιοδήποτε οπτικό αφήγημα θα προκαλούσε αντιδράσεις. Οι σύγχρονες, φιλελεύθερες κοινωνίες της Δύσης δεν ανέχονται πλέον την επιβολή της ομοιομορφίας, την υποταγή σε ένα ενιαίο αφήγημα. Η κατάρα των σύγχρονων θεσμών, των πολιτικών του σήμερα, αλλά και όλων παράγουν δημόσια επικοινωνία, πολύ περισσότερο σε ένα υπερδημοκρατικό ψηφιακό περιβάλλον, είναι για κάθε τους διακήρυξη ή θέση να δέχονται ενστάσεις, αντιρρήσεις, μομφές, επιθέσεις.

Όσο εύκολο είναι να συγκινηθεί κανείς από το βίντεο, άλλο τόσο εύκολο είναι και να προσβληθεί ή να νιώσει αποκλεισμένος: μπορεί μάλιστα να συγκινηθεί και να πληγωθεί ταυτόχρονα. Όταν ένα βιντεοκλίπ παρουσιάζεται ως το επίσημο βιντεοκλίπ της Επετείου, όταν μία συγκεκριμένη ομάδα ανθρώπων παρουσιάζεται ουσιαστικά ως η «Εθνική Ελλάδος», ως η εικόνα της χώρας, τότε μας αφορά όλους: έχει την υποχρέωση να μας συμπεριλάβει όλους.

Ποια ήταν, λοιπόν, η αποστολή του βιντεοκλίπ; Να εμπυχώσει και να τιμήσει τους εργαζόμενους στην Επιτροπή που συμμετείχαν και στο βίντεο; Να αποτελέσει το εναρκτήριο λάκτισμα κάποιων εκδηλώσεων; Να επικοινωνήσει την εικόνα της Ελλάδας του 2021 στο εσωτερικό ή το εξωτερικό; Ήταν, όπως ειπώθηκε, «απλώς ένα βιντεοκλίπ»; Το πρώτο από πολλά άλλα που θα ακολουθήσουν;

Τα ερωτήματα αυτά υποδηλώνουν ένα έλλειμμα στην επικοινωνιακή στρατηγική (εάν όχι στον ίδιο τον στρατηγικό σχεδιασμό) των εορτασμών του 2021: αλλά και ένα βαθύτερο ερώτημα για την αποστολή της Επιτροπής «Ελλάδα 2021»: Ποιος ακριβώς είναι ο ρόλος της;

Μήπως ο στόχος της Επιτροπής είναι η πρωτογενής παραγωγή πολιτικού οράματος; Η έκφραση ενός εθνικού αφηγήματος εν όψει της εισόδου στον τρίτο αιώνα ζωής του κράτους μας; Αν και αυτό θα ήταν χρήσιμο, μια τέτοια συζήτηση είναι βαθιά πολιτική: απαιτεί ανοιχτό δημόσιο διάλογο, επιχειρήματα, ιδεολογική μάχη και, πάνω απ' όλα, τη σύγχρονη πολιτική τέχνη του να μπορείς να δέχεσαι, να προσκαλείς, την κριτική. Είναι, δηλαδή, δουλειά της δημοκρατικά εκλεγμένης κυβέρνησης της χώρας, η οποία λογοδοτεί για τις πράξεις, τα λεγόμενα και το όραμά της στη Βουλή, στα ΜΜΕ και στον λαό. Είναι μια δουλειά δύσκολη, την οποία

όμως η κυβέρνηση δεν μπορεί να αποφύγει, δεν μπορεί να την κάνει *outsourcing* σε μια επιτροπή σοφών: θα πρέπει να το πιει το πικρό αυτό ποτήρι.

Εάν, αντιθέτως, η αποστολή της Επιτροπής είναι να μας ενώσει με έναν καθαρά συμβολικό, μεταφυσικό σχεδόν τρόπο, να μας εκπροσωπήσει ως ένα σώμα (είτε με την έννοια του μεσαιωνικού *body politic*, είτε με αυτήν του αμερικανικού *E pluribus unum*), τότε αυτό είναι ένα πολύ δύσκολο και βαρύ έργο, το οποίο όμως τελεί ήδη (και με τον ιδανικότερο τρόπο) η Πρόεδρος της Δημοκρατίας που «ενσωματώνει» το Έθνος και συμβολίζει την ενότητα, τη δημοκρατία και την πρόοδο.

Μήπως τελικά ο στόχος είναι, απλώς, η διαχείριση της διαδικασίας; Η άρτια διεκπεραίωση των τελετών και των εορτασμών; Κι όμως, την επιτροπή τιμούν με την παρουσία τους κορυφαίες προσωπικότητες της χώρας, διακεκριμένοι άνθρωποι του πνεύματος. Επομένως είναι λογικό να θεωρούμε ότι ο ρόλος της είναι ευρύτερος, πιο φιλόδοξος: ότι το πνευματικό και συμβολικό της αποτύπωμα δεν θα είναι διακοσμητικό και άκακο, αλλά ουσιαστικό, *ίσως ακόμη και προσωρινά επίπνοο*, όπως είναι κάθε εκπαιδευτική διαδικασία: ότι σκοπός της δεν θα είναι το φευγαλέο θέαμα και η ικανοποίηση των βασικών ενστίκτων μας, αλλά η αγωγή της ψυχής και του πολίτη.

Και ίσως δεν υπάρχει πιο ουσιαστική εκπαιδευτική διαδικασία από το να μάθουμε να διαφωνούμε: να ακούμε τη θέση (είτε αυτή είναι ένα επιχείρημα, είτε ένα βιντεοκλίπ) χωρίς να ερμηνεύουμε τα πάντα ως προσωπική, κακόβουλη επίθεση: και να εκφράζουμε την αντίθεση, με καλή πίστη, χωρίς να ταπεινώνουμε τον άλλον. Δεν χρειάζεται ντε και καλά να βρούμε ένα ενιαίο εθνικό αφήγημα για το 2021. Αν όμως, με την ευκαιρία της επετείου του 1821, η Επιτροπή «Ελλάδα 2021» μας μάθει να συζητάμε και να διαφωνούμε

λίγο πιο πολιτισμένα, λίγο πιο ουσιαστικά, λίγο πιο καλόπιστα, αν δηλαδή αποτινάξουμε έστω και ένα μικρό κομμάτι από τον ασφυκτικό μανδύα της οποιασδήποτε κομματικής, οικογενειακής, ιδεολογικής ή προσωπολατρικής φατριάς, τότε θα έχει αφήσει πίσω της μια τεράστια, πραγματικά εθνική κληρονομιά.

Αλλωστε, στα «τραπεζάκια» των χωριών του εθνικού μας φαντασιακού, οι παρέες δεν έστηναν μόνο γλέντια και χορούς, αλλά και βίαιους, έμφυλους και εμφύλιους καβγάδες. Η ζωή προχωράει και η Ελλάδα επίσης. **Α**

ΑΝ, ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ, Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ «ΕΛΛΑΔΑ 2021» ΜΑΣ ΜΑΘΕΙ ΝΑ ΣΥΖΗΤΑΜΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΦΩΝΟΥΜΕ ΛΙΓΟ ΠΙΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΛΟΠΙΣΤΑ, ΘΑ ΕΧΕΙ ΑΦΗΣΕΙ ΠΙΣΩ ΤΗΣ ΜΙΑ ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

102.5
ATHENS
VOICE
RADIO

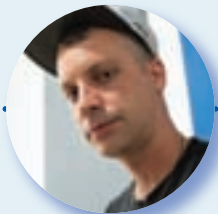
★ *late night* ★
SESSIONS

ΠΕΜΠΗ 22:00 - 24:00

**Athens
Incoming**

ΜΕ ΤΟΝ
Δημήτρη Λιλή

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22:00 - 24:00

**Black
Athena**

ΜΕ ΤΟΝ
Κωστή Νικηφοράκη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 24:00 - 02:00

Flipside

ΜΕ ΤΟΝ
Νίκο Δημόπουλο

ΣΑΒΒΑΤΟ 24:00 - 02:00

**Keep it
Real**

ΜΕ ΤΟΝ
Χρήστο Αντωνίου

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η «Σταυροφορία» του Μακρόν και ο «Επικίνδυνος Ουδέτερος»

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Ο Εμανουέλ Μακρόν ζύγισε την κατάσταση και άδραξε αμέσως την επικοινωνιακή ευκαιρία που του παρουσιάστηκε με τη βάρβαρη τρομοκρατική ενέργεια του 18χρονου Τσετσένου. Ο αποκεφαλισμός του Γάλλου καθηγητή μέσα σε λίγα εικοσιτετράωρα απέκτησε χαρακτηριστικά εθνικού συμβόλου. Σε μία εβδομάδα γύρω από αυτή την αποτρόπαια πράξη μίσους συγκροτήθηκε μία ευρεία συμμαχία για την προστασία της Δημοκρατίας και των θεσμών της République από το πολιτικό Ισλάμ. Η συμμαχία για πρώτη φορά στην ιστορία της σύγκρουσης του Ισλάμ με τη Δύση, συμβολικά δηλαδή από την 1η Σταυροφορία, επεκτείνεται και στους βασικούς πυλώνες του μουσουλμανικού κόσμου.

Τη Σαουδική Αραβία, την Αίγυπτο, τα Αραβικά Εμιράτα και τους φιλοδυτικούς - φιλοευρωπαϊκούς πολιτικούς σχηματισμούς που ελέγχουν κυβερνητικά χώρες όπως την Αλγερία, το Μαρόκο, την Τυνησία, τις μουσουλμανικές χώρες της γαλλόφωνης Αφρικής κ.λπ. Σε αυτές τις χώρες οι αντιπολιτεύσεις, οι οποίες σχεδόν όλες ανήκουν στο ισλαμιστικό στρατόπεδο, επιχειρούν να κερδίσουν πολιτικά οφέλη προπαγανδίζοντας την επίθεση του Μακρόν κατά του Ισλάμ συνολικά. Από αυτές τις πολιτικές δυνάμεις εκπορεύονται και τα «εμπάρκο» προς τα γαλλικά προϊόντα κ.λπ. Πρόκειται για ασειτόντες βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα χωρίς σημαντικής εμβέλειας επιπτώσεις. Στην πραγματικότητα ο Εμανουέλ Μακρόν κατάφερε κάτι το εξαιρετικά σπάνιο, αν όχι αδύνατο να πραγματοποιηθεί. Να συγκροτήσει ένα μέτωπο κατά του πολιτικού ισλάμ το οποίο επικεντρώνεται στρατηγικά κατά του πυρήνα διαμόρφωσης του οικοδομήματος του φανατικού ισλαμικού τόξου, της ενεργούς Τζιχάντ δηλαδή. Για πρώτη φορά στη σύγχρονη ιστορία, σε αυτό το τόξο συμπεριλαμβάνεται και μάλιστα ως κύρια ενεργός δύναμη η Τουρκία. Ο Ερντογάν αναδεικνύεται μέσα από την προσωπική του σύγκρουση με τον Μακρόν ως κεντρικό πρόσωπο που εκφράζει τη σουνιτική επιθετικότητα στο σύγχρονο κόσμο με τη συγκροτημένη πολιτική μορφή της Τζιχάντ. Του Ιερού Πολέμου. Πρόκειται για ένα νέο στοιχείο που καλά θα κάνει η Αθήνα να το διερευνήσει και να το εκμεταλλευτεί. Η Τουρκία δεν απειλεί μόνο την Ελλάδα, την Κύπρο και κάποιες ιδιωτικές πετρελαϊκές εταιρείες για πέντε σταγόνες υδρογονανθράκων στην Ανατολική Μεσόγειο. Δεν εξαντλείται η απειλή στις χαμηλών ταχυτήτων πλεύσεις του Ουκ

Reis μεταξύ του συγκροτήματος Μεγίστης και του νοτίου Αρχιπελάγους, νοτιοανατολικά της Κρήτης. Η Τουρκία απειλεί ευθέως τη συγκροτημένη δυτική κοινωνία, τις αξίες της και τους θεσμούς της εκφράζοντας με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο την πρόθεση του ηγέτη της, του Ταγίπ Ερντογάν, να εκπροσωπήσει το σύνολο του Σουνιτικού Ισλάμ σε όλες τις εκδοχές σύγκρουσής του με τη Δύση. Είτε αυτή η σύγκρουση προσλαμβάνει τα χαρακτηριστικά της αναμέτρησης στον Καύκασο, είτε της αντιπαράθεσης στη Συρία, στη Λωρίδα της Γάζας, στη Λιβύη, τη Σομαλία, την Υεμένη και τον Περσικό Κόλπο. Σε όλα αυτά τα σημεία του πλανήτη η Τουρκία έχει ιδιοποιηθεί τον ρόλο του προστάτη του Ισλάμ επιχειρώντας να αφαιρέσει αυτή την ιδιότητα από παραδοσιακές ηγετικές δυνάμεις του παγκόσμιου Σουνιτισμού, που είναι η Σαουδική Αραβία και η Αίγυπτος. Την ώρα που κάποιες αλυσίδες τροφίμων στο Κουβέιτ ανακοινώνουν την απόσυρση γαλλικών προϊόντων από τα ράφια, βασικοί θεσμοί του Ισλάμ εκφράζουν τη συμπαράστασή τους στη Γαλλία και εξηγούν πώς οι αποφάσεις του Εμανουέλ Μακρόν δεν στρέφονται κατά του Ισλάμ αλλά κατά της τρομοκρατίας των Τζιχαντιστών.

Για κάποιο λόγο και σε επικοινωνιακό επίπεδο δίνεται η εντύπωση πως έχει συγκροτηθεί ένα ευρύ μέτωπο κατά της Γαλλίας το οποίο μάχεται τον Μακρόν διεθνώς και μάλιστα αποτελεσματικά. Ουδέν ψευδέστερον τούτου. Το «μέτωπο» επί της ουσίας είναι η ισχυρή μειοψηφία που έχει κατορθώσει να συγκροτήσει η Τουρκία εντός του Σουνιτικού Ισλάμ, συμμαχώντας με το Κατάρ που είναι πλέον και ο αποκλειστικός χρηματοδότης, ακόμη και σε προσωπικό επίπεδο, του Ερντογάν, με το αζημίωτο. Η πολιτική ηγεσία του Εμιράτου ελέγχει πλέον με συμβόλαια, αγορές γης, επενδύσεις σε ξενοδοχειακές μονάδες και βιομηχανικούς κολοσσούς, νέες ιδιοκτησίες στον τομέα της ενέργειας αλλά και χρηματοδοτήσεις δραστηριοτήτων της ευρύτερης οικογένειας Ερντογάν στο εξωτερικό, ένα μεγάλο κομμάτι της τουρκικής οικονομικής ζωής. Το Κατάρ κρύβεται πίσω από κάθε επιθετική ενέργεια του προέδρου της τουρκικής δημοκρατίας. Είναι ο εν κρυπτώ «ευερ-

γέτης» του καθεστώτος Ερντογάν και άρα υπόλογος για όλες τις βαρβαρότητες που έχουν συντελεστεί εντός και εκτός Τουρκίας.

Πίσω λοιπόν από τη χρυσοποικιλτή κουρτίνα του πολιτικού Ισλάμ με τις αναφορές στον Σουλεϊμάν τον Μεγαλοπρεπή και τον Μωάμεθ τον Πορθνή, κρύβεται η αέναη μάχη κυριαρχίας μεταξύ της Σαουδικής Αραβίας και του Κατάρ, που είναι ο μεγαλύτερος προμηθευτής φυσικού αερίου στον πλανήτη. Σε αυτό τον στρατηγικό «κόμπο» επιχειρήσει να «βάλει χέρι» ο Εμανουέλ Μακρόν. Η απόφασή του αυτή δεν ελήφθη μετά τον αποτρόπαιο αποκεφαλισμό του Γάλλου καθηγητή από τον Τσετσένο τρομοκράτη. Η απόφαση αυτή κυριάρχησε στον στρατηγικό σχεδιασμό της Γαλλίας ήδη από την επίθεση στο Charlie Hebdo και το Μπατακλάν. Η πλήρης εμπλοκή της Γαλλίας στον πόλεμο κατά του Χαλιφάτου στο Μα-

λί και τον Νιγηρα καθώς και η αποφασιστική εμπλοκή της στον πόλεμο της Συρίας, στη Λιβύη και στις εξελίξεις στον Λίβανο κατέδειξαν εδώ και καιρό τις πραγματικές επιλογές του προέδρου της Γαλλίας. Η επιλογή της Αίγυπτου ως βασικού στρατηγικού εταίρου στη Μεσόγειο ήταν μία πρώτη ένδειξη των γαλλικών προθέσεων. Η ανάδειξη της Κύπρου ως βασικού προγεφυρώματος της γαλλικής δύναμης κρούσης ήταν μία δεύτερη ένδειξη. Η ανάδειξη της Τουρκίας και του Ταγίπ Ερντογάν προσωπικά ως βασικού στόχου στη μάχη κατά του πολιτικού Ισλάμ, αμέσως μετά μάλιστα την εμπλοκή της Αγκυρας στη σύγκρουση του Καυκάσου,

κατέστησε σαφέστατο τον στρατηγικό προσανατολισμό του Παρισιού στις σύγχρονες συγκρούσεις σε στρατηγικά σημεία του πλανήτη. Η Γαλλία επιθυμεί να είναι παρούσα (και πάλι) και στη νέα δομή ασφαλείας και ενεργειακών οδών που σχεδιάζεται στην Εγγύς, Μέση Ανατολή, Βόρεια Αφρική. Συρία, Λίβανος, Αίγυπτος, Ανατολική Μεσόγειος, Λιβύη, Αλγερία Μαρόκο. Σε αυτόν τον γεωγραφικό χώρο κινείται παραδοσιακά η Γαλλία. Η Τουρκία επιχειρήσει να αμφισβητήσει τη γαλλική παρουσία σε αυτό τον γεωγραφικό χώρο. Αργά ή γρήγορα θα συνέβαινε αυτό που τελικά συνέβη.

Καλά θα κάνει η Αθήνα να το καταλάβει και να το εκμεταλλευτεί. Ο γερμανικός παράγων προβαίνει στα ίδια ακριβώς λάθη στα οποία υπέπεσε και κατά τον Πρώτο αλλά και κατά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Στηρίζει επιμόνως την Τουρκία αναδεικνύοντας πως επί της ουσίας το Βερολίνο διαδραματίζει τον ρόλο «επικίνδυνου ουδέτερου». **Α**

**ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΟ ΛΟΓΟ
ΣΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΙΝΕΤΑΙ
Η ΕΝΤΥΠΩΣΗ ΠΩΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΓΚΡΟ-
ΤΗΘΕΙ ΕΝΑ ΕΥΡΥ
ΜΕΤΩΠΟ ΚΑΤΑ
ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ ΤΟ
ΟΠΟΙΟ ΜΑΧΕΤΑΙ
ΤΟΝ ΜΑΚΡΟΝ
ΔΙΕΘΝΩΣ ΚΑΙ ΜΑ-
ΛΙΣΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕ-
ΣΜΑΤΙΚΑ. ΟΥΔΕΝ
ΨΕΥΔΕΣΤΕΡΟΝ
ΤΟΥΤΟΥ.**

Περί ανισότητας ΕΛΕΦΑΣ ΚΑΙ ΤΑΥΡΟΣ

Του ΒΑΣΙΛΗ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

Όσοι αρέσκονται να κατακεραυνώνουν την παγκοσμιοποίηση, εκ δεξιών ή εξ αριστερών, ξεχνούν ή αγνοούν έναν ελέφαντα που έχει στρογγυλοκαθίσει στο δωμάτιο: πρόκειται για ένα διάγραμμα, σε σχήμα ελέφαντα, προϊόν σοβαρής έρευνας οικονομολόγων. Όπως μου άρεσε να τονίζω στους φοιτητές μου, μια συνάρτηση ή ένα διάγραμμα διηγείται κανονικά κάποια «ιστορία»: μπορείς να την πεις με λέξεις. Ο εν λόγω ελέφαντας, λοιπόν, διδάσκει τα ακόλουθα: τις τελευταίες δεκαετίες της καλπάζουσας παγκοσμιοποίησης, τα εισοδήματα της μεσαίας τάξης στη Δύση καθηλώθηκαν, ενώ αυξήθηκαν εκείνα εκατομμυρίων φτωχοτέρων στις αναπτυσσόμενες χώρες (λ.χ. Κίνα) καθώς και των ανά τον κόσμο ζάπλουτων (η προβιοσκίδα). Ως συνολικό αποτέλεσμα προέκυψε μείωση της ανισότητας στον πλανήτη, ακόμα και αν συνοδεύτηκε με αύξησή της στο εσωτερικό των περισσότερων κρατών. Η «ψαλίδα» Βορρά-Νότου, που είχε τόσο απασχολήσει πολιτικούς και ακαδημαϊκούς κύκλους στο παρελθόν (1960s, 1970s), μειώθηκε θεαματικά. Αυτά αναπτύσσει σε πρόσφατο τεύχος του Foreign Affairs ο Branko Milanovic, κορυφαίος μελετητής του θέματος. Επισημαίνει μάλιστα το εξής: δεδομένου του ήδη σχετικά υψηλού ΑΕΠ της, η μελλοντική ανάπτυξη της Κίνας δεν θα συμβάλλει πλέον στη μείωση της παγκόσμιας ανισότητας. Τη σκυτάλη για τη διαδικασία αυτή παίρνουν άλλες φτωχές πολυπληθείς χώρες, όπως η Ινδία. Ανοιχτό ερώτημα παραμένει τι θα γίνει στην Αφρική, όπου η πληθυσμιακή αύξηση είναι μεγάλη: αν η μελλοντική της οικονομική μεγέθυνση είναι αναμικτή, αυτό θα οδηγήσει σε αύξηση της παγκόσμιας ανισότητας.

Σε αυτό το φόντο έρχεται να προστεθεί εσχάτως ένας απρόσμενος παράγων που εισέβαλε φουριόζος στο δωμάτιο, ταύρος εν υαλοπωλείο: ο covid 19. (Τα «Covid Economics» ανθούν! Ο έγκυρος ιστότοπος VOX EU δημιούργησε μάλιστα επ' αυτού εξειδικευμένο ακαδημαϊκό περιοδικό – πρόσκαιρο, ας ελπίσομεν...)

Αν και η πανδημία οδήγησε όλες ανεξαιρέτως τις χώρες σε ύφεση («συμμετρικό σοκ»), οι επιπτώσεις ανά κλάδο διαφέρουν πολύ: λ.χ. εστίαση, θεάματα, τουρισμός, αερομεταφορές επλήγησαν ιδιαίτερα, εν αντιθέσει με σουπερμάρκετ και αγροτική παραγωγή. Όπως σημείωνε την άνοιξη ο Economist, η παγκόσμια διατροφική αλυσίδα επέδειξε ιδιαίτερη ανθεκτικότητα. Παράλληλα, παρά τις αρχικές δυσκολίες που παρουσιάστηκαν στην παγκοσμιοποιημένη βιομηχανία, λόγω ελλείψεων σε εξαρτήματα, ανταλλακτικά, τσιπ κ.ά. προέλευσης Κίνας, ο τομέας αυτός ανέκαμψε σε αρκετά μεγάλο βαθμό. Οι παραπάνω κλαδικές ανισότητες αποτελούν τη βασική αιτία (όχι τη μόνη) για τις διαφορές ανάμεσα σε χώρες: λ.χ. στο πλαίσιο της ΕΕ, ο τουριστικά προσανατολισμένος ευρωπαϊκός νότος υπέφερε σχετικά περισσότερο. Με άλλα λόγια, ως προς την ανισότητα, έχουμε κάτι σαν «εγκιβωτισμό», ρωσικές κούκλες: οι επιμέρους τάσεις συναθροίζονται φτιάχνοντας τη μεγάλη εικόνα.

Όλοι λοιπόν υφίστανται ύφεση, αλλά σε διαφορετικό βαθμό. Οι επιπτώσεις της πανδημίας είναι όμως ιδιαίτερα αισθητές στο κάτω άκρο της παγκόσμιας ανισότητας: σύμφωνα με πρόσφα-

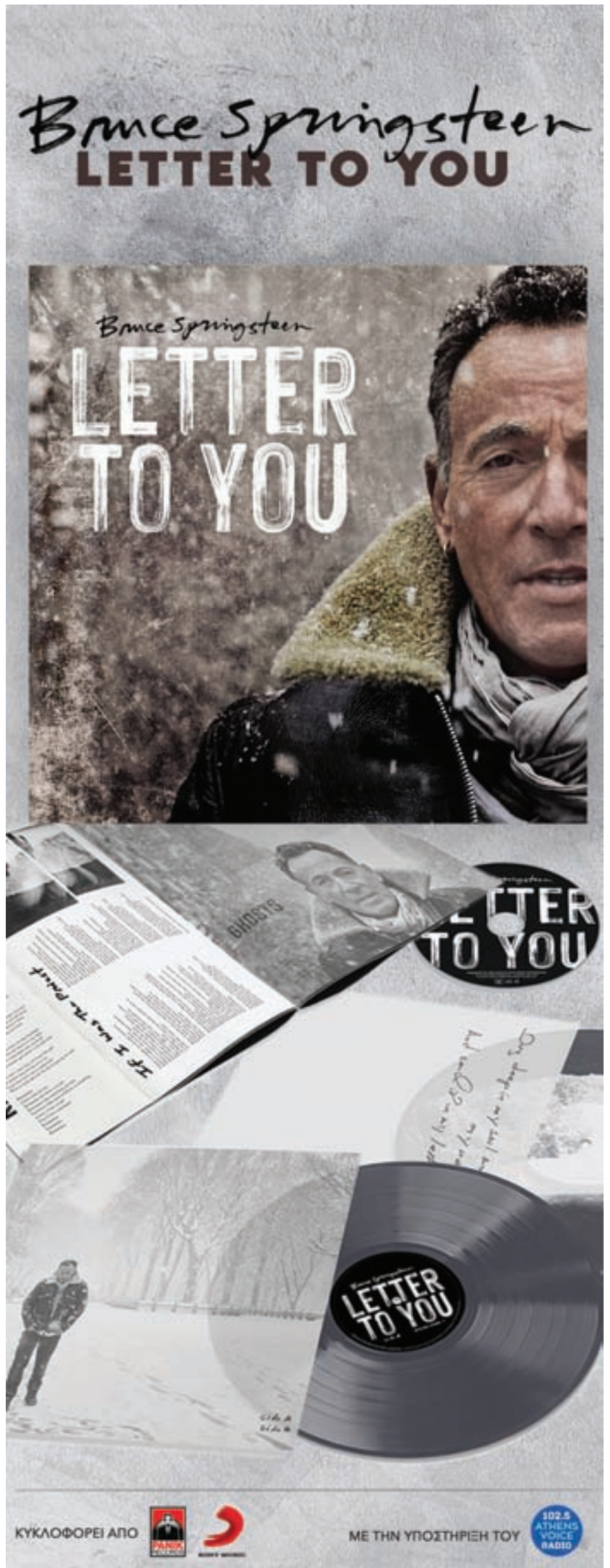
τη έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, η ακραία φτώχεια (ορίζεται συμβατικά με όριο τα 1,9 \$ ημερησίως) υποχωρούσε σταθερά τις τελευταίες δεκαετίες, αλλά το 2020 αυξάνει δραματικά. Οι εικόνες μεροκαματιάρηδων που, άνεργοι πλέον, εγκαταλείπουν τις μεγαλουπόλεις της Ινδίας για να γυρίσουν στα χωριά τους (ακόμα και με τα πόδια) είναι εύγλωττες. Τους τελευταίους μήνες έχουμε λοιπόν έκρηξη της απόλυτης ένδειας στον πλανήτη: εκατοντάδες χιλιάδες φτωχοί, αν δεν πεθάνουν από τον covid-19, κινδυνεύουν να πεθάνουν από την πείνα. Το υπαρκτό δίλημμα που συνοδεύει κάθε lockdown προσλαμβάνει, στις φτωχότερες περιοχές, δραματικές διαστάσεις. Τα δε περιθώρια στήριξης εισοδημάτων από το κράτος είναι εκεί περιορισμένα. Χρειάζεται συνεπώς παγκόσμια κινητοποίηση και αρωγή. Υπάρχει όμως και μια άλλη πτυχή στη συσχέτιση ανισότητας και πανδημίας: κατά τον καθηγητή Sachs (άρθρο στο Project Syndicate), στις ΗΠΑ η θνησιμότητα των φτωχών υπήρξε αισθητά μεγαλύτερη, λόγω ανεπαρκούς περίθαλψης αλλά και συνολικά χειρότερης υγείας (π.χ. παχυσαρκία). Σύμφωνα με τον Economist, προστίθεται εδώ και μια φυλετική διάσταση: στη Νέα Υόρκη, οι θάνατοι Αφροαμερικανών και ισπανόφωνων υπήρξαν δυσανάλογα περισσότεροι. Ανάλογα ισχύουν και ως προς την εκπαίδευση: τα ιδιωτικά σχολεία των προνομιούχων ανταπεξήλθαν καλύτερα στις απαιτήσεις της εξ αποστάσεως μάθησης, μεγαλώνοντας την υπεροχή τους από τα δημόσια.

Στην Ευρώπη, το κοινωνικό δίκτυο ασφαλείας δυσκολεύτηκε να ανταποκριθεί. Λ.χ. στην Ολλανδία οι μισθωτοί που βρέθηκαν χωρίς δουλειά στηρίχθηκαν γενναιόδωρα από το κράτος, εν αντιθέσει με τους αυτοαπασχολούμενους. Για να μη μιλήσουμε για την άτυπη «μαύρη» εργασία, που εκ των πραγμάτων δεν έτυχε στήριξης – παρά μόνο όταν δόθηκαν γενικευμένα επιδόματα στους πάντες (παραδόξως, αυτό συνέβη στις ΗΠΑ). Η εξέλιξη αυτή αναδεικνύει το ζήτημα του εγγυημένου εισοδήματος, ως εργαλείο άμβλυνσης ανισοτήτων.

Οι διαφοροποιήσεις στον εργασιακό τομέα ήταν παντού δραματικές: αφ' ενός μεν, επλήγησαν περισσότερο οι χαμηλόμισθοι, αφ' ετέρου η καλά αμειβόμενη εργασία ήταν συνήθως εκείνη που μπορούσε να γίνει εξ αποστάσεως. Η καθιέρωση κατ' οίκον απασχόλησης μέσω διαδικτύου είχε ως αποτέλεσμα υψηλόβαθμα στελέχη να μετακομίσουν σε εύπορα προάστια ή ακόμα και να μεταγκατασταθούν σε νησιά της Καραϊβικής που προσέφεραν ανάλογα κίνητρα. Το ερώτημα εν προκειμένω είναι κατά πόσον αυτές οι αλλαγές θα αποκτήσουν μόνιμο χαρακτήρα, επιβιώνοντας και στη μετα-covid εποχή – πράγμα που συνδέεται με το μέλλον των μεγαλουπόλεων όπως τις γνωρίζουμε.

Μακροσκοπικά, διερωτάται κανείς κατά πόσον θα επαναληφθεί η μείωση της ανισότητας που στο παρελθόν ακολούθησε μεγάλες καταστροφές (πολέμους, επαναστάσεις, επιδημίες). Πρόκειται για φαινόμενο που έχουν επισημάνει διακεκριμένοι οικονομολόγοι και ιστορικοί (Piketty, Scheidel). Δύσκολη η απάντηση, καθότι άδηλο το μέλλον: κατά πόσον ο «ταύρος», υπό τη μορφή ενός μικροσκοπικού ιού διάσπαρτου ανά τον πλανήτη, θα μας κάνει φευγαλέα επίσκεψη; Θα επιφέρει άραγε αλλαγές διαρκείας παντού (και βέβαια στην ανισότητα, ανατρέποντας και τον γνωστό ελέφαντα); Οι απόψεις των ενίοτε τσαπατσούληδων μελλοντολόγων δίστανται. **A**

ΤΟΥΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΕΧΟΥΜΕ ΕΚΡΗΞΗ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΕΝΔΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ

CLEON PETERSON

Ο Τραμπ μας έχει διχάσει, δημιουργεί μίσος και εξτρεμισμό

Ο κορυφαίος καλλιτέχνης από το Λος Άντζελες μιλάει για τις αμερικανικές εκλογές, το δυστοπικό «σύμπαν» του Ντόναλντ Τραμπ, την πανδημία και τη βία σε κάθε μορφή και όψη

ΤΟΥ ΜΑΝΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ

M

αύρες, γκρι και κόκκινες φιγούρες, λες και έχουν ξεπηδήσει από αρχαίους ελληνικούς αμφορείς, μάχονται για εξουσία και ισχύ. Χρησιμοποιούν κάθε μέσο για να το επιτύχουν, τις «γυμνές» τους γροθιές, μαχαίρια και λεπίδες, αυτόματα όπλα και την προπαγάνδα. Η βία, σωματική, ψυχολογική, πολιτισμική ή ιδεολογική, βρίσκεται διάσπαρτη στους πίνακες και τις τοιχογραφίες του Cleon Peterson, ενός από τους μεγαλύτερους σύγχρονους καλλιτέχνες της εποχής μας. Ο Peterson δεν φιλτράρει τα πράγματα, τα δείχνει όπως είναι. Ωμά, βίαια, ρεαλιστικά. Άλλωστε δεν βρήκε τίποτα έτοιμο, κι ο ίδιος έπρεπε πάντοτε να παλεύει με τους δικούς του προσωπικούς «δαίμονες».

Με τη νέα του έκθεση με τίτλο «**Hysteria**» να ανοίγει στα μέσα Νοεμβρίου στο (σπίτι του) Λος Άντζελες, ο σπουδαίος καλλιτέχνης ποτέ δεν σιώπησε και δεν έκρυψε την αντίθεσή του με τη διακυβέρνηση Ντόναλντ Τραμπ. Λίγες μέρες πριν τις κρίσιμες αμερικανικές εκλογές, ο Cleon Peterson μίλησε αποκλειστικά στην ATHENS VOICE.

Γιατί οι εκλογές της 3ης Νοεμβρίου είναι σημαντικές για τις ΗΠΑ και τον υπόλοιπο κόσμο; Αν κερδίσει ο Τραμπ, οι Ηνωμένες Πολιτείες θα συνεχίσουν να αποσταθεροποιούν τον πλανήτη μέσα από εγκληματικές συμμαχίες, ιδιτελείς τακτικές στην οικονομία, χαζούς πολιτικούς θεατρινισμούς σαν ένα άλλο reality show. Δεν θα μπορούμε να δουλέψουμε όλοι μαζί για το κοινό καλό και για κοινούς στόχους. Δεν θα καταφέρουμε να καταπολεμήσουμε τον κορωνοϊό και να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις για την κλιματική αλλαγή. Απλά, τέσσερα ακόμα άθλια χρόνια καταστροφής. Στην Αμερική βρισκόμαστε σε ένα σταυροδρόμι, στο χείλος του να χάσουμε τη δημοκρατία μας. Ο Τραμπ μας έχει διχάσει, δημιουργεί μίσος και εξτρεμισμό, κατέστρεψε τους θεσμούς, διέφθιρε τη δικαιοσύνη. Έφτιαξε ένα είδος διεφθαρμένου κράτους προς ίδιον όφελος και προς όφελος των δικών του, και τιμωρεί την αντιπολίτευση.

Τι αφήνει πίσω της η διακυβέρνησή του τα τελευταία τέσσερα χρόνια; Πώς βλέπετε το πώς διαχειρίστηκε την κρίση του κορωνοϊού; Έχουμε να διαχειριστούμε ένα χάος. Ένα δημόσιο που εξαιτίας πολιτικών διαφωνιών και ψεμάτων δεν μπορεί να συμφωνήσει ούτε σε μία κοινή αλήθεια, οικογένειες που δεν μιλάνε μεταξύ τους και μάσκες που έχουν γίνει σύμβολα πολιτικών σχέσεων και διακρίσεων. Ίσως ακουστεί ιδεαλιστικό ή αφελές, αλλά πριν τον Τραμπ υπήρχε μια γενική ιδέα πως οι άνθρωποι σε θέσεις εξουσίας θα έπρεπε να λένε την αλήθεια και να πράττουν για τα συμφέροντα του λαού. Αν οι πολιτικοί ξεπερνούσαν αυτή τη γραμμή, θα έπρεπε να λογοδοτήσουν μέσα από ένα σύστημα ελέγχων και ισορροπιών αλλά και στα media, στο πιο απεχθές σενάριο. Το «τραμπικό» σύμπαν είναι κάτι που εμείς οι Αμερικανοί δεν έχουμε βιώσει ξανά στο παρελθόν. Η ιδέα της αλήθειας, της ηθικής, το κοινωνικό συμβόλαιο έδωσαν τη θέση τους σε μια κουλτούρα γεμάτη ψέματα, εκδίκηση, αδικία, κομπίνες. Η πίστη που είχαμε στο σύστημα έχει πια αντικατασταθεί από αμφιβολία και κυνισμό. Και η αμφιβολία και ο κυνισμός δεν μπορούν να είναι τα θεμέλια μιας δυνατής κοινωνίας. Έχουμε πολλή δουλειά να κάνουμε, να επι-

στευτούμε ξανά ο ένας τον άλλο και να χτίσουμε από την αρχή.

Όσο για την κρίση του covid-19, μας είπε ψέματα, υπήρξε καταστροφική κακοδιαχείριση στα πάντα και άρνηση ανάληψης οποιασδήποτε ευθύνης. Στον πυρήνα όλων αυτών βρίσκεται η απέχθειά του Τραμπ για τη διακυβέρνηση, την επιστήμη και τους ειδικούς. Κατά ειρωνεία της τύχης εκλέχθηκε για να δώσει λύσεις σε όλα αυτά. Και από μια άποψη, κατάφερε να μείνει πιστός στις υποσχέσεις του και να διαλύσει το σύστημα. Κατέστρεψε την οικονομία και μέσα από την αμέλεια και την ανικανότητά του συνέβαλε στον θάνατο περισσότερων από 220 χιλιάδων ανθρώπων.

Πώς είναι η ζωή εν μέσω πανδημίας; Άλλαξαν πολλά πράγματα στην καθημερινότητα και στην οπτική σας για τον κόσμο; Δεν μπορώ να ξεπεράσω το συναίσθημα πως όλα μας τα πολιτισμικά άγχη έχουν ενισχυθεί από μικρές οθόνες και τα media έχουν γίνει τα μοναδικά μας παράθυρα για τον έξω κόσμο. Οι διαφορές μας και οι ανησυχίες μας έχουν θηριέψει και έχουν πολλαπλασιαστεί εξαιτίας της μοναξιάς, των social media και της πολιτικής προπαγάνδας. Με όλα αυτά που συνέβησαν, οι τελευταίοι επτά μήνες ήταν μια καλή ευκαιρία να περάσω κάποιο χρόνο στο σπίτι με τη γυναίκα μου και τα παιδιά μου – στιγμές που είμαι σίγουρος πως θα θυμόμαστε σαν καλές. Μου λείπει να βλέπω φίλους και την οικογένειά μου και να κάνω απλά πράγματα. Ωστόσο τα πάντα είναι στον αέρα, ρευστά.

Πώς ορίζετε τη βία; Βλέπουμε στους πίνακές σας πολλές φιγούρες να βιαιοπραγούν, να μαχαιρώνουν και να χτυπάνε η μία τον άλλη. Τι συμβολίζουν αυτοί οι χαρακτήρες και οι πράξεις τους; Η δουλειά μου πάντα είναι μία αντανάκλαση του πώς βλέπω και βιώνω τον κόσμο. Η βία μπορεί να είναι σωματική, ψυχολογική, πολιτισμική ή ιδεολογική. Τα πάντα γίνονται για δύναμη και έλεγχο, αυτοί που έχουν και αυτοί που δεν έχουν. Η βία μπορεί να καθορίσει την ιστορία, το παρόν και το μέλλον, μπορεί να ενώσει ανθρώπους αλλά και να τους συντρίψει. Είναι έμφυτο μέρος μας. Μοιάζει σαν κάτι δυνατό και με ισχύ, αλλά είναι επίσης ένα είδος αδυναμίας που συνήθως προφοδοτείται από τους φόβους και την απελπισία μας.

Πάντα σας ενδιέφερε και σας παρακινούσε η πολιτική; Είναι σημαντικό οι καλλιτέχνες σήμερα να έχουν δυνατή φωνή; Σε μια φάση της ζωής μου που ήμουν νεότερος υπήρξα εθισμένος στα ναρκωτικά, είχα καταλήξει στον δρόμο και στη φυλακή. Δεν ήμουν κομμάτι της κοινωνίας, με άφησαν πίσω, με πέταξαν. Αφού βγήκα από τη φυλακή όμως και καθάρισα, συνειδητοποίησα πόσο τυχερός ήμουν που είχα να ζήσω δύο ζωές σε μία. Εξαιτίας αυτής της εμπειρίας ήξερα μέσα μου τη διαφορά μεταξύ του σωστού και του λάθους και ένιωθα συμπόνια για ανθρώπους που βρέθηκαν ανήμποροι και αδύναμοι. Πάντα έφτιαχνα έργα και τα έργα που άρεσαν ήταν αυτά που μιλούσαν τη γλώσσα της αλήθειας. Οι άνθρωποι χρησιμοποιούν την τέχνη για διάφορους σκοπούς, αλλά πάντοτε εκτιμούσα τα έργα που θέτουν ερωτήματα, λένε ιστορίες και με έκαναν να βλέπω τον κόσμο με άλλα μάτια. Σήμερα νιώθω κάποιο καθήκον και μια παρόρμηση να αναγνωρίσω τα στραβά στον κόσμο μας. Νομίζω ότι είναι σημαντικό να έρθουμε αντιμέτωποι με τη σκοτεινή πλευρά του εαυτού μας και να έχουμε επίγνωση των δυνατοτήτων μας.

Συνεχίζετε να δημιουργείτε τοιχογραφίες και σήμερα, τόσο συχνά όπως στο παρελθόν; Μου αρέσει να δουλεύω στους δρόμους και σε δημόσιους χώρους. Μου είναι σημαντικό να έχω έργα στον δρόμο και πάντοτε με έλκουν καλλιτέχνες που έχουν να πουν κάτι δικό τους. Σήμερα, είμαι πιο εκλεκτικός σε ότι κάνω λόγω των ταξιδιών και της οικογένειάς μου. Θέλω τα έργα και οι τοποθεσίες να πληρούν έναν σκοπό.

Τι νέα projects δουλεύετε αυτό το διάστημα; Στα μέσα Νοεμβρίου, θα έχω τα εγκαίνια της νέας μου προσωπικής έκθεσης με τίτλο «**Hysteria**» στο Λος Άντζελες. Είναι δουλειά και έργα που δημιούργησα τον τελευταίο χρόνο, τα πάντα που βιώνουμε το 2020, τα media, ο πολιτισμός, ο άνθρωπος και η κοινωνία σε κρίση. ●

cleonpeterson.com

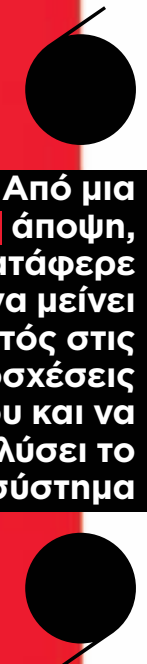

«Donald Trump»

«Little Man - Big Man
Putin - Trump»

Από μια
άποψη,
κατάφερε
να μείνει
πιστός στις
υποσχέσεις
του και να
διαλύσει το
σύστημα

20 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΕΔΡΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ 2020

ΜΕ ΤΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΟΛΙΣ ΕΞΙ ΜΕΡΕΣ ΜΑΚΡΙΑ, Η ΠΡΟΣΟΧΗ της υπηλίου στρέφεται στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο Ντόναλντ Τραμπ και ο Τζο Μπάιντεν θα διεκδικήσουν την Αμερικανική Προεδρία μέχρι την τελευταία ψήφο, όμως Ρεπουμπλικάνοι και Δημοκρατικοί θα μονομαχήσουν τόσο για τις έδρες του Κογκρέσου, όσο και για εκείνες τις Γερουσίες. Με τις ειδήσεις από την άλλη όχθη του Ατλαντικού να κυριαρχούν καθημερινά περισσότερο στην επικαιρότητα, στην ATHENS VOICE παρουσιάζουμε έναν αναλυτικό οδηγό για ό,τι αφορά τη δαιδαλώδη εκλογική διαδικασία, τα θέματα που έχουν καθορίσει την προεκλογική ατζέντα, τις προβλέψεις για το αποτέλεσμα και τη συμμετοχή, τα σενάρια που μπορούν να προκύψουν την Τρίτη το βράδυ, καθώς και τους λόγους για τους οποίους λίγες μόνο από τις συνολικά 50 πολιτείες θα κρίνουν το μέλλον της Αμερικής – αλλά ίσως και της Δύσης.

Του ΑΓΗ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

1. Πως εκλέγεται ο Πρόεδρος;

Για να εκλεγεί ένας υποψήφιος στην Προεδρία πρέπει να κερδίσει στο Κολλέγιο των Εκλεκτόρων. Συγκεκριμένα, ο νικητής χρειάζεται τουλάχιστον 270 εκλεκτορικές ψήφους, σε σύνολο 538, με κάθε πολιτεία να δίνει έναν αριθμό εκλεκτορικών ψήφων ανάλογο με τον πληθυσμό της. Αυτό σημαίνει πως υπάρχει πάντα η πιθανότητα να εκλεγεί ένας υποψήφιος που ήρθε δεύτερος σε συνολικό αριθμό ψήφων, αλλά επικράτησε στο Κολλέγιο των Εκλεκτόρων επειδή κέρδισε περισσότερες πολιτείες – ή απλώς αρκετές με μεγάλο αριθμό εκλεκτόρων. Με άλλα λόγια, ο συνολικός αριθμός ψήφων δεν έχει ουσιαστική σημασία καθώς αρκεί μόλις μία ψήφος διαφορά ώστε να κριθεί μια πολιτεία και να κερδίσει ένας υποψήφιος όλους τους εκλεκτόρες της – ακόμα και αν χάσει κάποια άλλη πολιτεία με τεράστια διαφορά, όπως άλλωστε συνέβη τρεις φορές τον 19ο αιώνα, αλλά και δύο στην πρόσφατη εκλογική ιστορία με τον Τζορτζ Μπους το 2000 αλλά και τον σημερινό Πρόεδρο το 2016.

2. Γιατί έχουν οι ΗΠΑ το σύστημα του Κολλεγίου των Εκλεκτόρων;

Το Κολλέγιο των Εκλεκτόρων αποτελεί προϊόν του πολιτικού χρόνου μετά την Αμερικανική Επανάσταση. Οι πατέρες των ΗΠΑ θέλησαν να διαχωρίσουν την εκλογή του Προέδρου από το Κογκρέσο, ώστε να αποτραπεί η πιθανότητα διαπλοκής ανάμεσα στις διαφορετικές εξουσίες. Επίσης, θεώρησαν πως ο μέσος ψηφοφόρος της εποχής δεν είχε το υπόβαθρο ώστε να κατανοήσει πλήρως τη σημασία και τις επιπτώσεις της ψήφου του, οπότε το Κολλέγιο των Εκλεκτόρων θα λειτουργούσε ως φίλτρο πριν την τελική εκλογή του Προέδρου.

3. Μπορούν οι εκλέκτορες να αγνοήσουν την επιλογή της πολιτείας τους;

Θεωρητικά, οι Εκλέκτορες είναι υποχρεωμένοι να ψηφίσουν τον υποψήφιο που κέρδισε την πολιτεία τους, με τους σχετικούς κανόνες όμως να ορίζονται από τις πολιτείες – και να είναι ιδιαίτερα ασαφείς. Στην πράξη, περίπου 165 «άπιστοι εκλέκτορες» έχουν ψηφίσει την εντολή των ψηφοφόρων στο σύνολο της εκλογικής ιστορίας. Επομένως, οι Εκλέκτορες μπορούν να ψηφίσουν διαφορετικά – μόνο στις πολιτείες όπου αυτό είναι νόμιμο – όμως αυτό συμβαίνει σπάνια και χωρίς να επηρεαστεί το αποτέλεσμα.

4. Ποιες πολιτείες πρέπει να προσέχουμε;

Στην πραγματικότητα, οι Προεδρικές εκλογές κρίνονται στις μεταβαλλόμενες πολιτείες – γνωστές ως «swing states» – οι οποίες δεν έχουν σταθερή κομματική προτίμηση. Με αυτό το δεδομένο, οι σημαντικότερες σε εκλεκτορικές ψήφους πολιτείες και για φέτος είναι η Φλόριντα (29), η Πενσυλβάνια (20), το Οχάιο (18), η Τζώρτζια (16), η Βόρεια Καρολίνα (15), η Αριζόνα (11), το Γουισκόνσιν (10) και η Αϊόβα (6). Με τον Μπάιντεν να προηγείται ο-

ριακά στις περισσότερες swing states, η Πενσυλβάνια αποτελεί το κλειδί για τη νίκη, καθώς χωρίς αυτή η Τραμπ πιθανότατα θα χάσει ακόμα και αν κερδίσει τη Φλόριντα. Αντίστοιχα, αν ο Μπάιντεν πάρει την Πενσυλβάνια – και δεν χάσει κάποια πολιτεία που αυτή τη στιγμή θεωρείται σίγουρη – τότε δεν θα τον βλάψει αν χάσει τις περισσότερες υπόλοιπες swing states.

5. Ποια θέματα κρίνουν τις εκλογές;

Η φετινή κούρσα έχει καθοριστεί κυρίως από την εσωτερική ατζέντα. Πέρα από τα δεδομένα ζητήματα που χωρίζουν Δημοκρατικούς και Ρεπουμπλικάνους (π.χ. το δικαίωμα στην έκτρωση, η κοινωνική ασφάλιση και η σπλοκατοχή) η αντιπαράθεση φέτος έχει εστιαστεί κυρίως σε θέματα ασφάλειας και αστυνόμευσης, αλλά και στη διαχείριση του πανδημίας. Από τη μία, ο Τραμπ παρουσιάζει τον εαυτό του ως τον υποψήφιο του «νόμου και της τάξης» ενώ από την άλλη το μήνυμά του Μπάιντεν είναι πως θα αντικαταστήσει την ανεύθυνη στάση του Τραμπ απέναντι στην πανδημία, με τη δική του υπεύθυνη προσέγγιση. Πάντως, η πανδημία δείχνει να απασχολεί περισσότερο τους ψηφοφόρους, κάτι που ευνοεί τον Μπάιντεν.

6. Πόσο έχει επηρεάσει την κούρσα ο Covid-19;

Δεν υπάρχει αμφιβολία πως ο Covid-19 αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την κούρσα. Το ενδεικτικότερο στοιχείο είναι πως πριν από το πρώτο κύμα του Μαρτίου, ο Μπάιντεν προηγούταν μόλις με 4% σε εθνικό επίπεδο, με τη διαφορά να ανοίγει ταχύτατα τους επόμενους μήνες – ενώ σήμερα βρίσκεται περίπου στο 9%. Όπως γράφουν πολλοί συντηρητικοί αναλυτές, αν οι εκλογές μετατραπούν σε ένα άτυπο δημοψήφισμα για τη διαχείριση της πανδημίας, τότε ο Τραμπ θα χάσει.

7. Ο Μπάιντεν είναι μπροστά. Έχει τελειώσει; Πόσο έχουν επηρεάσει οι εκπλήξεις της τελευταίας στιγμής;

Παρά την εντυπωσιακή διαφορά ανάμεσα σε Μπάιντεν και Τραμπ, το παιχνίδι δεν έχει τελειώσει. Πρώτον, οι διαφορές είναι σημαντικά μικρότερες στις swing states, κάτι που σημαίνει πως ενδέχεται ο Μπάιντεν να κερδίσει την πλειοψηφία των ψήφων, αλλά να χάσει στο Κολλέγιο των Εκλεκτόρων – όπως η Κλίντον το 2016. Επίσης, είναι δύσκολο να προβλεφθεί η συμπεριφορά των «ντροπαλών» ψηφοφόρων του Τραμπ – παρότι οι δημοσκοπικοί έχουν βελτιώσει πολύ τις μεθόδους τους σε σχέση με πριν τέσσερα χρόνια – οι οποίοι πιθανώς να κρύβουν την προτίμησή τους από φόβο κοινωνικής κατακραυγής. Τέλος, υπάρχει πάντα το ενδεχόμενο να προκύψει μια «έκπληξη του Οκτωβρίου» εις βάρος του Μπάιντεν (όπως είχε συμβεί το 2016 με τη Χίλαρι Κλίντον και την ανακοίνωση του FBI πως θα άνοιγε ξανά την έρευνα εναντίον της), με την εκλογική ιστορία όμως να υποδεικνύει πως σπάνια μπορεί να αλλάξει ραγδαία τις ισορροπίες.

8. Πόση αναμένεται να είναι η συμμετοχή;

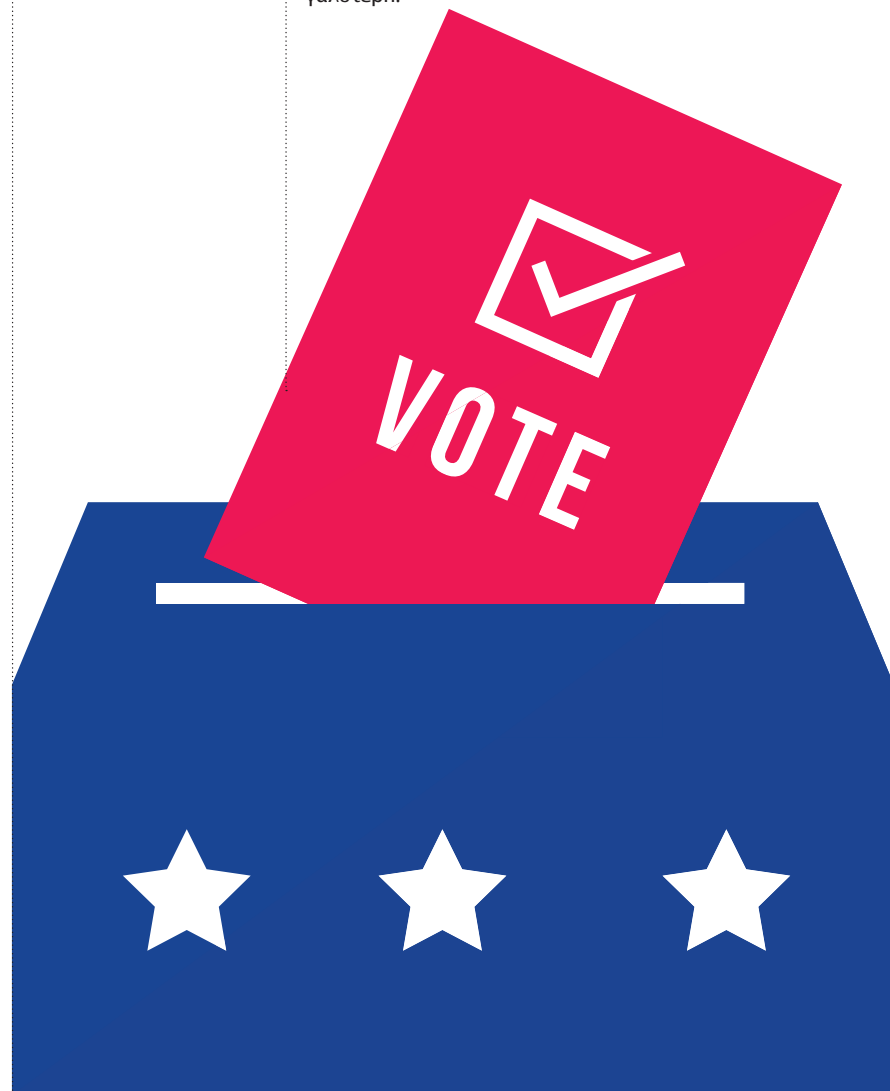
Το αθροιστικό ποσοστό συμμετοχής στις αμερικανικές εκλογές είναι περίπου στο 56%. Όμως, με δεδομένη την πώληση των φετινών εκλογών αλλά και την ήδη μαζική προσέλευση στην πρόωρη και την επιστολική ψήφο, υπάρχει η πιθανότητα να έχουμε ιστορικό ρεκόρ προσέλευσης. Αυτό το σενάριο ευνοεί ξεκάθαρα τον Τζο Μπάιντεν, καθώς δείχνει να συγκεντρώνει τις προτιμήσεις των περισσότερων μετριοπαθών αλλά και ψηφοφόρων που δεν ήταν σίγουροι αν θα ψηφίσουν. Σήμερα πάντως έχουν κατατεθεί ήδη περισσότερες από 55 εκατομμύρια πρόωρες και επιστολικές ψήφοι.

9. Ποια είναι η σημασία της πρόωρης ψήφου;

Με την ημέρα των εκλογών να πέφτει πάντα την Τρίτη μετά την πρώτη Δευτέρα του Νοεμβρίου – αλλά και να μην αποτελεί αργία –, η πρόωρη ψήφος με φυσική παρουσία διευκολύνει τους ψηφοφόρους ώστε να καταφέρουν να ψηφίσουν έγκαιρα. Ειδικά φέτος, η πρόωρη ψήφος αποτελεί μια μέθοδο αποφυγής του συνωστισμού ενώ ενδεχομένως αποδεικνύει τη συνολικά αυξημένη συμμετοχή, καθώς μέχρι τώρα περίπου 20 εκατομμύρια ψήφοι έχουν κατατεθεί πρόωρα. Τα πρώτα στοιχεία δείχνουν πως οι Δημοκρατικοί προηγούνται στην πρόωρη ψήφο με φυσική παρουσία.

10. Ποια είναι η σημασία της επιστολικής ψήφου;

Η επιστολική ψήφος αποτελεί τη δεύτερη εναλλακτική της φυσικής παρουσίας την ημέρα των εκλογών, και φέτος έχει φτάσει στο ιστορικό υψηλό επίπεδο των 40 εκατομμυρίων, με το 40% των ψηφοφόρων να προτιμούν αυτή τη μέθοδο. Ωστόσο, η επιστολική ψήφος είναι περισσότερο προβληματική καθώς οι κανόνες της διαδικασίας είναι δαιδαλώδεις και διαφέρουν ανά πολιτεία, ενώ η ροπή προς το ανθρωπινό λάθος, τόσο από τους ψηφοφόρους όσο και από τους σταθμούς παραλαβής των ψήφων, είναι αυξημένη σε σχέση με την πρόωρη ψήφο με φυσική παρουσία. Σε αυτή τη διαδικασία πάντως, η προσέλευση των Δημοκρατικών είναι συντριπτικά μεγαλύτερη.

11. Είναι διαβλητή η επιστολική ψήφος;

Ο Πρόεδρος Τραμπ έχει προσπαθήσει πολύ ώστε να αμφισβητήσει την εγκυρότητα της επιστολικής ψήφου. Στην πραγματικότητα, αυτή η διαδικασία αποτελεί μία σταθερά στις Αμερικανικές εκλογές, ενώ δεν υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν πως η είναι αξιοσημείωτα διαβλητή. Σύμφωνα με το Brennan Center for Justice, οι προβληματικές επιστολικές ψήφοι κυμαίνονται ανάμεσα στο 0.00004%-0.00007%, ενώ σύμφωνα με το Πολιτειακό Πανεπιστήμιο της Αριζόνα, ανάμεσα στο 2000 και το 2012 σημειώθηκαν μόλις 491 προβληματικές περιπτώσεις στην επιστολική διαδικασία.

12. Υπάρχει περίπτωση να μην καταμετρηθούν κάποιες ψήφοι;

Σύμφωνα με το νόμο, οι ψήφοι δεν θα μετρηθούν εφόσον δεν πληρούν όλες τις –πολλές– προδιαγραφές. Για παράδειγμα, αν κάποιες ψήφοι περιέχουν λάθη ή ασάφειες στα στοιχεία του ψηφοφόρου, είτε λόγω παρατυπίας είτε ανθρώπινου λάθους, τότε δε θα καταμετρηθούν. Με δεδομένη την αύξηση της επιστολικής ψήφου, ο αριθμός των ψήφων που δεν θα μετρηθούν θα είναι σίγουρα μεγαλύτερος, αλλά αυτό δύσκολα θα αποτελέσει καθοριστικό παράγοντα στο αποτέλεσμα. Πάντως, με την επιστολική ψήφο να ευνοεί ξεκάθαρα τον Μπάιντεν, αρκετοί Ρεπουμπλικάνοι πολιτειακοί αξιωματούχοι προσπαθούν να βρουν τρόπους ώστε να περιορίσουν –ή και να αρνηθούν– την καταμέτρησή τους: ενδεικτικά, οι Ρεπουμπλικάνοι της Πενσυλβάνια απαίτησαν να μετρηθούν μόνο οι ψήφοι που θα φτάσουν μέχρι τις 3/11 ώστε να αποκλειστούν οι υπόλοιπες, με το Ανώτατο Δικαστήριο όμως να επιτρέπει την καταμέτρηση όλων των ψήφων που θα παραληφθούν μέχρι και τρεις μέρες αφότου κλείσουν οι κάλπες.

13. Πότε θα αρχίσει η ανακοίνωση του αποτελέσματος και πότε θα έχουμε μια καθαρή εικόνα του αποτελέσματος;

Με τις κάλπες να κλείνουν στις 19:00 ώρα Ανατολικής ακτής –και αν υποθέσουμε πως οι φετινές εκλογές δεν κρύβουν εκπλήξεις και καθυστερήσεις– τότε τα αμερικανικά ΜΜΕ θα ξεκινήσουν να δίνουν τον νικητή κάθε πολιτείας μόλις υπάρξουν σαφείς ενδείξεις πως το προβάδισμά του δεν θα μπορεί να ανατραπεί. Η πρώτη εκτίμηση του νικητή –σε ιδανικές συνθήκες– θα έρθει κατά τις 02:00-03:00 ώρα Ανατολικής ακτής, άρα νωρίς το πρωί ώρα Ελλάδας.

14. Μπορεί να μην έχουμε νικητή τη νύχτα των εκλογών; Τι θα γίνει σε αυτό το σενάριο;

Φέτος, αυτό το ενδεχόμενο είναι πιθανότερο από ποτέ λόγω του μεγάλου αριθμού των επιστολικών ψήφων. Οι περισσότερες πολιτείες αργούν στην καταμέτρησή τους, ενώ ειδικά η εξαιρετικά κρίσιμη Πενσυλβάνια ίσως αργήσει μέρες να δώσει νικητή καθώς θα περιμένει μέχρι τις 3/11 ώστε να ξεκινήσει τη διαδικασία, καθυστερώντας πιθανότατα το τελικό αποτέλεσμα. Στην περίπτωση ενός οριακού αποτελέσματος, ο κρίσιμος παράγοντας θα είναι η στάση του Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος πιθανώς θα ισχυριστεί πως «κέρδισε» καθώς οι Ρεπουμπλικάνοι πιθανόν να υπερεκπροσωπούνται στη φυσική παρουσία την ημέρα των εκλογών, άρα οι ψήφοι τους θα μετρηθούν πρώτες, επηρεάζοντας δυνητικά την πρώτη εικόνα του συνολικού αποτελέσματος. Από εκεί και πέρα, ενδέχεται να προκύψει το σενάριο του χάους, όπου οι εκλογές θα αμφισβητηθούν, οδηγώντας τις ΗΠΑ σε μια ακόμα μετεκλογική κρίση – όπως το 2000.

15. Μπορεί ο Τραμπ να αρνηθεί την παράδοση της εξουσίας;

Ο Τραμπ έχει αφήσει πολλές φορές να εννοηθεί πως ίσως αμφισβητήσει το αποτέλεσμα, με σκοπό να παραμείνει στον Λευκό Οίκο. Η αλήθεια είναι πως όχι μόνο μπορεί να το κάνει αν η διαφορά είναι οριακή, αλλά και πως η μη αποδοχή της πιθανής ήττας του ίσως οδηγήσει στη μεγαλύτερη πολιτειακή κρίση στη σύγχρονη ιστορία των ΗΠΑ. Εφόσον ο Τραμπ αρνηθεί το αποτέλεσμα, τότε ενδεχομένως να έχουμε επανακαταμέτρηση των ψήφων –ανάλογα με τις πολιτείες όπου οι υποψήφιοι ήταν πιο κοντά– με αυτό όμως να αποτελεί μόλις το πρώτο βήμα της διαδικασίας, πριν εμπλακεί τόσο η Δικαστική

όσο και η Νομοθετική εξουσία.

16. Μπορεί να κριθεί το αποτέλεσμα στο Ανώτατο Δικαστήριο όπως το 2000;

Το 2000, η Φλόριντα οδηγήθηκε σε επανακαταμέτρηση των ψήφων, σε μια εξωφρενικά περιπλοκή διαδικασία που τελικά οδήγησε στην κρίση του αποτελέσματος στο Ανώτατο Δικαστήριο. Εκεί, ο Τζορτζ Μπους αναδείχθηκε νικητής με ψήφους 5-4 εναντίον του Αλ Γκορ: με δεδομένη την εκτεταμένη σύγχυση που ενδεχομένως θα δημιουργηθεί –αλλά και τη συντριπτική υπεροχή των συντηρητικών στο Ανώτατο Δικαστήριο– η πιθανότητα να κριθεί το αποτέλεσμα εκεί ευνοεί τον Τραμπ σε πολύ μεγάλο βαθμό.

17. Πόση επιρροή έχουν οι μειονότητες;

Αν το δούμε ιστορικά, οι μειονότητες βρίσκονται πολύ πιο κοντά στους Δημοκρατικούς σε σχέση με τους Ρεπουμπλικάνους. Παραδόξως όμως, ο Τραμπ φέτος παρουσιάζει μια σαφή –αλλά όχι καθοριστική– βελτίωση της αποδοχής του τόσο στους μαύρους όσο και στους ισπανόφωνους ψηφοφόρους, μειώνοντας τη διαφορά του από τον Μπάιντεν στο 39% σε σχέση με το 53% απέναντι στην Κλίντον. Στην πραγματικότητα, η καθοριστική δημογραφική κατηγορία πιθανότατα θα είναι εκείνη των Λευκών ψηφοφόρων, με τους Μπάιντεν και Τραμπ να είναι ισόπαλοι στις προτιμήσεις, αλλά με τον Αμερικάνο Πρόεδρο να έχει επικρατήσει με διαφορά περίπου 20% στη συγκεκριμένη κατηγορία το 2016.

18. Ποια είναι η σημασία των ταυτόχρονων εκλογών για Κογκρέσο και Γερουσία;

Η εμπέδεια της Αμερικανικής Προεδρίας επισκιάζει τις παράλληλες εκλογές για το Κογκρέσο και τη Γερουσία. Με τη συνέχιση της κυριαρχίας των Δημοκρατικών στο Κογκρέσο να είναι σχεδόν δεδομένη, η Γερουσία συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Αυτή τη στιγμή, οι Δημοκρατικοί εμφανίζουν ένα προβάδισμα, με τις προβλέψεις να τους δίνουν 74% πιθανότητα να κερδίσουν και εκεί, ενώ στην περίπτωση μάλιστα που ο Μπάιντεν εκλεγεί Πρόεδρος, τότε οι Δημοκρατικοί θα έχουν την απόλυτη εξουσία τουλάχιστον μέχρι το 2022 και τις επόμενες εκλογές των δύο σωμάτων της νομοθετικής εξουσίας. Σε αντίθεση με το σύνολο των 435 εδρών του Κογκρέσου, μόνο 33 από τις 100 έδρες της Γερουσίας θα διεκδικηθούν στις εκλογές, καθώς είναι χωρισμένη σε τρεις τάξεις εδρών ώστε να μην αλλάζει εντελώς η σύσταση του σώματος κάθε δύο χρόνια – και τους Γερουσιαστές να εκλέγονται για έξι χρόνια.

19. Τι γίνεται μέχρι τις 20 Ιανουαρίου;

Ακόμα και αν έχουμε νικητή από τις 3/11, ο επόμενος Πρόεδρος θα ορκιστεί στις 20/1. Σε περίπτωση που κερδίσει ο Τραμπ, τότε δεν θα υπάρξει περίοδος διαδοχής και η πορεία της διακυβέρνησής του ουσιαστικά δεν θα αλλάξει σχεδόν καθόλου. Από την άλλη, όμως, εφόσον κερδίσει ο Μπάιντεν τότε τα δύο κόμματα θα θεσπίσουν δύο ομάδες διαδοχής, με τη μία να προετοιμάζει την άλλη για την ανάληψη της εξουσίας. Με δεδομένη την άρνηση του Τραμπ να συνεργαστεί με τον Μπάιντεν, τη βιασύνη του να περάσει όσους νόμους επιθυμεί μέχρι τη λήξη της θητείας του αλλά και την αστάθεια που αναπόφευκτα θα δημιουργηθεί σε διεθνές επίπεδο, η περίοδος διαδοχής πιθανώς να αποδειχθεί ιδιαίτερα προβληματική τόσο για τις ΗΠΑ, όσο και για την εξωτερική τους πολιτική – με όλα όσα αυτό ίσως συνεπάγεται.

20. Τι θα συμβεί αν ο εκλεγμένος Πρόεδρος δεν είναι σε θέση να αναλάβει στις 20 Ιανουαρίου;

Όποιος και να κερδίσει, θα είναι ο γηραιότερος εκλεγμένος Πρόεδρος στην ιστορία των ΗΠΑ. Με αυτό το δεδομένο, αν ο νικητής των εκλογών πεθάνει μέχρι την ορκωμοσία του, τότε πρέπει να αντικατασταθεί, με τον Αντιπρόεδρο του να αποτελεί θωρητικά –αλλά όχι αναγκαστικά– την πρώτη επιλογή. Σε κάθε περίπτωση, αν προκύψει αυτή η ανάγκη, τότε τον τελευταίο λόγο θα έχει το Κογκρέσο. ●

ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΙΣΜΟΣ

Της ΕΥΑΣ ΣΤΑΜΟΥ

ΝΑ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΕΙ ΣΥΧΝΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ αναλυτές είναι τι ακριβώς κάνουν οι δημαγωγοί για να εξασφαλίσουν μεγάλο αριθμό ψήφων. Είναι δυστυχώς γεγονός ότι οι έντιμοι πολιτικοί, με καθαρό λόγο, που επιθυμούν να αλλάξουν την κοινωνία προς όφελος των πολλών, δεν επιτυγχάνουν συχνά να προσεγγίσουν τις ομάδες των πολιτών που νιώθουν

αποκλεισμένοι και ανίσχυροι. Οι λαϊκιστές πολιτικοί όμως μοιάζει να δημιουργούν με ευκολία μια ιδιαίτερη σχέση με τους «αγανακτισμένους» πολίτες.

Παρακολουθώντας σκηνές από την προεκλογική καμπάνια του Τραμπ δεν με εξέπληξε το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια των ομιλιών του απευθυνόταν στους οπαδούς του με τον τρόπο που συννηίζει ένας πετυχημένος κωμικός να μιλά στο κοινό του: άκουγε προσεκτικά τα σχόλιά τους και όταν συμφωνούσε με κάποιον επικροτούσε ανταλλάσσοντας ατάκες και αναλαμφάνοντας συνθήματα ή αστεία που είχαν συγκινήσει το πλήθος σε προηγούμενες δημόσιες εμφανίσεις, λικνίζοντας ρυθμικά το κορμί του στον ήχο των συνθημάτων. Αντιδρούσε άμεσα και συντόνιζε τη διάθεσή του με αυτή του κόσμου, προφανώς συλλέγοντας υλικό για την επόμενη ομιλία του.

Ο Μπάιντεν αντίθετα, όπως συνέβη ως έναν βαθμό και με τη Χίλαρι Κλίντον κατά την προηγούμενη εκλογική αναμέτρηση που χάρισε στον Τραμπ την εξουσία, κατά τη διάρκεια του ντιμπίτ αλλά και στις προεκλογικές εμφανίσεις του δείχνει αμήχανος όταν η συζήτηση απομακρύνεται από θέματα πολιτικής, μοιάζει σφιγμένος ή ανίκανος να συνδεθεί με το ευρύ κοινό συναισθηματικά.

Ο Τραμπ δίνει την εντύπωση ότι ξέρει να ακούει τους πολίτες, να καταλαβαίνει τις ανάγκες, τους φόβους, τον θυμό τους. Είναι άλλωστε χαρακτηριστικό των λαϊκιστών πολιτικών να γνωρίζουν πώς να αντιδρούν στη μερίδα εκείνη των πολιτών που αισθάνονται αδικημένοι ή αγνοημένοι από το «σύστημα» και τις «ελίτ», αλλά και να ξέρουν πώς να χρησιμοποιήσουν τα αρνητικά συναισθήματα των ψηφοφόρων προς δικό τους όφελος.

Η υπόθεση πολλών αναλυτών ότι η απουσία ενσυναίσθησης είναι η κύρια αιτία πίσω από τις ακραίες πολιτικές των λαϊκιστών ή τις επιθέσεις εκφοβισμού εναντίον των αντιπάλων τους δεν μοιάζει να ευσταθεί εφόσον οι λαϊκιστές δεν φαίνεται ότι δρουν εν αγνοία των αρνητικών συνεπειών που μπορεί να έχουν οι πράξεις τους, δεν στερούνται ενσυναίσθησης, απλώς τη χρησιμοποιούν για να καταφέρουν στα θύματά τους τα κάρια χτυπήματα που θα οδηγήσουν στην πολιτική ή ηθική τους εξόντωση.

Δεν υπάρχει άλλωστε επιστημονική τεκμηρίωση υπέρ της θεωρίας ότι οι αδίστακτοι λαϊκιστές στερούνται ενσυναίσθησης. Αντίθετα, φαίνεται ότι όπως οι περισσότεροι θύτες, έτσι και οι δημαγωγοί έχουν την ικανότητα να κατανοούν τι προκαλεί στα θύματα του εκφοβισμού τους (στους πολιτικούς αντιπάλους, στους ανεξάρτητους δημοσιογράφους, ακόμη και στους στενούς συνεργάτες τους) με την προσβλητική συμπεριφορά τους, και πως αυτό ακριβώς είναι που επιδιώκουν.

Αυτό που κυρίως απουσιάζει από τους πολιτικούς όπως ο Ντόναλντ Τραμπ, είναι η ικανότητα να συμπάσχουν, να μοιράζονται δηλαδή το δυσάρεστο ή επώδυνο βίωμα των συνανθρώπων τους νιώθοντας κι αυτοί πόνο, θλίψη ή αγανάκτηση με την κοινωνική αδικία. Για αυτό τους είναι τόσο εύκολο από τη μια στιγμή στην άλλη να περνούν από τα κροκοδείλια δάκρυα, στην οργή, τον χλευασμό, τα γέλια, ή τον... χορό.

Δυστυχώς, για αρκετούς ψηφοφόρους δεν έχει σημασία η έλλειψη συγκροτημένης σκέψης και σοβαρού πολιτικού σχεδιασμού, δεν μετράνε τα ψέματα, η διπροσωπία, οι ανακρίβειες, τα λάθη. Το γεγονός ότι κάποιος μπορεί να είναι οξέθυμος, παρορμητικός, να δείχνει ασέβεια προς τους θεσμούς, να απεχθάνεται τη διαφορετικότητα, να απειλεί και να εκβιάζει, δεν φαίνεται να τους προβληματίζει.

Για τους πολίτες αυτούς, εκείνο που κυρίως μετράει είναι ότι επιτέλους έχουν την προσοχή κάποιου που τους «δικαιώνει» καθώς μοιάζει να σκέφτεται με τρόπο παρόμοιο με τον δικό τους. Οι ψηφοφόροι των λαϊκιστών δεν αναζητούν κάποιον ηγέτη που θα είναι καλύτερός τους, απλώς κάποιον που (υποτίθεται ότι) τους καταλαβαίνει πραγματικά: μία δική τους –μεγεθυμένη από την αίγλη της εξουσίας– αντανάκλαση. ●

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

1η Τρίτη του Νοεμβρίου μετά την 1η Δευτέρα του Νοεμβρίου. Αυτός είναι ο κανόνας για τον καθορισμό της ημερομηνίας των εκλογών στις ΗΠΑ. Κατά συνέπεια η πρώτη ημερομηνία που μπορούν να διεξαχθούν είναι η 2η Νοεμβρίου και η τελευταία η 8η Νοεμβρίου.

1792 ήταν το έτος που καθιερώθηκε ο πρώτος νόμος για τη διαδικασία των αμερικανικών εκλογών. Κάθε πολιτεία είχε δικαίωμα να επιλέξει τους εκλέκτορες της σε μια περίοδο 34 ημερών πριν την πρώτη Τετάρτη του Δεκεμβρίου, δηλαδή μέχρι την Τρίτη. Η Τρίτη επελέγη ώστε οι ψηφοφόροι να παρακολουθούν την κυριακάτικη λειτουργία, να ταξιδεύουν στον τόπο που ψηφίζουν τη Δευτέρα, να ψηφίζουν την Τρίτη και να έχουν επιστρέψει μέχρι την Τετάρτη, ημέρα που παραδοσιακά οι αγρότες πουλούσαν τα προϊόντα τους στην αγορά.

4 χρόνια διαρκεί η θητεία του κάθε προέδρου και οι εκλογές συμβαίνουν σε έτη που διαιρούνται με το 4.

4 έως 50 ημέρες νωρίτερα μπορούν να ψηφίσουν οι Αμερικανοί στις περισσότερες πολιτείες. Ο Ντόναλντ Τραμπ ψήφισε το περασμένο Σάββατο στη Φλόριντα.

30% των ψήφων στις εκλογές του 2008 ήταν «early votes», ποσοστό που αναμένεται να αυξηθεί φέτος εξαιτίας και του covid.

12 πολιτείες έχουν κηρύξει αργία την ημέρα των εκλογών ώστε να διευκολύνονται οι ψηφοφόροι. Μεταξύ αυτών η Νέα Υόρκη αλλά και το Πόρτο Ρίκο. Στις υπόλοιπες, business as usual. Γεγονός που ενδεχομένως εξηγεί τη μεγάλη αποχή.

55% του συνόλου των κατοίκων ψήφισαν στις εκλογές του 2016, ένα από τα υψηλότερα ποσοστά όλων των εποχών. Μέχρι το 1828 τα ποσοστά συμμετοχής ήταν χαμηλότερα του 5% (επί του συνολικού πληθυσμού) αλλά τότε δόθηκε δικαίωμα συμμετοχής στους λευκούς άνδρες χωρίς ιδιοκτησία με αποτέ-

λεσμα να εκτιναχθεί η συμμετοχή σε περίπου 10%.

61,6% όσων είχαν δικαίωμα ψήφου ψήφισαν στις εκλογές που είχαν ως αποτέλεσμα τη νίκη του Barack Obama.

63,8% ψήφισαν στις εκλογές που κέρδισε ο John F. Kennedy. Φέτος η συμμετοχή εκτιμάται ότι θα αγγίξει τα ιστορικά υψηλά του 1908, όταν 65,7% όσων είχαν τότε δικαίωμα ψήφου, πήγαν στην κάλπη.

59η θα είναι η προσεχής προεδρική εκλογή για τις Ηνωμένες Πολιτείες που θα εκλέξουν τον 47ο Πρόεδρο.

538 εκλέκτορες συνιστούν το εκλεκτορικό σώμα που εκλέγει τον Πρόεδρο. Κάθε πολιτεία εκλέγει αντιπροσώπους μόνο από ένα κόμμα καθώς όποιος κερδίζει τις πολιτειακές εκλογές έστω και με μία ψήφο, παίρνει όλους τους εκλέκτορες. Εξαιρέση αποτελούν οι πολιτείες του Μέιν και της Νεμπράσκα.

270 εκλέκτορες λοιπόν χρειάζεται ο επόμενος πρόεδρος προκειμένου να εγκατασταθεί στον Λευκό Οίκο, κάτι που θα συμβεί το μεσημέρι της 20ής Ιανουαρίου 2021.

55 εκλέκτορες προέρχονται από τη μεγάλη πολιτεία της Καλιφόρνια. Ακολουθεί το Τέξας με 38. Αρκετές μικρές πολιτείες εκλέγουν μόλις 3 εκλέκτορες μεταξύ αυτών και το District of Columbia, όπου βρίσκεται η πρωτεύουσα Ουάσινγκτον και φυσικά ο Λευκός Οίκος.

14 Δεκεμβρίου είναι η ημερομηνία κατά την οποία οι εκλέκτορες θα ψηφίσουν για τον νέο πρόεδρο.

4 φορές έχει παρουσιαστεί δυσαρμονία μεταξύ της λαϊκής ψήφου και της επιλογής των εκλεκτόρων. Ήταν το 1876, το 1888, το 2000, με πιο πρόσφατη το 2016 όταν περισσότεροι Αμερικανοί ψήφισαν για τη Χίλαρι Κλίντον, αλλά ο Τραμπ εξελέγη πρόεδρος.

342 εκλέκτορες θα λάβει ο Μπάιντεν, σύμφωνα με το online μοντέλο του fivethirtyeight.com. 196 απομένουν για τον Τραμπ.

56% των ερωτηθέντων σε έρευνα της εταιρείας Gallup, που πραγματοποιήθηκε την τρίτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου, είπαν ότι πιστεύουν πως ο Τραμπ θα κερδίσει (αυτό που λέμε παράσταση νίκης).

28% των Αμερικανών προσδιορίζονται ως Ρεπουμπλικανοί, το 27% ως Δημοκρατικοί και το 42% ως ανεξάρτητοι, σύμφωνα με την Gallup.

40% ήταν το αντίστοιχο ποσοστό για τον Μπάιντεν.

8 πολιτείες εκτιμάται ότι θα κρίνουν τη φετινή εκλογή. Είναι αυτές που οι Αμερικανοί ονομάζουν swing states. Πρόκειται για τις: Arizona με 11 εκλέκτορες και πρόβλεψη (σύμφωνα με το FiveThirtyEight) για νίκη των Δημοκρατικών, Florida (29 ΔΗΜ), Georgia (16 ΡΕΠ), Michigan (16 ΔΗΜ), Minnesota (10 ΔΗΜ), North Carolina (15 ΔΗΜ), Pennsylvania (20 ΔΗΜ), Wisconsin (10 ΔΗΜ) και Arizona (11 ΔΗΜ).

82 ετών θα είναι ο Τζο Μπάιντεν στο τέλος της θητείας του αν εκλεγεί πρόεδρος, γεγονός που θα τον καταστήσει τον πιο ηλικιωμένο πρόεδρο στην ιστορία των ΗΠΑ. Αν εκλεγεί ο Τραμπ, θα είναι και αυτός ο πιο ηλικιωμένος πρόεδρος στην ιστορία. Θα είναι 78 ετών και θα ξεπεράσει τον Ρόναλντ Ρήγκαν που ήταν 77 ετών στο τέλος της δεύτερης θητείας του.

3 κόμματα διεκδικούν την ψήφο του συνόλου των Αμερικανών. Οι Ρεπουμπλικάνοι, οι Δημοκρατικοί και οι Libertarian, που κατά γράμμα μεταφράζονται ως «ελευθεριακοί» αλλά πρακτικά έχουν τις πλέον φιλελεύθερες απόψεις.

6 ακόμη κόμματα διεκδικούν την ψήφο σε συγκεκριμένες πολιτείες απευθυνόμενοι σε ποσοστά από 73,2%

έως 2,7% των αμερικανών πολιτών.

86% των ρεπουμπλικάνων ψηφοφόρων δηλώνουν στις δημοσκοπήσεις ότι είναι υπέρ της κατασκευής φράχτη στα σύνορα με το Μεξικό.

13% είναι το αντίστοιχο ποσοστό για τους ψηφοφόρους των δημοκρατικών.

6 δισ. δολάρια είχε ζητήσει το 2018 από το Κογκρέσο ο Ντόναλντ Τραμπ για την κατασκευή του φράχτη. Το Κογκρέσο αρνήθηκε και αυτή η αντιδικία είχε σαν αποτέλεσμα το «κλείσιμο» (shutdown) της κυβέρνησης για 35 ημέρες, που ήταν και το μεγαλύτερο της αμερικανικής ιστορίας.

49% των Αμερικανών ήταν κατά των αμβλώσεων σε μέτρηση που πραγματοποιήθηκε το 2019. Το ποσοστό αυτών που ήταν υπέρ των αμβλώσεων έφτασε το 46%.

25% των Αμερικανών θεωρεί ότι το σημαντικό πρόβλημα της χώρας είναι η «φτωχή ηγεσία», όσο ακριβώς είναι και το ποσοστό αυτών που θεωρεί ότι είναι η διαχείριση του κορωνοϊού. Η διαχείριση του κορωνοϊού άλλωστε είναι και το πεδίο όπου ο Τραμπ έχει τη μικρότερη αποδοχή με 42%.

225 χιλιάδες Αμερικανοί έχουν χάσει τη ζωή τους εξαιτίας του κορωνοϊού.

13% αντίθετα θεωρούν σημαντικότερο πρό-

βλημα τον ρατσισμό.

2% θεωρούν ότι το σημαντικότερο πρόβλημα είναι η κλιματική αλλαγή.

46% θεωρούν ότι οι ομοσπονδιακοί φόροι που πληρώνουν είναι πολύ υψηλοί. Το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 65% το 2001.

27 τρισεκατομμύρια δολάρια ήταν το δημόσιο χρέος των ΗΠΑ τον Σεπτέμβριο του 2020. Έναν χρόνο νωρίτερα το χρέος ήταν 22,7 τρις δολάρια.

1,49 δισ. δολάρια είχε συγκεντρώσει από δωρεές ο Ντόναλντ Τραμπ μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2020.

25η είναι η τροπολογία του Αμερικανικού Συντάγματος που προβλέπει τι θα συμβεί σε περίπτωση που ο πρόεδρος δεν είναι σε θέση να ασκήσει τα καθήκοντά του και ειδικότερα το άρθρο 3. Όπως φαντάζεστε, οι εξουσίες μεταφέρονται στον Αντιπρόεδρο που γίνεται αυτοδικαίως Πρόεδρος. Ήτοι στον Μάικ Πενς για τον Τραμπ και στην Καμάλα Χάρις για τον Μπάιντεν. Στη δεύτερη περίπτωση θα έχουμε την πρώτη γυναίκα πρόεδρο των ΗΠΑ, περίπου όπως συνέβη στο House of Cards.

3 φορές έχει συμβεί κάτι τέτοιο στην πραγματικότητα. Το 1985 επί Ρίγκαν, όταν παρέδωσε στον Τζορτζ Μπους τον πρεσβύτερο, το 2002, και το 2007 όταν ο Τζορτζ Μπους ο νεότερος παρέδωσε στον Ντικ Τσένεϊ.

Νούμερα με πολλά μηδενικά

JANEZ JANSA

Δεν υπέθετα ότι θα τον γνωρίζετε, είναι ωστόσο ο πρωθυπουργός της Σλοβενίας. Αμέσως μετά το debate της περασμένης Παρασκευής ο Jansa τουίταρε την προτίμησή του για τον Τραμπ. «**Ξεβόμαστε τη δύσκολη, τραγική προσωπική ζωή του Τζο Μπάιντεν και μερικά από τα πολιτικά επιτεύγματά του του παρελθόντος. Αλλά σήμερα, αν εκλεγεί, θα μπορούσε να είναι ένας από τους πιο αδύναμους προέδρους στην Ιστορία. Όταν ο ελεύθερος κόσμος χρειάζεται ΙΣΧΥΡΕΣ #ΗΠΑ, όπως ποτέ προηγουμένως.**» Κλείνει δε την ανάρτησή του με την προτροπή «**Προχώρα, Νίκησε #realDonaldTrump.**» Βεβαίως έχει κάθε δικαίωμα να υποστηρίξει τον ρεπουμπλικάνο υποψήφιο, είναι όμως ειρωνεία το γεγονός ότι ο Janez Jansa είναι ο επικεφαλής του Σλοβενικού Δημοκρατικού Κόμματος.

DONALD TRUMP

«**Δεν τον βρίσκω αστείο. Για μένα είναι φρικιό.**» Ο Πρόεδρος δεν γελάει με τον Sacha Baron Cohen, γνωστό και ως Borat. Είχε εμφανιστεί ωστόσο στο show του το 2003 αλλά είχε αποχωρήσει ακριβώς μετά από 1 λεπτό. Ο Cohen, απ' την άλλη, κάνει τους ανθρώπους να γελούν σατιρίζοντας τον Τραμπ, τον οποίο και ευχαρίστησε για τη δημοσιότητα που προσέφερε στη νέα του ταινία με τίτλο *Borat2*. Πέρα απ' τις ευχαριστίες, με την ευκαιρία της αναφοράς στο πρόσωπο του Προέδρου, τον αποκάλεσε «**ρατσιστή παλιάτσο.**» **A**

ΜΙΚΡΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΝΤΟΝΑΛΝΤ ΤΡΑΜΠ

Της ΣΩΤΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΠΕΧΘΟΥΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ Ντόναλντ Τραμπ, τείνουμε να κρίνουμε την προεδρία απ' όσα θα μπορούσαν να έχουν συμβεί, απ' όσα ο Αμερικανός πρόεδρος θα μπορούσε να έχει κάνει – αν είχε την ελευθερία και επαρκή συναίνεση. Πράγματι, η προσωπικότητά του σφράγισε την προεδρία λες και ο Τραμπ οικειοποιήθηκε το ίδιο το πολίτευμα· δυσφήμιζε ακόμα περισσότερο τον καπιταλισμό και επιδείνωσε την ήδη όχι και τόσο ευνοϊκή εικόνα των ΗΠΑ στον διεθνή χώρο. Αλλά η πολιτική του, οι νομοθετικές του πρωτοβουλίες, οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις και οι ιδεολογικές του προτιμήσεις δεν διέφεραν πολύ από εκείνες του Ρόναλντ Ρέιγκαν που είχε εκλεγεί μετά από την καλοήθη, αλλά αδύναμη, προεδρία του Τζίμμι Κάρτερ. Μπορούμε να παραλληλίσουμε την προεδρία του Κάρτερ με εκείνη του Ομπάμα, αν και ο Ομπάμα άντεξε και δεύτερη τετραετία.

Ο Ρόναλντ Ρέιγκαν έγινε το πρόσωπο της συντηρητικής-φιλελεύθερης αντεπαναστάσεως μετά από δεκαπέντε χρόνια αμφισβήτησης του *laissez-faire*. Με τα συνθήματα *The Pride is Back* και *America First*, ενίσχυσε τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό – τόσο με στρατιωτικές επεμβάσεις όσο και με επέκταση των οικονομικών συμφερόντων των ΗΠΑ – ενώ, όπως είχε υποσχεθεί προεκλογικά, μείωσε τους φόρους για τις επιχειρήσεις καταργώντας την κλιμακωτή, προοδευτική φορολογία. Η ρητορική του και οι θέσεις του δεν διέφεραν, στο πλαίσιο της εποχής, με εκείνες του Ντόναλντ Τραμπ, αλλά η απλότητά του, εκείνο το ύφος παλιομοδίτικου αντιδιανοουμενισμού που δεν συνεπάγεται αλαζονεία, τον έκαναν συμπαθή στο ευρύ κοινό. Επίσης, είχε την εξυπνάδα να εφαρμόζει την πολιτική του *by the book*, χωρίς την καλογλωσσιά και την κοκεταρία του Ντόναλντ Τραμπ. Ο Ρέιγκαν ήταν ευγενής με όλους, δεν έσπινε καβγάδες με δημοσιογράφους, γραφειοκράτες και πολιτικούς αντιπάλους· ούτε απέλυε έναν-έναν τους συνεργάτες του. Αντιθέτως, ο Τραμπ, εκτός του ότι τα έκανε όλα αυτά, μας απείλησε, χαμογελώντας υποχθόνια σαν τον Joker, ότι δεν θα εγκαταλείψει ποτέ το αξίωμα.

Ως πρόσωπα μέσα κι έξω από την πολιτική οι δύο αυτοί πρόεδροι έχουν ριζικές διαφορές, οι προεδρίες τους όμως δείχνουν παρόμοια τάση: καπιταλισμό χωρίς ρυθμίσεις, απομάκρυνση από την Ευρώπη, από τους διεθνείς οργανισμούς και τις συνθήκες, μείωση της ξένης βοήθειας, αύξηση των στρατιωτικών δαπανών, αμφισβήτηση δικαιωμάτων όπως η έκτρωση και υποχωρήσεις έναντι των φανατικών χριστιανών. Αν εξετάσουμε ένα-ένα τα ζητήματα της αμερικανικής πολιτικής σήμερα, από την οικονομία μέχρι την πανδημία, θα διαπιστώσουμε ότι επαναλαμβάνονται οι ίδιες χειρονομίες: ο Ρέιγκαν αντιμετώπισε την πολύ πιο οδυνηρή κατάσταση του AIDS και, όπως ο Τραμπ με τον Covid-19, χρειάστηκε να πιεστεί πολύ από την επισημονική κοινότητα και τα κινήματα των πολιτών για να προχωρήσει στα κατάλληλα μέτρα.

Τι έκανε λοιπόν ο Τραμπ αυτά τα τέσσερα χρόνια: στον διεθνή χώρο τίποτα σπουδαίο· είχε υπαινιχθεί απομονωτισμό, κάτι που επιθυμούν πολλοί Α-

μερικανοί ελπίζοντας ότι έτσι θα φροντίσουν τα του οίκου τους, αλλά δεν εφάρμοσε πολιτική απομονωτισμού. Η εξωτερική του πολιτική ήταν μάλλον μη-πολιτική με διαδοχικές προσεγγίσεις και απομακρύνσεις από όλες τις χώρες, εκτός από την Κίνα την οποία θεωρεί, όχι αδικαιολόγητα, τον υπ' αριθμόν ένα ανταγωνιστή και εχθρό των ΗΠΑ. Στο Ιράκ μετά από εκείνη την τρελίτσα που ξεστόμισε ότι θέλει «να πάρει το πετρέλαιο» δεν έκανε καμιά κίνηση· είδε τη Συρία ως πεδίο αντιπαράθεσης με τη Ρωσία, αλλά παρέμεινε σε μετέωρη θέση έναντι του Άσαντ· ως προς την Τουρκία και τον Ερντογάν δεν έχει σαφή πολιτική· και παρότι χαρακτήρισε το ΝΑΤΟ «αναχρονιστικό» και πάλι δεν έκανε τίποτα συγκεκριμένο πέρα από το να σοκάρει τον έρμο τον Γενς Στόλτενμπεργκ ο οποίος έτσι κι αλλιώς σοκάρεται εύκολα.

Στο εσωτερικό, μείωσε όπως είπα τον corporate tax από 35% σε 21%, αλλά δεν προχώρησε στην υπερφορολόγηση των εισαγομένων που, αν είχαμε καταλάβει καλά, ήταν η αρχική του πρόθεση σε μια προοπτική προστατευτισμού. Η μείωση του corporate tax είχε ως αποτέλεσμα μικρή αύξηση των ημερομισθίων σε μεγάλες επιχειρήσεις όπως η Walmart, η Boeing, η Target κτλ., όχι όμως σε αντιστοιχία με το κέρδος που αντλούν λόγω της χαμηλής φορολογίας. Κι ενώ ο Ομπάμα δεν θέλησε ή δεν μπόρεσε να φορολογήσει τους γίγαντες Google, Apple, Facebook, Amazon, Microsoft, η δημοσιονομική μεταρρύθμιση του Τραμπ επέτρεψε τον εντοπισμό ενός μέρους του αποθησαυρισμένου χρήματος των GAFAM στους φορολογικούς παραδείσους. Κοντολογίς, η αμερικανική εφορία κατάφερε να τους αποσπάσει 67 δις· δεν είναι πολλά, δεν είναι και λίγα.

Πολλές πολιτικές αποφάσεις του Τραμπ ήταν ανατροπές των αποφάσεων του Ομπάμα, πράγμα που συνέβη και στη δεκαετία του 1980 με τον Ρέιγκαν ο οποίος ξήλωσε την πολιτική του Κάρτερ. Ο Τραμπ αλλοίωσε μέχρι ανυπαρξίας την Obamacare και το Clean Power Plan εφόσον δεν ενδιαφέρεται για το περιβάλλον και για το κλίμα και εφόσον η προτεραιότητά του ήταν η διευκόλυνση των επιχειρήσεων και η δημιουργία θέσεων εργασίας με οποιοδήποτε τίμημα για τις εκπομπές άνθρακα. Επίσης, όπως αναμενόταν, απελευθέρωσε πλήρως την υδραυλική ρωγμάτωση για τα οφέλη της οποίας έχει πείσει το Δημοκρατικό Κόμμα. Σημειώνω ότι επί Ρέιγκαν, και λόγω της εποχής αλλά και λόγω της πολιτικής της προεδρίας, παρατηρήθηκε η ευρύτερη ρύπανση του περιβάλλοντος στον 20ό αιώνα – όχι μόνο στις ΗΠΑ αλλά οπουδήποτε γίνονταν αμερικανικές επενδύσεις.

Ένα ακόμη χαρακτηριστικό της προεδρίας Τραμπ ήταν οι έμμονες ιδέες: για παράδειγμα, το τείχος με το Μεξικό, ένα είδος τείχους του Διονυσίου, τυράννου των Συρακουσών, ήταν το αποτέλεσμα μιας προσωπικής έμμονης ιδέας. Ο Τραμπ έβλεπε εφιάλτες με Μεξικανούς εισβολείς, ναρκέμπορους και βιαστές. Κι ο Ρέιγκαν είχε έμμονη ιδέα με τη Λατινική Αμερική, αλλά με διαφορετικό τρόπο: φοβόταν πως θα επικρατήσει ο κουβανικός σοσιαλισμός και οι τουπαμάρος θα μπουκάρουν από τα νότια.

Η προεδρία Τραμπ ήταν φλύαρη· αμετροεπής. Κι αυτή ήταν μία από τις αιτίες της λυσσώδους αντιπολίτευσης (με απειλές για impeachment που δεν ωφέλησαν κανέναν) που προκαλεί όλο και πιο πικρή πόλωση. Νομίζω ότι μεταπολεμικά δεν υπήρξε προεδρία που να διχάζει τόσο τους Αμερικανούς και τον κόσμο – ίσως αυτό να θυμάται κανείς ως το πρωταρχικό γνώρισμα της τετραετίας. Ένα ακόμη γνώρισμα ήταν η άσκηση της εξουσίας και του δημόσιου λόγου μέσω του Twitter, πράγμα που έρχεται ως επιβεβαίωση της αμετροεπείας. Ίσως η απουσία του Twitter στη δεκαετία του 1980 να έκανε τον Ρόναλντ Ρέιγκαν να φαίνεται πιο σοβαρός απ' όσο ήταν πραγματικά, ενώ εξέθεσε στα όμματα του πλήθους την αμάθεια και τη χαμηλή νοημοσύνη του Ντόναλντ Τραμπ. ●

ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΕΝ ΥΠΗΡΞΕ ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΠΟΥ ΝΑ ΔΙΧΑΖΕΙ ΤΟΣΟ ΤΟΥΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ· ΊΣΩΣ ΑΥΤΟ ΝΑ ΘΥΜΑΤΑΙ ΚΑΝΕΙΣ ΩΣ ΤΟ ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΟ ΓΝΩΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑΣ

ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΟΧΙ;

3 ιστορίες από τη Μηχανή του Χρόνου για το Έπος του '40

Των ΧΡΙΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ, ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Στο σχολείο διδασκόμαστε το ΟΧΙ της 28ης Οκτωβρίου και συνήθως αποστηθίζουμε εγκυκλοπαιδικές πληροφορίες γύρω από το έπος του '40. Στις εκδηλώσεις ακούμε μεγαλοστομίες, επικολυρικές αναφορές και γενικόττες. Συχνά οι ομιλίες των τοπικών «αρχόντων» περιέχουν λάθη και ανακρίβειες. Δεν είναι άσχημη επίκληση του συναισθήματος σε μία τόσο έντονη καμπή της νεοελληνικής ιστορίας, αλλά η επανάληψη τυποποιημένων φράσεων, αντί να ενισχύουν την ιστορική μνήμη, συχνά απομακρύνουν κάθε ενδιαφερόμενο από την αναζήτηση ουσιαστικών πληροφοριών για τον αγώνα στα βουνά

της Αλβανίας και το έπος του άγνωστου στρατιώτη.

Η Μηχανή του Χρόνου τόσο στην τηλεόραση όσο και στο διαδίκτυο προσπαθεί όλα αυτά τα χρόνια να τεκμηριώσει τη μικροϊστορία και να καταγράψει με συστηματικό τρόπο τη μεγάλη ιστορία. Η περιπέτεια της αναζήτησης ξεκίνησε στα βουνά της Ηπείρου, στα φαράγγια της Ελλάδας και της Αλβανίας, στα γεφύρια που γκρέμισε ο πόλεμος, στις πλαγιές με τα κρυφά ορύγματα, στους ελαιώνες με τους πρόχειρα θαμμένους στρατιώτες, τις οροσειρές όπου στήθηκαν τα πυροβόλα και στα φυλάκια της μεθορίου.

Οι απαντήσεις που πήραμε σε κάποιες περι-

πτώσεις είναι εντυπωσιακές. Και σε κάποιες περιπτώσεις ανατρέπουν την «επίσημη» ιστορία που ξέραμε.

Πού ακούστηκε το πρώτο όχι; Ποιος στρατηγός παράκουσε τις εντολές του επιτελείου και κέρδισε; Ήταν δειλοί οι Ιταλοί;

Ποιος λόχος σταμάτησε τους αλπινιστές που κόντευαν να φτάσουν στο Μέτσοβο;

Σε αντίθεση με την ανόητη εντύπωση που κάποιοι πθελημένα καλλιεργούν ότι τα ιστορικά θέματα δήθεν δεν «πουλάνε», εμείς σας καταθέτουμε τρεις ιστορίες από τη Μηχανή του Χρόνου. Τις αφιερώνουμε στους παπούδες μας και στη μνήμη του αγνώστου στρατιώτη.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΤΣΙΜΗΤΡΟΣ

Ο στρατηγός που, στα βουνά της Αλβανίας, πέτυχε την πρώτη νίκη εναντίον του φασισμού στην Ευρώπη

Η πρώτη διαταγή του Αλέξανδρου Παπάγου, όταν ορίστηκε αρχιστράτηγος, ήταν προς τους νεαρούς στρατιώτες από τις πόλεις και τα χωριά της ελληνικής επαρχίας. Αυτούς που ήταν ήδη στα βουνά της Ηπείρου και της Μακεδονίας, απέναντι από την πρώτη γραμμή της ιταλικής επίθεσης. Γι' αυτό μίλησε στη γλώσσα των χωρικών της Καρδίτσας και των Τρικάλων, των Σερρών και της Ηπείρου, που θα ρίσκαραν πρώτοι τη ζωή τους. «**Ο κατακτητής δεν θα μας δώσει χρόνο και τόπο για το αρματολίκι, αλλά θα μας εξαφανίσει οριστικά... Μη δεχθίτε να γίνεται σκλάβοι της Ρώμης και της Σόφιας στον 20στό αιώνα. Μη δεχθίτε να πέσει η τιμή των γυναικών σας και των αδελφών σας στα χέρια του κάθε ναπολιτάνου αλήτη που θα σταλή να μας εκπολιτίσει!**»

Ο Παπάγος υπαγόρευσε τη διαταγή στον ανθυπολοχαγό Θεοδώρου, μέσα στην ασφάλεια του Γενικού Επιτελείου. Ο Θεοδώρου σύντομα βρέθηκε στο μέτωπο και σκοτώθηκε εφαρμόζοντας την εντολή, που είχε ακούσει πρώτος, σε όλο το στράτευμα.

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ «ΚΕΡΑΤΟ»

Στην Ήπειρο, ο Μουσολίνι θα κέρδιζε το στοίχημα που είχε βάλει με τον εαυτό του, να προελάσει εντός δεκαπέντε ημερών ως την Αθήνα. Έπρεπε όμως να περάσει από την 8η Μεραρχία στην οποία διοικητής ήταν ο στρατηγός Χαράλαμπος Κατσιμήτρος. Εμπειροπόλεμος και μεθοδικός, ήταν στη θέση του από το καλοκαίρι του 1939. Μελέτησε την περιοχή, είδε τις αδυναμίες και τις δυνατότητες που έδινε το ορεινό τοπίο της Ηπείρου και εργάστηκε ακάματα, εν όψει της ιταλικής επίθεσης που το καθεστώς Μεταξά θεωρούσε δεδομένη.

Για να οργανωθεί η άμυνα ζήτησε τη συμβολή των κατοίκων, οι οποίοι έφτιαξαν 269 πολυβολεία, 30 καταφύγια για πυροβολητές και πυρομαχικά, πολυβολεία μέσα σε βράχους, χαρακώματα 66 χιλιομέτρων, ζώνες συρματοπλέγματος μήκους 5.500 χιλιομέτρων και πολλές ακόμη στρατιωτικές κατασκευές.

Ο απεσταλμένος του συνταγματάρχης Μαυρογιάννης γύρισε όλα τα χωριά. Ο πρόεδρος τον υποδεχόταν και μαζί καλούσαν τον παπά. Όχι μόνο γιατί ήταν σεβαστό πρόσωπο και συμβόλιζε την ιερότητα του αγώνα, αλλά και επειδή έπρεπε να χτυπήσει την καμπάνα. Ήταν το προσκλητήριο να κατέβουν οι χωρικοί στην πλατεία. Ο αξιωματικός τους καλούσε να εργαστούν για την αμυντική θωράκιση. Τους έπειθε λέγοντάς τους ότι έτσι θα συμβάλουν στον αγώνα για την πατρίδα. Δεν χρειαζόταν να πει περισσότερα.

ΟΙ ΧΩΡΙΚΟΙ ΕΠΡΑΞΑΝ ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΟΥΣ

Ένας μεγάλος αριθμός στρατιωτών ήταν από αυτά τα χωριά. Οι λόγοι ήταν πολλοί. Κατ' αρχήν γιατί η επιστράτευση ήταν μυστική και οι ντόπιοι δεν χρειαζόταν καν να ταξιδέψουν διασχίζοντας τη μισή χώρα με κίνδυνο να τους αντιληφθούν οι Ιταλοί κατάσκοποι. Σίγουρα όμως γνώριζαν τα μυστικά και τα αφανέρωτα της Πίνδου, που σε έναν πόλεμο είναι τεράστιο στρατηγικό πλεονέκτημα. Συγχρόνως, δεν πολεμούσαν γενικά και αόριστα για την ιδέα της Πατρίδας. Αν πέρναγε ο εχθρός από αυτούς σε λίγα χιλιόμετρα θα έφθανε στα χωριά τους, θα λεηλατούσε τα σπίτια τους και ο «Ναπολιτάνος αλήτης», που ανέφερε ο Παπάγος στην διαταγή του, θα «εκπολιτίζε» τις γυναίκες τους, τις αδελφές και τις μανάδες τους.

Γιατί όμως επιστρατεύθηκαν οι χωρικοί για τα αμυντικά έργα; Η εξήγηση ήταν απλή. Έτσι έδιναν χρόνο στους στρατιώτες να εκπαιδευτούν και να γνωρίζουν το μελλοντικό πεδίο της μάχης ακόμη καλύτερα. Να στήσουν ενέδρες, να αφοσιωθούν στον σκοπό τους και όχι να αναλωθούν στις αβαρίες του πολέμου.

Ο Κατσιμήτρος δεν έχασε ούτε μια ώρα από τον χρόνο

106. Ο Λατίν VIII Μαρ. Στρατηγός Κατσιμήτρος με τον Εκπαιδευτή Λατίν Αρβία Χ. & Λατίν Ηρακλή Σχη Μαυρογιάννη

που κέρδιζε η ελληνική διπλωματία, με την προσοπιτη παθητικότητα της απέναντι στις ιταλικές προκλήσεις, όπως ο τορπιλισμός του πλοίου ΕΛΛΗ.

Οργάνωσε την επιμελητεία, γύμνασε τους άνδρες, συμπλήρωσε τις μονάδες, έβαλε τάξη στη διοίκηση και εμπύχωνε τους στρατιώτες, που τον σέβονταν και τον φοβούνταν. Για αυτό και του είχαν βγάλει το παρατσούκλι «το κέρατο». Προσωνύμιο που δικαιώσε πλήρως, όταν αγνόησε το αμυντικό σχέδιο του αρχηγείου.

Ο ΑΝΥΠΑΚΟΗ ΤΟΥ ΚΑΤΣΙΜΗΤΡΟΥ

Το Γενικό Επιτελείο είχε καταστρώσει ένα σχέδιο απέναντι στην ιταλική επίθεση που συνοπτικά έλεγε ότι η Μεραρχία έπρεπε να δώσει μια σύντομη μάχη για την τιμή των όπλων. Στη συνέχεια θα οπισθοχωρούσε. Ανατολικά ως το Μέτσοβο, ώστε να μην κοπεί η χώρα στα δύο, και δυτικά μέχρι την Ηγουμενίτσα για να μη γίνει ιταλική απόβαση.

Η εντολή του Επιτελείου ήταν η εξής:

«Η κυβέρνηση δεν αναμένει βεβαίως παρά της μεραρχίας νίκας. Αναμένει όμως εκ ταύτης να σώσει την τιμή των ελληνικών όπλων. Η απώλεια του εθνικού εδάφους δεν θα είχε τότε σημασία, όση θα είχε η αποκοπή δυνάμεων Ηπείρου και Δ. Μακεδονίας από των προς Θεσσαλία και Αιτωλοακαρνανία συγκοινωνιών».

Η υποχώρηση ήταν στρατηγικού χαρακτήρα για να δοθεί η τελική μάχη εκεί που οι επιτελείς έκριναν ότι μπορούσαν να σταματήσουν την ιταλική προέλαση και να προστατεύσουν την ενδοχώρα. Όπως έχει διαμορφωθεί το οδικό δίκτυο σήμερα, η υποχώρηση θα ήταν σε βάθος 115 χιλιομέτρων από τα σύνορα. Εκείνη την εποχή όμως, με τους περιφημούς ελληνικούς κασικοδρομους, η απόσταση ήταν ακόμη μεγαλύτερη. Αυτή ήταν η γνώμη των επιτελών. Του Κατσιμήτρου όμως ήταν διαφορετική. Ο στρατηγός έκρινε ότι η καλύτερη άμυνα ήταν στα ελληνοαλβανικά σύνορα. Εκεί που είχε οργανώσει την υποδοχή των Ιταλών και οι εισβολείς δεν γνώριζαν τα μέρη και τις παγίδες που τους είχε στήσει. Αυτή ήταν η άποψή του και άσκησε το εθνικό δικαίωμα της στρατηγικής πρωτοβουλίας. Άλλωστε αυτός ήταν εκεί την ώρα της επίθεσης και όχι εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά, όπως οι επιτελείς.

Πήρε το ρίσκο και, όπως φάνηκε, έπραξε άριστα. Μέσα από τη σπηλιά του στο Καλπάκι, όπου είχε στήσει το αρχηγείο του, στις 30 Οκτωβρίου έβγαλε την ημερήσια διαταγή, που ήταν εντελώς αντίθετη από τη διαταγή που έλαβε από την Αθήνα: «**Ουδεμίαν ιδέα εις ουδένα να υπάρχει περί υποχώρησης. Πάντες από του στρατηγού διοικητού μεραρχίας μέχρι και του τελευταίου στρατιώτου θα αγωνισθώμεν επί των θέσεων μας και εν ανάγκη θα πέσουμε όλοι υπερασπιζόμενοι αυτές.**»

Όταν απειλήθηκε η Πίνδος το επιτελείο φοβήθηκε ότι θα ανοίξει ο δρόμος προς το Καλπάκι και ζητήθηκε από τη Μεραρχία να υποχωρήσει. Εκεί ο Κατσιμήτρος είπε το όχι στους ανωτέρους του. «**Θα μείνω εδώ**» ήταν η απάντησή του, που εκ των υστέρων δεν παρουσιάζεται ως ανυπακοή αλλά ως το δικαίωμά του να πάρει την απόφαση που έκρινε καταλληλότερη.

Οι Ιταλοί βομβάρδισαν τους επιτελείς της Μεραρχίας, αλλά στόχο δεν πέτυχαν. Ένα από τα τεχνάσματα του Κατσιμήτρου ήταν να αφήνει τις σκηνές άθικτες, μαζί με τον εμφανή στρατιωτικό εξοπλισμό, ακόμη και τα αποτυπώματα από τις ρόδες των αυτοκινήτων. Η ιταλική αεροπορία τις βομβάρδιζε αλλά το επιτελείο ήταν ήδη σε άλλη ασφαλή τοποθεσία.

ΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ

Όταν οι Ιταλοί άρχισαν τους βομβαρδισμούς προκάλεσαν πανικό σε αρκετούς στρατιώτες. Αρκετοί δεν είχαν ξαναδεί αεροπλάνα, πόσο μάλλον τις βόμβες τους πάνω από τα κεφάλια τους. Η σύγχυση των πρώτων ημερών, μπορούσε να προκαλέσει τεράστιο ψυχολογικό ρήγμα και άτακτη υποχώρηση των στρατιωτών. Όταν όμως άρχισαν οι πρώτες υποχωρήσεις οι διοικητές ήταν στο μέτωπο για να ανακόψουν το κύμα προς τα πίσω, πριν γίνει πλημμύρα που θα ήταν καταστροφική για την άμυνα των συνόρων. Οι νεαροί στρατιώτες που έχασαν την ψυχραιμία τους κρίθηκαν ανελήπτα. Χαρακτηρίστηκαν από τον Κατσιμήτρο «επιλήθμονες». Συνελήφθησαν, δικάστηκαν την επόμενη ημέρα και εκτελέστηκαν. Η ιστορία δεν έγραψε ποτέ ότι στα βουνά της Αλβανίας υπήρξε και φόβος, πανικός και άλλα ανθρώπινα συναισθήματα που δημιουργεί ο πόλεμος. Για τις ανάγκες της προπαγάνδας ο Έλληνας στρατιώτης ήταν άτρωτος, αποφασισμένος και χωρίς συναισθήματα φοβίας και πανικού. Αντιθέτως ο Ιταλός ήταν δειλός, μακαρονάς και μέτριος στρατιώτης. Η πραγματικότητα, όπως την περιέγραψαν αργότερα οι βετεράνοι, ήταν ότι δεν ίσχυε τίποτα από τα δυο. Οι Έλληνες νίκησαν πρώτα τον φόβο τους και μετά τον εχθρό και οι Ιταλοί πολέμησαν γενναία και σκοτώθηκαν με τις σφαίρες στο μέτωπο και όχι στην πλάτη. Κι αυτό έκανε την ελληνική νίκη ακόμη πιο σημαντική. Οι λιγοστές εκτελέσεις Ελλήνων στρατιωτών, πάντως, έδειξαν ότι η εντολή του Κατσιμήτρου ήταν κυριολεκτική: «...εν ανάγκη θα πέσουμε όλοι υπερασπιζόμενοι τα θέσεις μας». Στα σύνορα για τους στρατιώτες υπήρχε πλέον μόνο ένας δρόμος. Αυτός που έβλεπαν μπροστά τους. Το σχέδιο του επιτελείου ήταν υποχώρηση σε βάθος 115 χιλιομέτρων. Μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα οι ελληνικές δυνάμεις είχαν προχωρήσει 80 χιλιόμετρα μέσα στο έδαφος της Αλβανίας, η οποία ήταν υπό ιταλική κατοχή με μια ειρηνική εισβολή που είχε γίνει στις παραμονές του πολέμου. Ο Μουσολίνι ακύρωσε την παρέλαση στην Αθήνα και ο Χίτλερ έξαλλος χαρακτήρισε αυτόν τον πόλεμο κλίθιο. Ο Κατσιμήτρος έγινε ο πρώτος στρατηγός στην Ευρώπη που νίκησε τις δυνάμεις του Άξονα και η Ελλάδα έδωσε μια ανέλπιστα ανόσια αισιοδοξία στις ευρωπαϊκές χώρες που ο γερμανικός στρατός είχε σαρώσει με ρυθμό μαρς. Ο στρατηγός Κατσιμήτρος μετά την είσοδο των Γερμανών συμμετείχε στην κυβέρνηση Τσολάκογλου ως υπουργός Εργασίας και στη συνέχεια Γεωργίας. Ήταν ένα λάθος που αμαύρωσε την ιστορία του. Τον πέμπτο μήνα θεώρησε ότι συμμετείχε σε μια κυβέρνηση μαριονέτα και παραιτήθηκε. Το 1945 παραπέμφθηκε στο ειδικό δικαστήριο δωσιλόγων και καταδικάστηκε σε φυλάκιση 5,5 ετών. Παρέμεινε στη φυλακή 52 μήνες. Λίγο πριν την αποφυλάκισή του πήρε χάρη από τον Βασιλιά και το 1953 αποκαταστάθηκε στον βαθμό του. Οι ιστορικοί και οι στρατιωτικοί αναλυτές αναγνωρίζουν ότι η στρατηγική, η μεθοδικότητα και η διορατικότητά του καθόρισαν σε μεγάλο βαθμό την έκβαση του πολέμου με τους Ιταλούς. Αναγνωρίζουν ακόμη ότι ο Μεταξάς είχε προετοιμάσει τη χώρα όσο καλύτερα γινόταν. Κέρδισε χρόνο, έκανε έγκαιρα την επιστράτευση, παρέταξε αξίους στρατηγούς, απέναντι στους κόλακες του Μουσολίνι, και εξόπλισε τον στρατό στο μέτρο του εφικτού για την ελληνική οικονομία. Θα μπορούσαν και οι δύο να χαρακτηριστούν εμβληματικές μορφές της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας και να έχουν την ανάλογη προβολή στο δημόσιο βήμα, αν ο ένας δεν είχε την αφέλεια να συνεργαστεί με αυτούς που πολέμησε και ο άλλος δεν είχε καταλύσει τη δημοκρατία για να γίνει δικτάτορας.

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΒΟΒΟΥΣΑΣ

Η αρχή του τέλους της ιταλικής προέλασης στην Πίνδο

Ο ηρωικός λοχαγός που σταμάτησε με λίγους άνδρες τους Αλπινιστές της «Τζούλια».
Η άγνωστη, αλλά καθοριστική μάχη της Βοβούσας, όπου κατατροπώθηκαν οι Ιταλοί

3 Νοεμβρίου 1940. Οι Ιταλοί προελαύνουν εντός ελληνικού εδάφους με στόχο σε λίγες μέρες να παρελάσουν στην Αθήνα. Οι Αλπινιστές της μεραρχίας «Τζούλια» ξεπέρασαν το εμπόδιο της Κόνιτσας και έβαλαν πορεία προς Βοβούσα και από εκεί για Μέτσοβο.

Δεν ήξεραν όμως ότι ένας από «μηχανής θεός» θα έφραζε οριστικά τον δρόμο τους. Ήταν ένας αποκαμωμένος λόχος Θεσσαλών που βρέθηκε εκείνη την ημέρα στο χωριό. Επρόκειτο για τον 3ο Λόχο του 51ου Συντάγματος υπό τον λοχαγό Αναστάσιο Παππά, ο οποίος με λίγους μαχητές και χωρίς πολλά πυρομαχικά, «έπιασε στον ύπνο» τους επίλεκτους Ιταλούς. Η μάχη της Βοβούσας ήταν η αρχή του τέλους της ιταλικής προέλασης στην Πίνδο. Η ηρωική αντίσταση των ελληνικών όπλων στη συγκεκριμένη περιοχή καθόρισε στις εξελίξεις.

Ο ΧΑΜΕΝΟΣ ΛΟΧΟΣ

Τα χαράματα της 28ης Οκτωβρίου άρχισε η ιταλική επίθεση έξω από το Καλπάκι Ιωαννίνων, στη Θεσπρωτία και στην Πίνδο. Πέντε από τις εννέα μεραρχίες του ιταλικού στρατού εισέβαλαν στο ελληνικό έδαφος περνώντας από τα φυλάκια του Γράμμου. Η επίλεκτη Τρίτη Μεραρχία Αλπινιστών «Τζούλια» κατέλαβε το Δίστρατο και στρατοπέδευσε στην περιοχή. Παράλληλα, έστειλε προφυλακή στη Βοβούσα.

Το πρωινό εκείνο, έφτασε στο χωριό, πρώτος, ο λοχαγός Αναστάσιος Παππάς με όσους οπλίτες του είχαν απομείνει. Ο λόχος του είχε αποκοπεί από τις δυνάμεις του Δαβάκη που αμυνόταν στη γραμμή Σμόλικας-Μόλικας-Καστάνιανη-Κιάφα-Καταφύκι. Ο Παππάς και οι περίπου 100 άνδρες του περιπλανιόνταν για τρεις μέρες στην Πίνδο εξαντλημένοι και με ελάχιστα πολεμοφόδια. Όταν έφτασαν στη Βοβούσα χάρηκαν ότι θα ξεπόσταναν για λίγο, αλλά όταν είδαν από μακριά να φτάνουν οι Ιταλοί ταράχτηκαν.

**«ΕΔΩ ΒΟΒΟΥΣΑ:
9 Η ΩΡΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΙΝΑΙ,
ΟΙ ΙΤΑΛΟΙ ΕΙΝΑΙ
ΜΠΡΟΣΤΑ ΜΟΥ»**

Εκπληκτος ο Παππάς διέκρινε μέσα από το βουνό την εμπροσθοφυλακή της 3ης Μεραρχίας Αλπινιστών «Τζούλια» και έσπευσε να ειδοποιήσει τους ανωτέρους του. Ασύρματο δεν είχε και κατέφυγε στον σταθμό χωροφυλακής όπου υπήρχε τηλεφωνική γραμμή συνδεδεμένη με τη στρατιωτική διοίκηση στο Μέτσοβο. Εκεί βρισκόταν το στρατηγείο Μεραρχίας Ιππικού υπό τον Γεώργιο Στανωτά.

«Εδώ Βοβούσα: 9η ώρα πρωινή, είναι οι Ιταλοί, είναι μπροστά μου. Σας μιλάει ο διοικητής του λόχου, Παππάς Αναστάσιος. Ανήκω στο απόσπασμα Δαβάκη, από το οποίο όμως έχω αποκοπεί. Τρεις μέρες κινούμαι υποχρεωτικώς και σε διαρκή επαφή με τον εχθρό».

Ο αντισυνταγματάρχης Σινώκας με τον οποίο μίλησε ο Παππάς, αιφνιδιάστηκε. Δεν περίμενε τους Ιταλούς εκεί, ούτε όμως και τον Παππά ο οποίος κανονικά έπρεπε να βρίσκεται αλλού. Ήταν ο από μηχανής θεός που βρέθηκε την κατάλληλη στιγμή στο κατάλληλο σημείο. Τον ρώτησε εάν μπορεί να πάρει θέση μάχης και να «κρατήσει» τους Ιταλούς μέχρι να σταλούν ενισχύσεις. Ο διάλογος είναι αυθεντικός και τον θυμούνται μέχρι σήμερα οι παπούδες της περιοχής:

«Μπορείς να κρατήσεις τους Ιταλούς στη Βοβούσα;»
«Μάλιστα, αν μου στείλετε πυρομαχικά και ψωμί!»

Η ΑΜΥΝΑ ΤΟΥ ΠΑΠΠΑ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΥΣ ΙΤΑΛΟΥΣ ΑΛΠΙΝΙΣΤΕΣ

Η Βοβούσα είναι χτισμένη πάνω στον ποταμό Αώο. Ο μόνος δρόμος προς το Μέτσοβο περνάει από ένα πέτρινο γεφύρι το οποίο ένωνε την ανατολική με τη δυτική όχθη του ποταμού. Για να σταματήσει την προέλαση των Αλπινιστών, ο Παππάς τοποθέτησε τον λόχο του στη δυτική όχθη του Αώου.

Η υπερυψωμένη και δασωμένη δυτική όχθη ήταν το καλύτερο «καμουφλάζ» για τους στρατιώτες του, καθώς είχαν οπτική επαφή με τον μουλαρόδρομο από τον οποίο θα κατέβαιναν οι Αλπινιστές. Ο λοχαγός εγκατέστησε μια διμοιρία υπό τον έφεδρο ανθυπολοχαγό Λαζάνη μαζί με μια ομάδα πυροβόλων κοντά στη μικρή γέφυρα, ενώ από τα δεξιά προς τα αριστερά τοποθέτησε τις διμοιρίες Κρεμμύδα, Νίνου και Τσιτσάνη.

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΒΟΒΟΥΣΑΣ

Οι άνδρες του Παππά πήραν θέσεις μάχης και περίμεναν τους Ιταλούς. Το χωριό ήταν εντελώς έρημο και επικρατούσε νεκρική σιγή. Όσοπου φάνηκε η εμπροσθοφυλακή. Λίγο πριν φτάσουν στα πρώτα σπίτια του χωριού, ανυποψίαστοι, οι Ιταλοί δέχτηκαν τα πυρά του 3ου Λόχου. Σαστι-

1. Το γραφικό χωριό της Βοβούσας πάνω από το Μέτσοβο, όπου ο Αναστάσιος Παππάς με τον λόχο του αναχαίτισε την επίλεκτη στρατιωτική μονάδα των Ιταλών

2. Η ιταλική διείσδυση της μεραρχίας «Τζούλια» στον τομέα της Πίνδου. Οι δυνάμεις της συνέκλιναν στο Δίστρατο και μετά στη Βοβούσα. Στόχος ήταν η κατάληψη του Μετσόβου και μετά παρελάση στην Αθήνα! Χάρτης: Μηχανή του Χρόνου

3. Το Γεφύρι της Βοβούσας, όπου μια χούφτα Ελλήνων έδωσε ηρωική μάχη

σμένοι οπισθοχώρησαν περιμένοντας τον κύριο όγκο των δυνάμεών τους, ώστε να ανασυνταχθούν και αντιπυροβοληθούν. Ούτε τα αυτόματα, ούτε το πυροβολικό που έστειλαν οι Αλπινιστές 400 περίπου μέτρα πιο μακριά, είχαν αποτέλεσμα. Μάταια προσπαθούσαν να επιτεθούν στους Έλληνες που καλύπτονταν πλήρως από την πυκνή βλάστηση του ποταμού. Οι αλπινιστές βρισκόταν σε κοινή θέα και δεν είχαν καμία ελπίδα. Τα αυτόματα όπλα του Παππά και τα μάλινχερ των στρατιωτών τους ανάγκασαν να κάνουν πίσω. Μόλις οι πρώτοι έπεσαν νεκροί, οι υπόλοιποι σκόρπισαν.

Στις 5 το απόγευμα της 3ης Νοεμβρίου ο Παππάς κατάφερε να αναχαίσει οριστικά τους Αλπινιστές της «Τζούλια» και να εμποδίσει την επικοινωνία των Ιταλών μεταξύ Δίστρατου και Βοβούσας.

Με τη δύση του ηλίου, στη Βοβούσα κατέφτασε το 11ο Τάγμα του 4ου Συντάγματος που διοικούσε ο Δημοσθένης Χατζηδάκης μαζί με τον διευθυντή του III Γραφείου της Μεραρχίας Ιππικού, Γεώργιο Κανελλάκη. Οι φαντάροι του τάγματός τους για να φτάσουν όσο πιο γρήγορα μπορούσαν, πέταξαν ακόμη και τους γυλιούς τους στον δρόμο.

Με ενισχυμένη την αμυντική γραμμή του χωριού και τα πυρομαχικά να φθάνουν σταδιακά από το Μέτσοβο, ο Παππάς καθήλωσε τους Ιταλούς και κράτησε τη Βοβούσα αλώβητη.

ΟΙ ΑΛΠΙΝΙΣΤΕΣ ΤΡΑΠΗΚΑΝ ΣΕ ΑΤΑΚΤΗ ΦΥΓΗ

Το βράδυ της 4ης Νοεμβρίου ο ανώτατος διοικητής των ιταλικών δυνάμεων της Αλβανίας, στρατηγός Βισκόντι Πράσκα, έδωσε εντολή στους Αλπινιστές να επιστρέψουν στο Δίστρατο. Μόλις αντιλήφθηκαν οι άνδρες του Νίκα και Τσιτσάνη ότι οι Αλπινιστές φεύγουν, άρχισαν με μανία να πυροβολούν τους Ιταλούς.

Σε λίγο έφτασαν και οι ενισχύσεις από το Μέτσοβο. Ο στρατηγός Γεώργιος Στανωτάς ολοκλήρωσε το έργο του ηρωικού Παππά. Οι Αλπινιστές τράπηκαν σε άτακτη φυγή και ο δρόμος προς το Δίστρατο γέμισε με τα άψυχα κορμιά των Ιταλών και τα σκοτωμένα μουλάρια που μετέφεραν τις προμήθειες. Μέσα στον πανικό τους οι Ιταλοί άφησαν πίσω τους πολλούς τραυματίες, καθώς επίσης και πολεμοφόδια, ορειβατικό πυροβολικό, όπλα και κράνη. Ο αιφνιδιασμός ήταν απόλυτος.

Ο ΗΡΩΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΥ ΠΑΠΠΑ

Η «Τζούλια» δεν κατάφερε να πετύχει τον στόχο της και ήταν θέμα χρόνου να λάβει επίσημη εντολή παύσης της προέλασης των Αλπινιστών στο Μέτσοβο. Έτσι κι έγινε. Στις 9 Νοεμβρίου 1940 ο διοικητής της «Τζούλια», στρατηγός Μάριο Τζιρότι, διέταξε την υποχώρηση της μεραρχίας. Λίγες μέρες αργότερα οι ελληνικές δυνάμεις ανακατέλαβαν τις συνοριακές διαβάσεις της Πίνδου.

Η εξαιρετικής σημασίας νίκη των Θεσσαλών του Παππά αναπείρωσε το τσακισμένο ηθικό των Ελλήνων που είχαν σαστίσει από το πρώτο κύμα της ιταλικής επίθεσης. Η μάχη της Βοβούσας ήταν μία από τις πρώτες επιτυχίες του ελληνικού στρατού, όπου χωρίς οργανωμένο σύστημα τροφοδοσίας και ανεφοδιασμού, ένα μικρό ηρωικό κλιμάκιο κατάφερε να επηρεάσει σημαντικά την έκβαση του Ελληνοϊταλικού πολέμου.

Σύμφωνα με τις μαρτυρίες ο Αναστάσιος Παππάς συνέχισε να πολεμά και βρέθηκε αργότερα στο ύψωμα 731 όπου οι Έλληνες υπό τον ταγματάρχη Κασλά αμύνθηκαν γενναία και ταπείνωσαν τον Μουσολίνι που ηγήθηκε προσωπικά της τελευταίας επίθεσης των Ιταλών.

ΑΥΤΟΨΙΑ ΣΤΗ ΜΕΘΟΡΙΟ

Τα φυλάκια της ελληνοαλβανικής μεθορίου που ακούστηκε το πρώτο ΟΧΙ

Κυριακή 27 Οκτωβρίου 1940. Φιλιάτες Θεσπρωτίας. Αργά το βράδυ, μια πάνοπλη ομάδα Ιταλών στρατιωτών πέρασε τα ελληνοαλβανικά σύνορα και πλησίασε το ελληνικό φυλάκιο.

Ο Ιταλός αρχιφυλάκας ανθυπασπιστής ζήτησε από τον Έλληνα λοχία μια κουραμάνα, γιατί τους είχε τελειώσει το ψωμί και θα τους έφερναν την άλλη μέρα. Οι Έλληνες τους έδωσαν πέντε κουραμάνες και κράτησαν μία για τους ίδιους. Η πείνα των Ιταλών ήταν μόνο το πρόσχημα. Στην πραγματικότητα, οι στρατιώτες του Μουσολίνι είχαν πάει για να κατασκοπεύσουν και να δουν την ετοιμότητα του φυλακίου.

Δευτέρα 28 Οκτωβρίου, περίπου στις 2 το πρωί. Οι Ιταλοί στρατιώτες χορτασμένοι πλέον, επέστρεψαν. Αυτή τη φορά δεν είχαν ανάγκη καμιά δικαιολογία. Σύρθηκαν μυστικά γύρω από το φυλάκιο και επιτέθηκαν. Αιχμαλώτισαν τους δύο σκοπούς, ενώ οι άλλοι πρόλαβαν να φύγουν. Ώρα 3 το πρωί. Περίπου 115 χιλιόμετρα πιο μακριά, σε φυλάκια της Κόνιτσας, πιάστηκαν αιχμάλωτοι άλλοι δύο Έλληνες στρατιώτες.

Στη διάρκεια της νύχτας ιταλικά τμήματα έκοψαν τις τηλεφωνικές γραμμές και διεκόπη η επικοινωνία μεταξύ των ελληνικών φυλακίων του Μολυβοσκέπαστου και του φυλακίου Σκορδίλη. Ωστόσο, ο πόλεμος δεν είχε ακόμα κηρυχτεί.

Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΙΤΑΛΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΜΙΑΣ... ΛΑΜΠΑΣ

Μόλις έγιναν αντιληπτές οι πρώτες επιθέσεις των Ιταλών, οι Έλληνες αξιωματικοί πήραν εντολή να οπισθοχωρήσουν, σύμφωνα με το σχέδιο που είχε εκπονηθεί. Στο φυλάκιο της Κακαβιάς, ο υπολοχαγός Καραμπάτσος διάταξε υποχώρηση, λέγοντας στους φαντάρους να αφήσουν αναμμένη μια λάμπα για να ξεγελάσουν τους εισβολείς. Πράγματι, οι Ιταλοί νομίζοντας ότι υπάρχουν στρατιώτες στο φυλάκιο, έκαναν επίθεση ξεδεύοντας μεγάλη ποσότητα πυρομαχικών. Όταν τελικά εισέβαλαν στο φυλάκιο βρήκαν μόνο μια λάμπα...

Ιωάννινα, ώρα 4 το πρωί. Ο στρατηγός της 8ης Μεραρχίας, Χαράλαμπος Κατσιμήτρος, δέχεται τηλεφώνημα από το Γενικό Επιτελείο Στρατού. Ο αντισυνταγματάρχης, Αθανάσιος Κορόζης, τον ενημερώνει για το τηλεσίγραφο του Μουσολίνι προς τον Μεταξά και του ανακοινώνει: «Η

1. Αυτοψία στα φυλάκια της ελληνοαλβανικής μεθορίου που ακούστηκε το πρώτο ΟΧΙ.

2. 5μισι η ώρα το πρωί 28η Οκτωβρίου 1940, η ιταλική εισβολή γίνεται στο γεφύρι της Μέρτζιανης, στον ποταμό Σαραντάπορο. Η γέφυρα ανατινάχτηκε και παραμένει πεσμένη. Ακριβώς απέναντι είναι η Αλβανία.

3. Φυλάκιο Πανταζή, στην ελληνοαλβανική μεθόριο. Εκεί ακούστηκε το πρώτο «ΟΧΙ». Τη νύχτα της 28ης Οκτωβρίου οι οπλίτες και το πυροβολικό ακινητοποιήσαν 10 ιταλικά τεθωρακισμένα. Σήμερα το φυλάκιο έχει παραδοθεί στη φθορά του χρόνου...

κυβέρνηση απέρριψε την αίτηση ταύτισης του Ιταλού Πρέσβευς και διατάσσει αντίστασι μέχρι εσχάτων».

Ο Κατσιμήτρος ενημέρωσε αμέσως τους διοικητές της μεραρχίας του. Έδωσε εντολή σε όλες τις μονάδες από την Ηγουμενίτσα μέχρι τις παρυφές του Σμόλικα στην Πίνδο, να κινηθούν σταδιακά προς τα πίσω, σύμφωνα με το σχέδιο. Ακολούθησαν οι πρώτες μάχες στη μεθόριο. Οι Έλληνες συμπύκθηκαν προς τη γραμμή άμυνας, όπου και αποφάσισαν να δώσουν και την τελική τους μάχη. Οι Ιταλοί προχώρησαν στον παραλιακό τομέα.

Γράμμος Καστοριάς, Ώρα 5 το πρωί. Μια ώρα πριν λήξει το ιταλικό τηλεσίγραφο, σκοτώνεται ο στρατιώτης Βασίλειος Τσαβαλιάρης, από τα Τρίκαλα. Επισήμως, ήταν ο πρώτος νεκρός από ιταλικά πυρά. Ήταν φρουρός στο 21ο φυλάκιο του 51ου Συντάγματος και είδε μια κίνηση μπροστά του. Φώναξε «αλτ τις εί» και πυροβόλησε στον αέρα. Η απάντηση ήρθε με μια σφαίρα, που τον έριξε νεκρό.

ΔΕΝ ΘΑ ΠΕΡΑΣΟΥΝ

5μισι η ώρα το πρωί 28η Οκτωβρίου 1940, η ιταλική εισβολή γίνεται στο γεφύρι της Μέρτζιανης. Η πρώτη φάλαγγα που περνά είναι η Πισολίνα, η οποία αποτελούνταν από ένα τάγμα πεζικού και μία επιλαρχία αρμάτων της μεραρχίας των Κενταύρων.

Ο ελληνικός στρατός οπισθοχώρησε ανατινάζοντας όλες τις σημαντικές γέφυρες. Τη γέφυρα της Κακαβιάς, τη γέφυρα στους Αγίους, στη Μεσογέφυρα και στο Μπουραζάνι. Η ελληνική φρουρά πήρε θέσεις μάχης και συνεπύκνωσε μετά κατόπιν διαταγής του ανεξάρτητου τάγματος προκαλύψεως της Κόνιτσας προς τη θέση της προς το Μπουραζάνι. Δυστυχώς, μια γέφυρα, αυτή στο Μπουραζάνι, παρόλο που είχε παγιδευτεί με 2 συστήματα πυροδότησης, τελικά δεν ανατινάχτηκε για τεχνικούς λόγους. Οι Ιταλοί την βρήκαν άθικτη και πέρασαν από εκεί τις δυνάμεις τους, απειλώντας τον τομέα του Κατσιμήτρου.

Οι Ιταλοί προσπάθησαν να περάσουν με τεθωρακισμένα άρματα από το Σαραντάπορο ποταμό στο ελληνικό έδαφος. Οι οπλίτες του φυλακίου Πανταζή και το

πυροβολικό τους ετοίμασαν «θερμή» υποδοχή.

Τα τεθωρακισμένα των Ιταλών δεν μπόρεσαν τελικά να περάσουν. Δέκα από αυτά ακινητοποιήθηκαν. Είτε έπεσαν στα ελληνικά ναρκοπέδια, είτε έπεσαν στις τάφρους που είχαν σκάψει οι χωρικοί με τη βοήθεια του ελληνικού στρατού, είτε δέχτηκαν ισχυρά πυρά από το πυροβολικό και από τους οπλίτες του συγκεκριμένου φυλακίου.

Ταυτόχρονα, το ιταλικό πυροβολικό σφυροκοπούσε τις ελληνικές θέσεις. Οι συνεχείς βομβαρδισμοί των Ιταλών με τα αεροπλάνα και το πυροβολικό προκαλούσαν προσωρινή κώφωση στους Έλληνες φαντάρους. Υπήρχαν περιπτώσεις στρατιωτών, οι οποίοι φορούσαν κρεμασμένες ταμπέλες, που τους είχαν δώσει οι ίδιοι οι αξιωματικοί τους «δεν ακούμε, μην μας μιλάτε».

Στη γέφυρα των Αγίων, λίγα χιλιόμετρα μακριά από το Καλπάκι, οι Ιταλοί προσπάθησαν να στήσουν μια γέφυρα. Εκεί, έρχονται για πρώτη φορά πρόσωπο με πρόσωπο οι αντιμαχόμενοι. Η μάχη κράτησε περίπου μία ώρα. Αφησε πίσω της 20 Ιταλούς νεκρούς, ανάμεσα τους και το διοικητή τους, έναν αντισυνταγματάρχη, ενώ από τους Έλληνες μόνο 9 τραυματίες, όλοι από την περιοχή της Άρτας.

ΝΥΝ ΥΠΕΡ ΠΑΝΤΩΝ Ο ΑΓΩΝ!

Στην Αθήνα ο Αλέξανδρος Παπάγος ορίζεται αρχιστράτηγος και συντάσσει την πρώτη διαταγή του πολέμου, την οποία υπαγορεύει στον υπολοχαγό Ηλία Θεοδώρου. Αμέσως μετά ο Θεοδώρου ζήτησε μετάθεση στην πρώτη γραμμή. Μετατέθηκε και σκοτώθηκε στη μάχη.

Η διαταγή αναφέρει: «Ο κατακτητής δεν θα μας δώσει χρόνο και τόπο για το αρματολόγιο, αλλά θα μας εξαφανίσει οριστικά κατά τις μεθόδους που εφάρμοσε μέχρι σήμερα στους αδελφούς Δωδεκανήσιους. Μη δεχθήτε να γίνεται σκλάβοι της Ρώμης και της Σόφιας στον 20όν αιώνα. Μη δεχθήτε να πέσει η τιμή των γυναικών σας και των αδελφών σας στα χέρια του κάθε ναπολιτάνου αλήτη που θα σταλή να μας εκπολιτίσι!» ●

Οδός Νικίου

Στην πιάτσα των υφασματάδων

Είναι οι έμποροι της Καλαμιώτου που τους έδιωξαν όταν έληξαν τα συμβόλαιά τους για να γίνουν airbnb και μιλάνε στην Α.Υ.

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ - Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

ΤΑ ΣΤΕΝΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ

τριγώνου τα κτίσματα είναι άχαρα. Παλιές αποθήκες, κάποια απεριποίητα κτίρια του μεσοπολέμου από αυτά που λες «διαμαντάκι αν το φρόντιζε κάποιος», γκρι ψηλές οικοδομές –χωρίς μπαλκόνια εννοείται– που εμποδίζουν να φτάσουν ως τον πεζόδρομο οι ακτίδες του ήλιου και να τον λούσουν με φως. Το σκηνικό αλλάζει όταν κατεβάσω το βλέμμα και παρατηρώ στριμωγμένον ανάμεσά τους, να με καλεί με αυτόν τον παζαριώτικο αέρα του, το γωνιακό μαγαζί με τα πολύχρωμα ρολά και τα φασόν στην είσοδο. Ένα κορίτσι γεμάτο piercings και ένα αγόρι με μαλλιά σαν του Bowie βγαίνουν από το εσωτερικό του κρατώντας μια τσάντα που, αν διακρίνω καλά, έχει μέσα δαντέλες. Μπαίνουν στο διπλανό, που βισικά είναι σχεδόν ίδιο με το άλλο με τη διαφορά ότι δίπλα στη βιτρίνα ένας ηλικιωμένος έχει βγάλει μια πλαστική καρτέλα και κάθετα να χαζέψει τους περαστικούς. Κάνει νόημα στον απέναντι καταστηματάρχη που τυλίγει ένα κομμάτι μουσελίνα. Αναμφισβήτητα βρίσκομαι στη πιάτσα των υφασματάδων της Αθήνας.

«Είμαστε η πιάτσα της Καλαμιώτου που μας έδιωξαν όταν έληξαν τα συμβόλαια για να γίνουν airbnb και ήρθαμε στη Νικίου, όλοι μαζί και όλοι φίλοι σε ακτίνα 100 μέτρων τα μαγαζιά μας ο καθένας. Μαζί μεγαλώνουμε και αγαπάμε το ύφασμα κάθε χρόνο και λίγο παραπάνω, γιατί ο κόσμος σήμερα το έχει περισσότερο ανάγκη. Παλιά, σε κάθε περιοχή, Καλλιθέα, Αμπελόκηποι, Περιστέρι, υπήρχαν μαζεμένα 3-4 υφασματάδικα. Τώρα έσβησαν και απομένουμε εμείς. Η δουλειά μας υπάρχει μόνο στο κέντρο της Αθήνας» μου λέει ο **Σταμάτης**, 40 χρόνια υφασματάς στο Εμπορικό Τρίγωνο και 40 χρόνια παράφορα ερωτευμένος με τη μυρωδιά του βελούδου, της μουσελίνας και της ποπλίνας. Μυρωδιές που εγώ δεν μπορώ φυσικά να ξεχωρίσω, αλλά δεν υπάρχει και λόγος γιατί οι υφασματάδες δικαιούνται να ξέρουν περισσότερα – και γιατί, όπως μου λέει ο Σταμάτης, τα πάντα στον τομέα τους εξελίσσονται και, μετά από τόσα χρόνια στο κουρμπέτι, οι ίδιοι μπορούν να κάνουν καλύτερη σύγκριση με το παρελθόν.

«Διαφοράνούμερο ένα: Μικρά καλλιτεχνάκια που θέλουν να γίνουν designers έρχονται και παίρνουν υφάσματα για να κοφοράφουν στο σπίτι και να πειραματιστούν. Στήνουν δικές τους εβδομάδες μόδας με τις παρέες τους με υλικά που διαλέγουν από εδώ. Φτιάχνουν τσάντες, κάτι εκκεντρικά κουστούμια –λογικά για τίποτα πρόβες τους–, και πλέον μάσκες, μάσκες, μάσκες. Άλλη εποχή όταν ξεκινούσα τη δουλειά. Είχα κυρίες που έστηναν σπιτικό και διάλεγαν κουρτίνες, κοπέλες με τις μανάδες τους που ήθελαν να ράψουν νυφικό, σχεδιαστές σαν τον Ασλάνη που έψαχναν κομμάτια για το ατελιέ τους. Η δουλειά έχει μέλλον γιατί προσαρμοζόμαστε κι εμείς στις εποχές. Απλά αυ-

τό το διάστημα βιώνουμε μια ακόμα κρίση».

Κάθε πιάτσα διαχρονικά έχει τον παλαιότερό της, που διατηρεί τη συνοχή και αφήνει αυτό το απροσδιόριστο στίγμα, που αν λείψει –η Νικίου στη προκειμένη περίπτωση– δεν θα είναι ίδια. Ο κύριος **Κωνσταντουράκης** είναι τόσο χαρακτηριστική φιγούρα, σχεδόν εμβληματική για τους εμπόρους κάθε κλάδου του εμπορικού τριγώνου. Μαζί με αυτόν η πιάτσα παλεύει μέσα στον χρόνο – και παρόλο που η αίσθηση δεν είναι η ίδια με εκείνη της προ-κρίσης και προ-covid εποχής, επιβιώνει αποδεικνύοντας ότι οι λεγόμενες εμπορικές τοπικότητες υφίστανται. Ακόμα και αν κάποιες μικρές επιχειρήσεις κλείνουν για να γίνουν καφέ και Airbnb, οι εναπομείνουσες προσπαθούν να προσαρμοστούν στις σύγχρονες επιταγές, χωρίς να χαθεί ο μοναδικός χαρακτήρας τους. Κι όσο πιο παλιά είναι η ταμπέλα τόσο μεγαλύτερη η αξία της. Ο **Δημήτρης** στη γωνία Νικίου με Μιλτιάδου ξέρει απ' έξω τους 210 κωδικούς υφασμάτων στο μαγαζί του εδώ και 30 χρόνια. «Κάποτε κατέβαινε στην πλατεία Αγίας Ειρήνης πελάτισσα από την Κηφισιά ακόμα και από την επαρχία μόνο και μόνο για να διαλέξει ύφασμα για τη βραδινή της τουαλέτα, δεν γινόταν να μην ξέρω τα πάντα. Η επαφή με τον κόσμο, το ψάξιμο για κάτι διαφορετικό είναι το κίνητρο μου αλλά πια δεν ράβουν... Δέκα χρόνια τώρα επιβιώνουμε με κρίση, και πάνω που νομίσουμε ότι βγαίναμε ήρθε ο κορωνοϊός. Έπειτα έχουμε ζήσει το κέντρο απ' την καλή και την ανάποδη, το έχουμε δει να κακοποιείται. Ευτυχώς που υπάρχουν μοδίστρες και χρόνια πελάτισσες που μαζί με παλιούς Αθηναίους-λάτρεις αυτού του αρώματος που αφήνει η παλιά αγορά, μας στηρίζουν». Στην κάθε μου ερώτηση σχετικά με υφάσματα ο κ. Δημήτρης μου απαντά σαν να διαβάζω Wikipedia. Η βισκόζη ποτέ δεν είναι βισκόζη απλά. Είναι ελαστική ή σταθερή, λεπτή ή φαρδιά, συνθετική ή φυτική. Το συμβόλαιο του μαγαζιού όμως σε 3 χρόνια λήγει και ο ιδιοκτήτης του έχει ζητήσει ήδη τον χώρο για να γίνει καφετέρια. Πού θα πάει η γνώση και η εξειδίκευση μετά; Απ' ό,τι μαθαίνω ίσως κατέβει λίγο πιο κάτω, στην Πολυκλείτου.

Τελειώνω αυτό το ρεπορτάζ και σκέφτομαι: Θα ξανάρθω για το ίδιο ρεπορτάζ σε κάποια χρόνια από τώρα; Θα ζει αυτό το υπέροχο, πολύβουο κομμάτι της Αθήνας που κάνει μια πόλη, την όποια πόλη, πολύχρωμη και ζωντανή; Θα υπάρχουν ακόμα αυτοί οι έμποροι, θα έχουν μεταλαμπαδεύσει την τέχνη τους στην επόμενη γενιά; Θα μπορούμε στο κοντινό μέλλον να χαϊδεύουμε με το χέρι τα τόπια στα ράφια; Μιλώ σαν τη γιαγιά μου, αλλά μιλάω σωστά. Αυτή η πόλη πρέπει να συνεχίσει να υπάρχει και μέσα από τα μικρομάγαζά της. Αυτά την έκαναν έτσι όπως την αγαπήσαμε και αυτά τα μαγαζιά θα συνεχίζουν να της δίνουν το χρώμα και τη μοναδικότητά της, αρκεί να τα υποστηρίξουμε. Όχι μόνο το κράτος, αλλά και ο καθένας μας προσωπικά. **A**

ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΑΝ ΚΑΠΟΙΕΣ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΝΟΥΝ ΓΙΑ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΚΑΦΕ ΚΑΙ AIRBNB, ΟΙ ΕΝΑΠΟΜΕΙΝΑΣΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΝ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΟΥΝ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΤΑΓΕΣ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΧΑΘΕΙ Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥΣ

Η πιάτσα των υφασματάδων της Αθήνας

Ο κύριος Κωνσταντουράκης είναι από τους παλαιότερους εμπόρους του εμπορικού τριγώνου

Ο κύριος Σταμάτης,
40 χρόνια υφασματάς

Ο κύριος Δημήτρης Ξέρεϊ
απέξω τους 200 κωδικούς
υφασμάτων στο μαγαζί του,
γωνία Νικίου & Μιλτιάδου

Η Billie Eilish

τα εγκληματικά
τρολ και η υστερία της
πολιτικής ορθότητας

Το «αμάρτημά» της είναι ότι φαίνεται να έχει μεγάλο στήθος και λίγη κοιλιιά.
Ναι, είναι ένα χυμώδες σώμα. Και αυτό είναι νορμάλ, ανόητε.

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

Ο ΛΑ ΞΕΚΙΝΗΣΑΝ ΟΤΑΝ, πριν λίγες μέρες, η Daily Mail δημοσίευσε μία φωτογραφία της Billie Eilish που ξεσήκωσε θύελλα σχολίων και δηλητηριώδους κριτικής από τα τρόλ στα social media, τέτοια ώστε ανάγκασε τη 18χρονη Billie να απαντήσει μπροστά σε όλο αυτό το body shaming που υπέστη.

Η λεζάντα της φωτογραφίας, με αριστοτεχνικά «αθώο» τρόπο, σχολίαζε ότι «η 18χρονη μουσικός εντοπίστηκε να κυκλοφορεί στους δρόμους του Λος Άντζελες φορώντας ένα μπεζ φανελάκι με ασορτί σορτς, εντελώς ξένα με τα πάντα φαρδιά μοντέρνα ρούχα που φοράει συνήθως». Η φωτογραφία δείχνει την Billie, με το μόνιμο κουλ-βαριέμαι-ύφος της, να φοράει στενό φανελάκι, φαρδύ σορτς φόρμας και (επειδή έχει χιούμορ) πλαστικές παντόφλες Yeezy της adidas με καφέ κοντά καλτσάκια Gucci.

Άγνωστο Αντικείμενο

Αυτό που κάνει τη διαφορά είναι ότι ο τίτλος τονίζει με κεφαλαία γράμματα ότι η Billie εμφανίστηκε ΧΩΡΙΣ τα συνηθισμένα της φαρδιά, υπερμεγέθη ρούχα. Δηλαδή, κοιτάξε τη. Έτσι κι αλλιώς, η εμμονή της Daily Mail και πολλών άλλων εντύπων και sites, πάντα έχει να κάνει με ένα αόρατο «Μα κοίτα την τι φοράει!» που πλανιέται στον αέρα. Δεν τη θέλουν, είναι φανερό. Τη σέβονται απλώς και μόνο επειδή έγινε εκατομμυριούχος μέσα σε ένα χρόνο. Σιωπούν επειδή τη δέχτηκαν οι μεγάλες φίρμες της αγοράς. Αλλά ΔΕΝ την αντέχουν – και αυτό, η Billie, το πληρώνει σιγά-σιγά και με βαρύ τίμημα: το σαρδόνιο ξεγύμνωμά της που, ορίστε, τώρα, παρουσιάστηκε η ιδανική ευκαιρία. Το «αμάρτημά» της είναι ότι φαίνεται να έχει μεγάλο στήθος και λίγη κοιλιά. Ναι, είναι ένα κυμώδες σώμα. Και αυτό είναι νορμάλ, ανόητε.

Στα social φυσικά ξέσπασε πόλεμος, κυρίως μετά από ένα σχόλιο κάποιου, ότι: «Μέσα σε δέκα μίνες, η Billie Eilish απέκτησε σώμα 30χρονος και βάλε, μαμάς που πίνει κρασί». Δηλαδή το είδος της γυναίκας γύρω στα 40 που έγινε πλέον μαμά και έχει παρατήσει το σώμα της σε «απολαύσεις», όπως το να πίνει κρασί τα βράδια και, ατημέλητη, να είναι κολλημένη στα social media. Η Billie Eilish απάντησε στο bullying ανεβάζοντας στο Instagram της ένα βίντεο από το TikTok της μπλόγκερ Chizi Duru η οποία εκλιπαρεί να «νορμαλοποιηθούν τα νορμάλ σώματα». Το είδαν 67 εκατομμύρια ακόλουθοι της Eilish και φυσικά οι διάφορες Daily Mail που συνέχισαν την ιστορία παρατηρώντας την αδηφάγα. Η μπλόγκερ στο βίντεο λέει: «Πρέπει να δεχθείτε επιτέλους σαν φυσιολογικά τα αληθινά σώματα, οκ; Η κοιλιά είναι φυσιολογικό πράγμα. Τα στήθη κρεμάνε, ειδικά αν ηθλάσεις μωρό. Το Instagram δεν είναι η αλήθεια». Πιο πριν, στις αρχές του 2020, η Billie Eilish άρχισε να νιώθει δυσφορία με αυτό το θέμα. Στις συνεντεύξεις της τη ρωτούσαν συνέχεια για αυτό. Απαντούσε αμυνόμενη για κάτι που δεν ήξερε ότι είναι λόγος να την πυροβολούν.

Στην πρώτη της συναυλία που έδωσε στο Μαϊάμι, έκανε ένα στιλιζαρισμένο σχόλιο επάνω στο θέμα των ρούχων της. Νωρίτερα, σε συνεντεύξεις της είχε πει ότι φοράει φαρδιά ρούχα για να αποσπάσει την προσοχή από το σώμα της επειδή «το μισεί». Σκληρό να το λέει μία 17χρονη μικρή που, με αυτή την εύθραυστη ψυχοσύνθεση είχε ξαφνικά να αντιμετωπίσει ένα υστερικό πλήθος θαυμαστών, δημοσιογράφων, δημοσιοσχετιστών και CEOs. Είναι αστέιο αλλά, το πρώτο πράγμα που μάθαμε για την Billie, ήταν ότι η εταιρεία της προσπαθούσε να της αλλάξει λουκ για να μην εμφανίζεται με τα τρία νούμερα μεγαλύτερα ρούχα που της άρεσε να φοράει. Την ήθελαν λολίτα, πιτσιρικά έτοιμη να δείξει σάρκα, ποπ ντίβα, τα κλασικά. Ευτυχώς η Billie ήταν ανέλδοτη – αν και, μέσα σε λίγο καιρό, δέχτηκε να μπουνέ φίρμες επάνω σε αυτά τα θεόρατα ρούχα της. Οκ, το έκανε αλλά τους συμπεριφέρθηκε και όπως τους άξιζε.

Σε εκείνο το σχόλιό της στη συναυλία της στο Μαϊάμι, στο διάλειμμα του σόου, προβλήθηκε ένα βίντεο στο οποίο η ίδια, αναφερόμενη στο θέμα, άρχισε να γδύνεται το σιγά-σιγά, ψιθυρίζοντας με το γνώριμο υποκθόνιο γρύλλισμά της: «Έχετε άποψη για τις απόψεις μου, για τη μουσική μου, για τα ρούχα μου, για το σώμα μου. Μερικοί

άνθρωποι μισούν αυτά που φοράω. Μερικοί άνθρωποι τα επαινούν. Μερικοί άνθρωποι τα χρησιμοποιούν για να ντροπιάζουν άλλους. Μερικοί τα χρησιμοποιούν για να ντροπιάζουν εμένα. Αλλά νιώθω ότι συνέχεια με παρακολουθείτε και τίποτα από όσα κάνω δεν περνάει απαρατήρητο. Κι έτσι, ενώ νιώθω το βλέμμα σας, τάν απόρριψή σας ή τον αναστεναγμό ανακούφισής σας. Εάν ζούσα έτσι δεν θα μπορούσα ποτέ να κινηθώ. Με θέλετε να είμαι πιο μικροκαμωμένη; Πιο αδύναμη; Πιο μαλακή; Πιο ψηλή; Θέλετε να σωπάσω; Οι ώμοί μου μήπως σας προκαλούν; Μήπως το στήθος μου; Μήπως είμαι το στομάχι μου; Οι γοφοί μου; Με το σώμα αυτό γεννήθηκα. Δεν το θέλετε; Εάν φοράω κάτι που είναι άνετο, τότε δεν είμαι γυναικα. Εάν κρύβω τις δίπλες στο σώμα μου, τότε είμαι τσοούλα. Ακόμα κι αν δεν έχετε δει το σώμα μου, το κριτικάρετε, μαζί κι εμένα. Γιατί; Βγάζουμε συμπεράσματα για τους ανθρώπους ανάλογα με το μέγεθός τους, αποφασίζουμε ποιοι είναι και τι αξίζουν. Αν φοράω πιο πολλά, αν φοράω πιο λίγα, ποιος αποφασίζει ποια είμαι; Τι σημαίνει αυτό; Η αξία μου βασίζεται μόνο στην αντίληψή σας; Η μήπως η γνώμη σας για μένα δεν είναι ευθύνη μου;». Και λέγοντας αυτά στο βίντεο, βυθίζεται σε μία λίμνη μαύρης λάσπης.

Αν η Billie Eilish που, μόνο μέσα σε ένα χρόνο με το πρώτο της στούντιο άλμπουμ σάρωσε τα charts παγκοσμίως με έξι απανωτά hits, εντυπωσίασε τους μεγαλύτερους star του χώρου της, κέρδισε πέντε βραβεία Grammy, δύο American Music Awards, τρία MTV Video Music Awards και ένα Brit Award, τραγουδάει το τραγούδι των τίτλων του νέου φιλμ του Τζέιμς Μοντ και έχει μεγάλες μάρκες πολυτελείας να υπογράφουν τα «εκκωφαντικά» υπερμεγέθη, πολύχρωμα ρούχα της, όπως η Gucci, η Burberry και η Louis Vuitton, αν αυτή η κοπέλα δέχεται ντροπιστικά σχόλια για το σώμα της, καταλαβαίνουμε όλοι τι ισχύει για τις «κοινές θνητές», τα κορίτσια που τολμούν να ξεφύγουν από το size 0.

Εδώ και 10 χρόνια περίπου, από τότε που τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποφάσισαν να δικάζουν οποιονδήποτε πέφτει στα δόντια τους και να δημιουργούν παλιρροϊκά κύματα μίσους, πολλές φορές και χωρίς κανένα λόγο, μόνο για να περάσει η μέρα καταβροχθίζοντας κάποιον που την επόμενη θα τον έχουσε ξεχάσει, βγήκε πρώτη και καλύτερη η βιομηχανία της μόδας να υπερασπιστεί τα plus size κορίτσια. Ίσως γιατί στο όνομα αυτής της Μόδας, πολλές έφηβες εδώ και δεκαετίες λιμοκτονούν, υποσιτίζονται, παθαίνουν νευρώσεις, ταλαιπωρούνται από anorexia nervosa, ζουν ένα συνεχές άγχος να μην πάρουν ούτε ένα γραμμάριο παραπάνω γιατί ποτέ δεν θα μοιάσουν στα ινδάλματα - μοντέλα που γίνονται δεκτά στο fashion pack και στις πασαρέλες. Στην πραγματικότητα αυτό που τις αγχώνει είναι ότι δεν θα γίνουν ποτέ δεκτές στην παρέα των cool-kids του σχολείου και υποστούν το bullying εναντίον της υπέρβαρης. Χωρίς φυσικά να είναι υπέρβαρες. Έχοντας απλώς ένα κανονικό σώμα.

Η Μόδα βιάστηκε να δείξει, με ελαφρώς ξινισμένη μούρη, ότι δέχεται το diversity, τη διαφορετικότητα «απ' όπου κι αν προέρχεται». Έτσι, μεγαλόθυμες executives πρακτορείων μοντέλων άρχισαν να βάζουν στους καταλόγους τους και τον ισοδύναμο, όσο το δυνατόν μίνιμουμ, αριθμό από plus size μοντέλα για να δείξουν ότι αφογκράζονται τις επιταγές της εποχής. (Η μοντερνιτέ του βέβαια, προς το παρόν αφήνει έξω κάθε άλλο τύπο αγοριών, πέρα από τα οστεωδω, αγόρια-παράξενα πουλιά που βγάζουν στις πασαρέλες τους).

Η πονηρή τους σκέψη ήταν ότι, με τα plus size μοντέλα, θα ανοίξει και η αγορά σε μεγαλύτερο εύρος καταναλωτών. Αλλά αυτό είναι απλώς ένα αστέιο: καμία μπουτικ ακριβής φίρμας δεν έχει φιλικό περιβάλλον για ένα στρουμπουλό κορίτσι. Από την ψυχρή διακόσμηση και τα video wall με τις όρθιες-σανίδες μοντέλα, μέχρι το κατεψυγμένο μισό χαμόγελο της πωλήτριας, όλα δείχνουν την έξοδο σε όποια τολμήσει να έχει παραπάνω κιλά ή ένα απλό, κανονικό σώμα. Παράδειγμα: ο Αλαία βγάζει ζώνες με μία μόνο τρύπα. Είναι ένας μικρός, συμβολικός τρόπος να δείξει η Μόδα τι γνώμη έχει για όποια τολμή-

σει να χρειαστεί και δεύτερη τρύπα (προς τα έξω) στο ζωνάρι της. Ακόμα κι αν μπουν στον κόπο οι στιλιστές και οι πωλήτριες να ψάξουν ρούχα plus size για κάποια πελάτισσα, η συμπεριφορά είναι καταδικαστική: αυτό δεν σας κολακεύει – αυτό δείχνει τις ατέλειές σας. Με άλλα λόγια, πρέπει να σε βάλουμε στο κρεβάτι του Προκρούστη μέχρι να έρθεις στο size που θέλουμε.

Για τα στρουμπουλά κορίτσια, ακόμα κι αν τα χλιδάτα περιοδικά τους αφιερώνουν κάποιο εξώφυλλο (συνήθως σε «ειδικά τεύχη», σε αφιερώματα, σε γιορτές κ.λπ.), όλα μοιάζουν να λένε «απλώς ξεφύγαμε γιατί έχουμε αφιέρωμα στην πολιτική ορθότητα και θέλουμε πολλά views στα κοινωνικά δίκτυα. Μόλις περάσει το Thanksgiving, ας πούμε, μην ανησυχείτε, θα ξαναγυρίσουμε στα γνωστά μας μεγέθη και στερεότυπα».

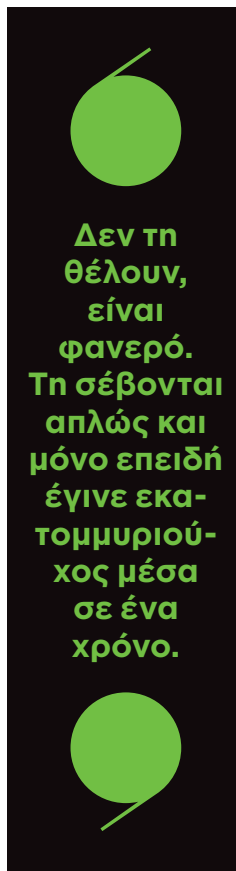
Τα τηλεοπτικά reality μόδας (τέλος πάντων) έχουν την ίδια «ανοιχτόμαλη» τακτική, όχι μόνο στην ελληνική τηλεόραση αλλά και παγκοσμίως. Μέσα στην ομάδα πρέπει να βάλουν την κλασική χοντρούλα η οποία είναι χωρίς συζήτηση αναλώσιμο υλικό, τη φορτώνουν με υπερθετικά ουρλιαχτά και «συγκλό» και περίπου μόλις αρχίζει το σκληρό reality, στο 3ο με 4ο επεισόδιο τη διώχνουν γιατί «θέλει ακόμα δουλίτσα μέχρι να γίνει μοντέλο». Μπορεί οι ίδιοι να μην της λένε τίποτα κατάμουτρα, αλλά αφήνουν τη δουλειά να την κάνει ο συμφρετός των social media. Δεν είναι τυχαίο ότι οι πλέον δημοφιλείς τηλεοπτικές εκπομπές «μόδας» γίνονται trending topics στα κοινωνικά μέσα κατά τη διάρκεια προβολής του κάθε επεισοδίου, γιατί εκεί πλέον, ανώνυμα και αφιονισμένα, ο καθένας μπορεί να πει τα πάντα. Και, στη χειρότερη περίπτωση, να υπάρξει κάποιο μικρό thread από άλλους, λίγους, που θα προσπαθήσουν να υπερασπιστούν το θύμα. Το ίδιο γίνεται και με κάθε άλλη διαφορετικότητα, οι οποίες επιλέγονται σαν να γίνεται κάστινγκ για την Πινακοθήκη των Ηλιθίων: η χοντρή, η ξανθιά, ο γκέι, ο βλάχος, η τοιγνάδα, ο ασφίτης, ο ηλικιωμένος κλπ. Εκεί που δεν φαίνεται να έχουν περιορισμό στις θέσεις εργασίας είναι στους κάγκουρες, αρσενικούς και θηλυκούς, που απηχούν ακριβώς και το κοινό που θα τους παρακολουθήσει και θα σχολιάσει στα σόσιαλ.

Κάπως έτσι έχει αρχίσει και το Χόλιγουντ να ενδίδει σε ένα «τεράστιο εύρος» των επιλογών σε χαρακτήρες, εθνικότητες, μεγέθη, χρώματα, επιλογές και εικόνες, απλώς και μόνο δείχνοντας ότι όλα τα αντιμετωπίζει μέσα από τον τρόπο προς την «πολιτική ορθότητα» της παντόφλας,

ευτελίζοντας ακόμα περισσότερο τις επιλογές αυτές. Είναι το ίδιο καρικατούρα το κάστινγκ μίας χοντρούλας έφηβης που κλαίει στο δωμάτιό της τρώγοντας σοκολατάκια γιατί δεν έχει καβαλιέρο για το prom night (στο τέλος φυσικά τη συνοδεύει ο καλός και όμορφος της τάξης, με την ίδια να λάμπει μέσα σε ένα επιμελημένα στιλιζαρισμένο φόρεμα που δπλώνει «και οι παχιές μπορούν να φορέσουν ταφτά»), το ίδιο καρικατούρα με το να έχεις ένα all-black cast για να πεις μία απλή, καθημερινή ιστορία. Το ίδιο καρικατούρα και το να πεις μία ιστορία γκέι ενηλικίωσης και να προσλάβεις μόνο γκέι ηθοποιούς για τους ρόλους, ακόμα κι εκείνους των στρέιτ μπαμπά και μαμάς.

Το ίδιο προσποιητή και αδιανόητη είναι η επιβολή στους κανονισμούς της Ακαδημίας Κινηματογράφου της Αμερικής της απασχόλησης αριθμών επί τοις εκατό, ανθρώπων διαφορετικών επιλογών, χρώματος, καταγωγής κλπ. Κάθε ταινία, πρέπει πλέον να έχει στην ομάδα παραγωγής της συγκεκριμένα ποσοστά γκέι, λεσβιών, έγχρωμων, αφροαμερικάνων, ασιατοαμερικάνων κλπ. Ακόμα πιο αδιανόητη είναι η κατάργηση των Βραβείων Ανδρικού και Γυναικείου Ρόλου, προς μία μόνο κατηγορία, αυτήν της Ερμηνείας, για να μη διαταραχθεί η βιοποικιλότητα της σόουμπιζνεζ.

Σε αυτούς τους τρελούς καιρούς ήρθε η Billie Eilish, κάνοντας την πρώτη γενναία πράξη στην καριέρα της, να βγει στο δρόμο του Λος Άντζελες, με τα ρούχα που νιώθει άνετα σαν να βάζει τον πρώτο όρο στο επόμενο συμβόλαιό της: θα είμαι νορμάλ. Ούτε plus size, ούτε ντυμένη σαν αντίσκηνο, ούτε λολίτα, ούτε βαμπιρέλα. Θα είμαι ακριβώς όσο νιώθω. Κοιμηθείτε με αυτό. **A**

Ένα τραγούδι για την ενηλικίωση και την επιτυχία

Το καινούργιο τραγούδι του Doxi, «*Taking my Name*», είναι μια ανάσα για όσους ψάχνουν ένα άκουσμα που θα τους αγγίξει. Μια μάχη μεταξύ των ονείρων και των ανασφαλειών. Ο Δοξιάδης παίρνει τον ακροατή σε ένα ταξίδι μέσα στις σκέψεις του. Έχοντας κυνηγήσει το όνειρό του, ταξιδεύοντας στο εξωτερικό, αναφέρεται στην εικόνα της Αθήνας σαν τον τελικό προορισμό του. Η Αθήνα είναι πλέον ένα μοτίβο για τα έργα του και, όπως μας λέει, είναι η πόλη που τον τραβάει να γυρίσει έχοντας καταφέρει αυτά που έχει στο μυαλό του.

Ρωτώντας τον Δοξιάδη για τις δικές του παραστάσεις σε μια μεγάλη συζήτηση που κάναμε μαζί, φαίνεται πως η μουσική του, πέρα από κάτι που αγαπάει, είναι ένας καθρέφτης του εαυτού του. Ένας τρόπος να εξωτερικεύσει σκέψεις και συναισθήματα για τα οποία ελπίζει να βρεθεί ένα κοινό που θα ταυτιστεί. «Το εγώ μετά, και το εγώ πριν καταφέρω να βρω αυτό το κοινό», λέει. Η συζήτησή μας και το τραγούδι του επικεντρώνεται σε αυτό ακριβώς. Ποιος ξέρει αν ο χρόνος, η φήμη και επιτυχία κάνουν τις ανασφάλειες και το εγώ του ανθρώπου να αλλάζει; Αυτή είναι μία από τις ερωτήσεις που η απάντηση δεν είναι ξεκάθαρη ακόμη, ούτε γι' αυτόν αλλά ούτε και για μένα. Όμως φαίνεται πως την απάντηση θα την πάρουμε σύντομα από αυτά που έρχονται.

Doxi, όταν ήσουν μικρός τι έλεγες ότι ήθελες να γίνεις όταν μεγαλώσεις; Μικρός ήθελα να γίνω αθλητής και για αρκετό καιρό, πριν αφοσιωθώ στη μουσική, η κύρια απασχόλησή μου ήταν ο αθλητισμός.

Τι σπουδάζεις; Τον τελευταίο χρόνο σπουδάζω μουσική στην Αμερική. Αλλά έχω αποφασίσει να μην ολοκληρώσω τις σπουδές μου, πιστεύω πως οι γνώσεις που παίρνω δουλεύοντας με άλλους καλλιτέχνες στο στούντιο είναι πολύ πιο σημαντικές από αυτά που μπορώ να μάθω σε ένα πανεπιστήμιο.

Τι σημαίνει ο τίτλος της τελευταίας σου δουλειάς; Ο τίτλος «*Taking My Name*» έχει να κάνει με την αλλαγή του ανθρώπου όταν καταφέρει να πετύχει ό,τι έχει βάλει στο μυαλό του. Πιο συγκεκριμένα, για εμένα, έχει να κάνει με το αν θα αλλάξω σαν άνθρωπος κι αν καταφέρω να φτάσω σε ένα υψηλό σημείο της καριέρας μου.

Τι έκανες κατά τη διάρκεια του lockdown; Στο lockdown είχα την ευκαιρία να τελειώσω το άλμπουμ στο οποίο δούλεα καιρό τώρα. Είχα και χρόνο να βρω τους κατάλληλους ανθρώπους που ήθελα να εργαστούν στο βίντεο. Ήταν μια πολύ δημιουργική περίοδος, εκτός από το γεγονός ότι περπατούσα σε μια άδεια Αθήνα που την ένιωθα σαν μια διαφορετική πόλη.

Μπορείς να μας περιγράψεις τη διαδικασία με την οποία γράφεις ένα καινούργιο κομμάτι; Όταν αρχίζω να γράφω ένα νέο τραγούδι ξεκινώ με τη μουσική, και όταν φτάνω σε ένα σημείο όπου ακούω τη μουσική όλη την ώρα, αρχίζω να γράφω τους στίχους. Αφού σκέφτομαι τι θέλω να πω, αρχίζω να επεξεργάζομαι τον τρόπο που θέλω να το πω και σε ποιο πλαίσιο να είναι το κομμάτι. Κάτι που με ενδιαφέρει πολύ να εκφράσω στους στίχους μου είναι ότι τίποτα δεν είναι απόλυτο. Όλες οι αποφάσεις που παίρνουμε έχουν πίσω τους πολλά στοιχεία που μερικές φορές δεν καταλαβαίνουμε ούτε εμείς οι ίδιοι, και αυτές οι στιγμές δημιουργούνται για πολλούς προσωπικούς και κοινωνικούς λόγους.

Αγαπημένη βόλτα στην Αθήνα; Η αγαπημένη μου βόλτα στην Αθήνα νομίζω πως είναι η βόλτα στον Λυκαβηττό, έχει την πιο ωραία για μένα θέα της πόλης.

Έχεις εμμονές; Όταν δουλεύω σε ένα έργο έχω μια εμμονή να το δουλέψω μέχρι το όραμα που έχω στο μυαλό μου να ακούγεται σαν το τελικό προϊόν.

Τι ρόλο παίζει στη ζωή σου το χρήμα; Νομίζω ότι τα χρήματα παίζουν ρόλο στη ζωή μου, όπως και στα περισσότερα παιδιά στην εφηβεία. Σίγουρα θα ήταν ωραίο να πορεύομαι με το να κάνω αυτό που μου αρέσει, αλλά έτσι κι αλλιώς πιστεύω πως τα πολλά χρήματα δεν είναι ο στόχος ή η εστίαση.

Τι σημαίνει πολυτέλεια για σένα; Πολυτέλεια σημαίνει να μπορώ να ζω τη ζωή μου με τον τρόπο που πιστεύω πιο σωστό για μένα, χωρίς να θυσιάζω χρόνο για πράγματα που δεν θα με πάνε μπροστά, αλλά είναι απαραίτητα για να μπορέσω να υποστηρίξω τον εαυτό μου.

Τι να περιμένουμε στο κοντινό μέλλον; Στο κοντινό μέλλον θα βγάλω τον δίσκο στον οποίο είναι το single και θα δουλέψω σε καινούρια κομμάτια με έλληνες καλλιτέχνες.

Κείμενο -
φωτογραφίες -
video:
ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ
ΣΕΛΕΚΟΥ

Οι γνώσεις
που παίρνω
δουλεύοντας
με άλλους
καλλιτέχνες
στο στούντιο
είναι πολύ
πιο σημαντικές
από αυτά
που μπορώ να
μάθω σε ένα
πανεπιστήμιο

Style

PEDRO GARCIA
Δερμάτινο μποτάκι €425

CALZEDONIA
Καλσόν με συνθήματα I love you € 17,50

BENETTON
Τσάντα ώμου με δερμάτινο καπάκι €49,95

DELUX HELLAS

Μαύρα γυαλιά γατίσια με ωραίες λευκές λεπτεμέρειες, Gucci

Λατρεύω τα καρό. Τόσες χιλιάδες σκυλάκια που τα φοράνε

για παλτό δεν μπορεί να κάνουν λάθος.

SPRINGFIELD
Τζιν φουσιτίτσα με κουμπιά €29,99

SWATCH

Ρολόι Checkpoint yellow, από τη σειρά Big Bold Chrono, €135

KORRES

Lipbalm Mint με έλαιο ελληνικού βαλσαμόχορτου

TOMMY HILFIGER
Καρό μάλλινο παλτό €361

CONVERSE
Unisex, Chuck Taylor All Star Patchwork High, €75

ADIDAS
Clean Classics sneakers από τη σειρά adidas Originals

ZOUMBOULAKIS GALLERIES

Διακοσμητικό από μη τοξικό ξύλο με λάκα, του Keith Haring, €20

GLAMAZON

Βάλε μπουγάδα

Ο ακτιβισμός των απλωμένων ρούχων και το καλλιτεχνικό πρότζεκτ Bougada

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ποια πήγε κι άπλωσε τα ρούχα στην ταράτσα; Ε; Ενωμένες οι μπουγάδες όλου του κόσμου θα είχαν πολλές ιστορίες να αφηγηθούν. Με πανηγυρτζήδικη διάθεση κρέμονται από τα μπαλκόνια, χορεύουν στις ταράτσες, στριμώχνονται στις απλώστρες. Έχουν μεγάλη ανάγκη τον ήλιο και τον αέρα. Αλλά η αισθητική επιβάλλει να είναι κρυμμένες. Τελικά και ο νόμος. Στην Αθήνα απαγορεύεται το άπλωμα στα εξωτερικά μέρη των μπαλκονιών με αστυνομική διάταξη. Επιτρέπεται μόνο σε εξώστες(;) και ταράτσες. Ποια ή ποιος πάει σήμερα να απλώσει τα ρούχα στην ταράτσα της πολυκατοικίας; Θα σκοντάψει στους πλιακούς και στις δορυφορικές.

Θυμάμαι στη Νάπολη, κάπου στο κέντρο, τα μπαλκόνια των κτιρίων ήταν σχεδόν κοληπτά και τα απλωμένα ρούχα σχημάτιζαν αψίδα. Θυμάμαι πολύ έντονα και ένα προάστιο των Βρυξελλών «πνιγμένο» στις απλωμένες μπουγάδες. Φόρμες και μπλούζες. Πολλά χρώματα. Διαφορετικά μεγέθη. Όλη η οικογένεια στα μανταλάκια. Η εξέλξη έχει φέρει στην Ελλάδα εδώ και κάμποσα χρόνια –όχι και πολλά– το στεγνωτήριο ή το δύο σε ένα, πλυντήριο-στεγνωτήριο. Χρήσιμο αξεσουάρ στο σισύφειο έργο της νοικοκυράς και του νοικοκύρη.

Την ίδια ώρα ένα μεγάλο ποσοστό των Αμερικανών δεν έχει δικαίωμα στο άπλωμα της μπουγάδας. Υπάρχουν κανονισμοί που δεν το επιτρέπουν σε πολλές περιοχές σε μεγάλα συγκροτήματα, πολυκατοικίες, ουρανοξύστες, gated communities. Δεν πρέπει οι γείτονες ή οι περαστικοί να έχουν επαφή με τα απλωμένα ρούχα του άλλου. Για να μην ξεχνάμε πως κάποιος θεωρούν τις απλωμένες μπουγάδες είτε φολκλόρ είτε συνώνυμο της μιζέριας και της φτώχειας. Το ηλεκτρικό στεγνωτήριο βρίσκεται σχεδόν σε κάθε σπίτι. Δεν σημαίνει ότι όλες οι πόλεις έχουν τον ήλιο της Αθήνας. Να τα λέμε κι αυτά.

Από την άλλη οι υπέρμαχοι των απλωμένων ρούχων προειδοποιούν πως τα στεγνωτήρια είναι ενεργοβόρα, και εκεί όπου υπάρχει πλιοφάνεια και η δυνατότητα καλό θα ήταν τα ρούχα να στεγνώνουν στον αέρα. Οι ακτιβιστές της μπουγάδας –laundrylist.org– έχουν συντάξει δεκάλογο με πλεονεκτήματα του απλώματος των ρούχων και διεκδικούν το δικαίωμα της απλωμένης μπουγάδας. Μέσα σε όλα, λένε, το άπλωμα είναι και πατριωτικό.

Πριν από κάποια χρόνια μια νεαρή καλλιτέχνις, Ελληνίδα, είχε φτιάξει ένα πρωτότυπο έργο χρησιμοποιώντας χρωμοπαγίδες, αυτά τα χαρτάκια που μπαίνουν στην πλύση του πλυντηρίου για να αποφύγουμε τα ρούχα που πλύθηκαν μαζί και έγιναν ροζ.

Το Bougada Art Project (έναρξη 29 Οκτωβρίου) είναι επίσης πρωτότυπο αλλά πιο ολιστικό, με τη συμμετοχή 9 καλλιτεχνών που αφήνουν τα έργα τους να φωτογραφηθούν σαν άλλες μπουγάδες σε μπαλκόνια του αστικού κέντρου. Η ερευνητική καταγραφή άλλωστε ξεκίνησε στις γειτονιές γύρω από την πλατεία Βικτωρίας, τον Σταθμό Λαρίσης και τον Άγιο Παύλο, την Πλατεία Αττικής, το Άγιο Παντελεήμονα και έφτασε έως τις αρχές της Κυψέλης. Οι φωτογραφίες θα ανεβαίνουν κάθε Πέμπτη σε Facebook (*Athenslaundry_bougada*) Instagram (*@athenslaundry_bougada*). ΟΚ. Η μπουγάδα μυρίζει καθαριότητα. Το τίνιγμα των χαλιών δεν είναι το ίδιο. Μένοντας σε πολυκατοικία ξέρω πως είναι έλλειψη σεβασμού να τινάζεις τα χαλιά σου στον τέταρτο και τα σκουπίδια σου να καταλήγουν στους πιο κάτω ορόφους. Για αυτό υπάρχουν οι ηλεκτρικές σκούπες. Στοιχειώδες.

REEBOK X GIGI HADID COLLECTION F/W 2020

**ATHLEISURE
ΧΑΡΑΚΤΗ-
ΡΙΖΟΝΤΑΙ
ΤΑ ΡΟΥΧΑ
ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ
ΕΝΑΝ
ΥΒΡΙΔΙΚΟ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
HIGH TECH
ΚΑΙ
ΥΨΗΛΗΣ
ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ.**

ATHLEISURE

ΓΙΑΤΙ ΠΟΥΛΑΕΙ
ΠΙΟ ΠΟΛΥ ΑΠΟ ΠΟΤΕ
ΕΝ ΜΕΣΩ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ;

Της ΤΖΕΝΗΣ ΡΟΥΣΑΚΗ

*Η σύγχρονη στολή εργασίας
μέσω σπιτιού*

ίγα χρόνια πριν, ο Karl Lagerfeld είχε πει ότι «αν φοράς αθλητικές φόρμες, έχεις χάσει τον έλεγχο της ζωής σου». Φυσικά ελάχιστοι θα συμφωνούσαν με το παραπάνω ρητό σήμερα.

Από τον Μάρτιο του 2020, το μεγαλύτερο ποσοστό των ανθρώπων μπήκε στη διαδικασία να φτιάξει ψωμιά και κέικ, έκανε ατελείωτες συζητήσεις μέσω video συνομιλιών στο Zoom και δεν ήταν λίγοι αυτοί που ξεκίνησαν το τρέξιμο. Το online shopping πήρε φωτιά, με άντρες και γυναίκες να επιλέγουν κατά βάση άνετα αθλητικά ρούχα και παπούτσια. Τα jeans και τα ρούχα γραφείου αντικαταστάθηκαν από φόρμες και κολάν, δίνοντας στο Athleisure wear τη θέση του απόλυτα πανδημικού trend.

Αναλύοντας τον όρο

Athletic και leisure, Athleisure χαρακτηρίζονται τα ρούχα που έχουν έναν υβριδικό χαρακτήρα high tech και υψηλής αισθητικής. Μπορούν να φορεθούν λόγω της άνεσης και της ελαστικότητάς τους στο σπίτι, σε αθλητικές δραστηριότητες, και είναι συγχρόνως αρκετά modάτα και άψογα δομημένα ώστε να φορεθούν σε ένα εστιατόριο, για καφέ ή ακόμα και στο εργασιακό περιβάλλον.

Ένα lockdown trend

Από την αρχή της πανδημίας οι πωλήσεις των ειδών ένδυσης όπως κουστούμια, παντελόνια, πουκάμισα και φορέματα έπεσαν κατακόρυφα καθώς οι εργαζόμενοι από το σπίτι έβαλαν σε προτεραιότητα το πώς νιώθουν παρά το πώς φαίνονται. Καθώς οι μέρες έγιναν εβδομάδες και οι εβδομάδες έγιναν μήνες, έγινε ξεκάθαρο ότι η νόσος Covid-19 δεν θα έχει πολύ σύντομο τέλος. Το στήσιμο ενός πιο χαλαρού εργασιακού περιβάλλοντος από το σπίτι έκανε ιδανική επιλογή τα Athleisure κομμάτια. Ένα slim fit jogger συνδυασμένο με ένα ενδιαφέρον φούτερ είναι μια ευπαρουσίαστη επιλογή για ένα meeting στο Zoom με τους συνεργάτες σου και άνετο ταυτόχρονα για να παίξεις με το παιδί σου. Απόλυτα ιδανικό outfit καθίσταται και για τη νυχτερινή σου διασκέδαση, με Netflix και χαλάρωμα φυσικά. Τέλος, δεν ξεχνάμε τα αθλητικά κολάν και τα fleece μπλουζάκια για αυτούς που θέλουν και να αθληθούν.

Μπορείς λοιπόν να έχεις τα καλά δύο διαφορετικών κόσμων, της εμφάνισης και της πρακτικότητας, και να μην αμφιβάλλεις για το πρώτο. Η αθλητική βιομηχανία έχει δώσει πολύ μεγάλη βάση στην εφαρμογή που έχουν τα ρούχα αυτά ενώ τα prints και τα σχέδιά τους είναι ό,τι πιο fashion forward υπάρχει. Δεν δίνουν την εικόνα του «μόλις γύρισα από το γυμναστήριο» αλλά ένα σύγχρονο look. Τα υψηλής απόδοσης υφάσματα είναι ανθεκτικά στην τριβή και

τον ιδρώτα και έχουν ακόμα και αντιμικροβιακές ιδιότητες. Σίγουρα ανήκουν σε μια εικόνα του μέλλοντος, όπου τα ρούχα μας προστατεύουν από το περιβάλλον. Η αυξημένη ανθεκτικότητά τους επίσης σου προσφέρει μεγάλη διάρκεια ζωής «βγάζοντας» μια σεζόν μετά την εποχή κρίσης. Με απλά λόγια το Athleisure κάνει τσεκ σε κάθε κουτάκι προσδοκιών καθώς ψάχνεις ρούχα για τη δουλειά μέσω σπιτιού και για τους δύσκολους αυτούς καιρούς. Σύμφωνα με την Allied Market Research, η παγκόσμια athleisure αγορά είχε αξία 155 δισεκατομμύρια σε δολάρια το 2018 και αναμένεται να φτάσει τα 257 δισεκατομμύρια μέχρι το 2026. Αισθητά μεγάλη άνοδος.

Keep on running

Κατά τη διάρκεια του lockdown, μεγάλη εντύπωση έκανε το μεγάλο ποσοστό ανθρώπων που το έριξε στη γυμναστική και συγκεκριμένα στο τρέξιμο. Η αντικατάσταση της άθλησης που χανόταν λόγω των κλειστών γυμναστηρίων και η ανάγκη για αποσυμφόρηση από τον εγκλεισμό, οδήγησε πολλούς στο να στέλνουν το μήνυμά της άθλησης καθημερινά. Εταιρίες όπως η Nike προώθησε ακόμα περισσότερο το theme του τρεξίματος με το γνωστό μότο «Keep on running» ανεβάζοντας τις πωλήσεις της. Η Brooks και η Puma έφτασαν επίσης σε υψηλό επίπεδο πωλήσεων και η Hoka ONE ONE ξεπέρασε το 75% μέσω έρευνας του NPD group.

Ιδανικό για τον καθένα

Το πιο όμορφο χαρακτηριστικό στο Athleisure μέσω πανδημίας είναι ότι δεν απευθύνεται σε ένα φύλλο και σε συγκεκριμένη ηλικία. Οι σύγχρονες γραμμές και τα high performance υλικά των ρούχων αυτών τους δίνουν ένα πολύπλευρο ύψος το οποίο δεν κάνει διακρίσεις. Άντρες και γυναίκες όλων των ηλικιών μπορούν να είναι άνετοι και στιλάτοι την ίδια στιγμή.

Ήρθε για να μείνει

Ενώ η μαζική αγορά ένδυσης περνάει κρίση και ακόμα και μεγάλοι οίκοι όπως οι Gucci, Tom Ford και Burberry απέφυγαν ολοσχερώς το Fashion Week, το Athleisure wear δίνει μια απλή και πρακτική προσέγγιση στο ντύσιμο. Εκμεταλλεύεται την επιθυμία που προκαλείται μέσω πανδημίας για άνεση και απλότητα. Ακόμα και όταν επιστρέψουμε στην κανονικότητα πιθανό μοιάζει να γίνει δύσκολο το να φορέσουμε περιοριστικά σακάκια και άβολα παντελόνια ξανά. Ίσως στο μέλλον δούμε στα αθλητικά ρούχα αύξηση των νέων τεχνολογιών όπως αντιμικροβιακές ιδιότητες με αντίσταση ακόμα και στον νέο κορωνοϊό. Αν οι καιροί συνεχίσουν να είναι αβέβαιοι πιθανό είναι να περιμένουμε από τα ρούχα μας αυτό που δεν μπορούμε να κάνουμε οι ίδιοι.

Το μόνο σίγουρο είναι ότι το Athleisure έχει έρθει για να μείνει όχι μόνο σαν ντύσιμο, αλλά και σαν τρόπος ζωής του σήμερα. **Λ**

CITY GUIDE

JONAS KAUFMANN

ΕΝΑΣ ΣΠΟΥΔΑΙΟΣ ΤΕΝΟΡΟΣ
ΣΤΟ ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Σε ένα μοναδικό ρεσιτάλ την
Παρασκευή 6 Νοεμβρίου

Ο διεθνής Τύπος τον έχει χαρακτηρίσει τον «νέο βασιλιά των τενόρων», έχει κάνει θριαμβευτικές εμφανίσεις στα σπουδαιότερα λυρικά θέατρα όλου του κόσμου και σε θρυλικά φεστιβάλ και έχει συνεργαστεί με τους διασημότερους μαέστρους και σκηνοθέτες της εποχής μας. Ο Jonas Kaufmann είναι αδιамφισβήτητος ένας από τους μεγαλύτερους σταντ του οπερατικού στερεώματος και το αθηναϊκό κοινό θα έχει την ευκαιρία να τον απολαύσει σε ένα μοναδικό ρεσιτάλ στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Ο Γερμανός τενόρος έχει αφήσει το δικό του στίγμα σε εμβληματικούς ρόλους του ιταλικού, γαλλικού και γερμανικού ρεπερτορίου (Καβαραντότσι, Αλφρέντο, Οθέλλος, Δον Χοσέ, Βέρθερος, Φάουστ, Λόεγκριν κ.ά.), ενθουσιάζοντας το κοινό με την ξεχωριστή ικανότητά του να διεισδύει στην ουσία των χαρακτήρων που ερμηνεύει κάθε φορά. Προικισμένος με σπάνιο υποκριτικό ταλέντο και εντυπωσιακή μουσικότητα και εκφραστικότητα, ο Jonas Kaufmann ακροβατεί με ευελιξία ανάμεσα στην εργογραφία του 19ου αιώνα, στη μουσική δωματίου και στην οπερέτα. Έχει τιμηθεί με την υψηλότερη διάκριση της γαλλικής κυβέρνησης, το μετάλλιο του Ιππότη των Τεχνών και των Γραμμάτων, ενώ έγκριτα έντυπα, όπως τα *Opernwelt*, *Diapason*, *Musical Amerika*, αλλά και μουσικοί φορείς διεθνούς κύρους (*Echo-Klassik*, *International Opera Awards*) του έχουν απονείμει επανειλημμένα τον τίτλο του «Τραγουδιστή της χρονιάς». Τα dvd και οι σόλο ηχογραφήσεις του γίνονται ανάρπαστα από την πρώτη κιόλας εβδομάδα της κυκλοφορίας τους.

INFO

Παρασκευή 6 Νοεμβρίου, 20:30, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Αίθουσα Χρήστος Λαμπράκης. Εισιτήρια: 2107282333, megaron.gr και σε όλα τα καταστήματα Public. Η προώληση έχει ήδη αρχίσει. Το ρεσιτάλ του Jonas Kaufmann στο Μέγαρο πραγματοποιείται με την ευγενική χορηγία της ΑΙΓΕΑΣ - ΑΜΚΕ Πολιτιστικού και κοινοφελούς έργου.

«ΣΤΙΓΜΕΣ ΧΑΡΑΣ»

Τις εντυπώσεις κέρδισε και το cd «Στιγμές χαράς» («*Selige Stunde*»), το νέο άλμπουμ του Jonas Kaufmann. Μαζί του, σε αυτό το ταξίδι στον κόσμο του ρομαντικού Lied, ο πιστός του μουσικός συνοδοιπόρος εδώ και 30 χρόνια **Helmut Deutsch**, ένας από τους σημαντικότερους πιανίστες του καιρού μας που ειδικεύεται στη φωνητική μουσική δωματίου.

Ο Jonas Kaufmann χαρακτηρίζει τον νέο του δίσκο «Στιγμές χαράς» μια ειλικρινή «κατάθεση ψυχής» και είναι το πρώτο από μια σειρά ρεσιτάλ που ηχογραφήθηκαν σε ιδιωτικούς χώρους, την περίοδο της καραντίνας, λόγω των μέτρων για τον περιορισμό της διάδοσης της πανδημίας. Μέσα από την ηχογράφηση αυτή, ο Jonas Kaufmann επιστρέφει στη γερμανική φωνητική παράδοση, επιλέγοντας ρομαντικά τραγούδια των **Schubert**, **Brahms**, **Strauss**, **Mahler** και άλλων λαμπρών μουσουργών, τα οποία μιλούν για την αγάπη, τη γαλήνη, την προσμονή, τον αποχαιρετισμό.

Ο τίτλος του cd προέρχεται από το ομώνυμο Lied του Αυστριακού **Alexander von Zemlinsky**, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στο πρόγραμμα αυτού του ρεσιτάλ μαζί με εμβληματικά αλλά και λιγότερο γνωστά τραγούδια του γερμανικού ρεπερτορίου, που ανακάλυψε τυχαία σε ένα παλιό βιβλίο με παρτιτούρες ο Deutsch.

J. Kaufmann και H. Deutsch.

4 στέκια για να πας μετά το γραφείο
Της ΝΑΤΑΣΣΑΣ ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ

Let's AFTER office DRINK

Μπορεί να κλείνουν τα πάντα στις 00.00 και εμείς να πρέπει να επιστρέψουμε σπίτια μας μέχρι τις 00.30 πριν... γίνουμε κολοκύθες, αλλά αν δούμε τα πράγματα θετικά υπάρχει και κάτι καλό μέσα σε αυτό: οι έξοδοί μας έχουν μετακινηθεί προς μια πιο ανθρώπινη ώρα. Τέρμα τα hangovers και το ξύπνημα στο παρά πέντε. Θα βρεθούμε με τους φίλους μετά τη δουλειά, θα τσιμπήσουμε κάτι νόστιμο, θα πιούμε χωρίς τύψεις και θα επιστρέψουμε σπίτι με άλλη διάθεση.

Αργά το απόγευμα, κάπου μεταξύ 18.00-19.00 είναι η ώρα που οι Ιταλοί ονομάζουν aperitivo και όλος ο υπόλοιπος κόσμος ορίζει ως *after office drinks*. Η ώρα που θες να πιεις κάτι με χαμηλούς (ή και όχι) αλκοολικούς βαθμούς για να χαλαρώσεις από το στρες της μέρας, το οποίο θα συνοδέψεις με κάτι νόστιμο και απολαυστικό. Αν για κάτι μπορούμε να χαιρόμαστε σε αυτή την πόλη είναι για τα στέκια της που τα έχουν όλα: υψηλού επιπέδου cocktails, κεφάτη ατμόσφαιρα, νόστιμα πιάτα. Κάναμε έρευνα και ανακαλύψαμε από πολύχρωμα mocktails σε τροπικές ζούγκλες της πλατείας Αγίας Ειρήνης, μέχρι ανατρεπτικά cocktails στους αγαπημένους πεζοδρόμους της Αθήνας. Διάλεξε στέκι για απόψε...

SORBAL

Η καλύτερη πρόταση
για ένα ποιοτικό **house cocktail**

Έλειπε από την περιοχή ένας χώρος σαν το Sorbal, ένα προσεγμένο σε κάθε του λεπτομέρεια all day cocktail bar. Με μια μεγάλη επιβλητική μπάρα που φέρνει στο μυαλό σκηνή από ταινία του σινεμά, μεγάλη τζαμαρία που αφήνει το φως να γεμίσει το εσωτερικό του, αλλά και με έναν εξίσου καλοβαλμένο εξωτερικό χώρο, το Sorbal έγινε αμέσως αγαπητό για το φιλικό του χαρακτήρα, αλλά και για την άψογη εξυπηρέτηση, καθώς οι άνθρωποί του επιμένουν στην ποιότητα σε καθετί. Έτσι, η ημέρα ξεκινάει με ποιοτικό καφέ Taf, οργανικά τσάγια Anassa, χειροποίητες λεμονάδες, φανταστικές σοκολάτες αλλά και πολύ νόστιμα ζεστά και κρύα σάντουιτς, με εξαιρετικά τυριά και αλλαντικά τα οποία στη συνέχεια μπορείτε να απολαύσετε και σε πλάτο. Το Sorbal διαθέτει, επίσης, μια εντυπωσιακή κάρτα σε επιλογές ποτών, με special και premium ετικέτες, ελληνικά κρασιά, αλλά και φοβερά house cocktails, η λίστα των οποίων ανανεώνεται δύο φορές το χρόνο σύμφωνα με τις αντίστοιχες γευστικές απαιτήσεις της χειμερινής και της θερινής περιόδου, από τους πιο έμπειρους bartenders και mixologists. Μάλιστα, στον κατάλογο θα ανακαλύψετε και εξίσου προσεγμένες προτάσεις σε low alcohol cocktails, mocktails. Όλα αυτά με μουσικές που ταιριάζουν στο χαρακτήρα του, διαλεγμένες από γνωστούς djs, όπως funk, soul, rock, deep house κ.λπ. Αν, λοιπόν, σας φέρει ο δρόμος προς τα εδώ, ξέρετε πού θα πάτε.

● Αγίας Ειρήνης 16, Γαλάτσι, 210222337,
www.sorbal.gr, Fb: sorbalathens

AMALUR

Το νέο **all day** στέκι της Κυψέλης

Νέος αέρας στη Φωκίωνος Νέγρη με την έλευση του Amalur, το οποίο ήδη έχει αρχίσει να συζητιέται στις παρέες και για πολλούς να αποτελεί το νέο τους στέκι. Το Amalur, που στα βασικά σημαίνει «Μάνα Γη», είναι ένα all day café bar, με πολύχρωμη, εναλλακτική αισθητική και μια αύρα από Λατινική Αμερική, απ' αυτές τις παρεϊστικές, τις λιγάκι μποέμ, που σε αγκαλιάζουν και θες να γυρίσεις ξανά και ξανά. Το Amalur σερβίρει ποιοτικό και καλοφτιαγμένο καφέ από νωρίς το πρωί, η κουζίνα του θα σας προτείνει από φανταστική αλμυρή τάρτα με μανιτάρια, πιπεριές και μπέικον και εξαιρετική πίτσα μαργαρίτα και χωριάτικη, μέχρι πεντανόστιμα γλυκά (φανταστική η τάρτα λεμόνι και η μπλόπιτα), ενώ αποτελεί ιδανικό προορισμό για να ξεσκάσεις μετά τη δουλειά. Είτε στον ατμοσφαιρικό εσωτερικό του χώρου είτε στα δροσερά τραπεζάκια του διάσπμου πεζόδρομου της Αθήνας, με ένα ποτήρι (ή και μπουκάλι) κρασί ή με ένα από τα προσεγμένα κοκτέιλ του καταλόγου και με μία έκπληξη σχεδόν καθημερινά: το ότι προσέχουμε δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε και να περάσουμε καλά. Και το Amalur φροντίζει γι' αυτό, με τα πολύ συχνά event του, με διαφορετικούς djs να επιλέγουν μουσικές, με τζαζ βραδιές. Για όλα αυτά τα ωραία μπορείτε να ενημερώνεστε από τη σελίδα του στο Facebook.

● Φωκίωνος Νέγρη 30, Κυψέλη, 2108820756,
fb: amalurfokionos

BEAUTY KILLED THE BEAST

Τα παραμύθια ζουν
στο Μεταξουργείο

Η οδός Παραμυθίας (όνομα και πράγμα) είναι ένας μικρός πεζόδρομος στην καρδιά του Μεταξουργείου που έχει να αφηγηθεί μερικές από τις νοστιμότερες ιστορίες αυτής της πόλης. Ειδικά από τη στιγμή που στο νούμερο 14 της οδού, σ' ένα υπέροχο νεοκλασικό κτίριο εμφανίστηκε το Beauty Killed the Beast. Αυτό το παραμυθένιο all day φημίζεται για δύο πράγματα: 1. Για το

φα-ντα-στι-κό του brunch (καθημερινά 11.00-18.00)! Από τα χειροποίητα brioche και cinnamon rolls μέχρι τα φρεσκοψημένα γαλλικά κρουασάν όλα φτιάχνονται καθημερινά εδώ! 2. Για τα cocktails που –χωρίς υπερβολή– είναι ό,τι πιο ισορροπημένο έχουμε πει εδώ και καιρό. Προτείνουμε να αρχίσεις από το κρεμώδες “Growth” και το δροσιστικό “Theosis”, ενώ μια δοκιμή σίγουρα αξίζει και το cocktail του μήνα – μια παραλλαγή ενός κλασικού cocktail με premium αποστάγματα. Η cocktail list ονομάζεται “Evdaimonia” κι αυτή είναι μια λέξη που όλοι χρειαζόμαστε αυτή τη στιγμή στη ζωή μας... Όπως και τα συναρπαστικά cocktails που κρύβει μέσα της!

● Παραμυθίας 14, Μεταξουργείο, 2105240117,
fb: Beauty Killed the Beast, insta: beauty_killed_the_beast_gr

AFTER OFFICE DRINKS

Τα κλασικά

ΚΡΑΣΙ Με χαμηλούς αλκοολικούς βαθμούς, αλλά ικανό να πάρει όλο το άγχος της δουλειάς από πάνω σου με το πρώτο ποτήρι! Ανοίγει και ωραίες συζητήσεις...

ΜΠΙΡΑ Η αγαπημένη. Ποτέ δεν τη βαριέσαι, ποτέ δεν χάνει, κάθε τόσο βγαίνει και μια ακόμη «μικρή» ελληνική που αξίζει να δοκιμάσεις.

SPRITZ Δροσιστικό, αρωματικό, χαλαρώνεις και μόνο χαζεύοντας όλες αυτές τις φουσαλίδες. Χαλαρώνεις για πάντα, αν το συνοδέψεις με ένα νόστιμο πλατό τυριών/ αλλαντικών.

ΠΟΤΟ ΜΕ ΤΟΝΙΚ Η ΣΟΔΑ Κλασικό early drink, με πιο υψηλό αλκοολικό βαθμό, ιδανικό για το τέλος μιας ζόρικης μέρας.

MARTINI Το θάνατο. Με δύο ελίτσες απαραίτητως –ποτό και ελαφρύ τοιμπολόγημα, το απόλυτο win-win.

Υ.Γ. Στην Αθήνα ζούμε, παιδιά, έχουμε μερικούς από τους καλύτερους bartenders. Σίγουρα έχουν να σας προτείνουν το cocktail που πατάει ακριβώς στα γούστα τους αλλά και στα δικά σας, οπότε αφεθείτε στα (έμπειρα) χέρια τους και ξεκάστε τους «κανόνες».

GYPSY JUNGLE ATHENS

Ένας εξωτικός παράδεισος
στο κέντρο της Αθήνας!

Δεν θα το πιστέψεις μέχρι να το δεις με τα μάτια σου κι όμως είναι αλήθεια... Στην καρδιά της πλατείας Αγίας Ειρήνης υπάρχει μια χαρούμενη, πολύχρωμη ζούγκλα! Στον αριθμό 27 της Αιόλου, μέσα σε ένα υπέροχο νεοκλασικό κτίριο του 1870 «πετούν» τροπικοί παπαγάλοι, τίγρεις παίρνουν τον μεσημεριανό τους ύπνο και μαϊμούδες παραμονεύουν πίσω από τις φτέρες... Αυτό είναι το Gypsy Jungle που με την εξωτική του, κεφάτη ατμόσφαιρα μας μεταφέρει σε έναν μακρινό και ονειρεμένο εξωτικό παράδεισο... Σε αυτό το σαγηνευτικό σκηνικό θα απολαύσεις ένα πλουσιοπάροχο brunch, αλλά κυρίως θα έρθεις για να πεις ένα υπέροχο cocktail μετά τη δουλειά, που θα αλλάξει όλη σου τη διάθεση! Από το ανατρεπτικό Cubana (με λευκό και μαύρο ρούμι, φυσικό τζίντζερ, χειροποίητη μαρμελάδα μαύρων φρούτων του δάσους & λάιμ) μέχρι το γλυκόξινο Jungle (με βότκα, λάιμ, passion fruites, ώριμο μάνγκο και καραμέλα), κάθε cocktail του Gypsy Jungle είναι μία αξέχαστη περιπέτεια στη ζούγκλα! Για να συνοδέψεις το cocktail σου θα βρεις πεντανόστιμα tapas (δοκίμασε ο-πω-σδήποτε το Jungle σουβλάκι κοτόπουλο με μείγμα 7 μπαχαρικών και σος γιαουρτιού, αλλά και τα tacos με σιγομαγειρεμένο χοιρινό μπρεζέ και... μπλε τζατζίκι!) και πολλές ακόμα λιχουδιές που θα σε κάνουν να αναφωνήσεις “Love this jungle!”...

● Αιόλου 27Α, Πλατεία Αγίας Ειρήνης,
Μοναστηράκι, 2103252335,
Instagram: gypsyjungleathens,
Fb: Gypsy Jungle Athens

Ταξιδεύοντας στα χρόνια του covid 19

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Αγαπώ τα ταξίδια. Για την ακρίβεια, τα ταξίδια είναι η ζωή μου. Ίσως έπρεπε να έχω γίνει εμπορικός αντιπρόσωπος. Το θέμα είναι πως τα ταξίδια είναι ένας καίριος παράγοντας της ψυχικής, πνευματικής και –επομένως– σωματικής μου υγείας. Η καθήλωση που επέφερε τούτη η καταραμένη πανδημία, το αταξίδευτον της εποχής, με έχει επηρεάσει βαθύτατα κι έχω φτάσει να σκέφτομαι ακόμη ακόμη και την έξοδο προς το μεγάλο ταξίδι, εκείνο που δεν έχει επιστροφή από τα κρυστάλλινα μαύρα νερά της Στύγας. Κοντολογίς, «πενθώ για τη ζωή», όπως θα έλεγε κι η Νίνα στον Γλάρο του Τσέχοφ.

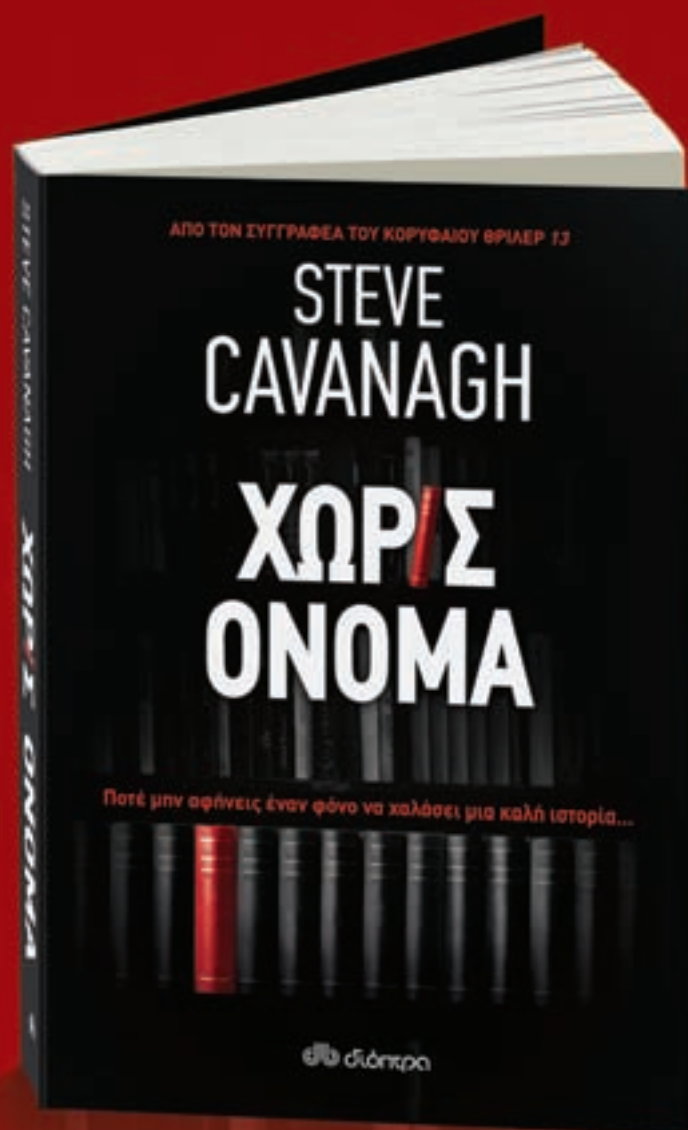
Ένα μονάχα αντίδοτο βρήκα σε τούτο το αδιέξοδο, κι είναι να ταξιδεύω με τους ήρωες βιβλίων. Τούτες τις μέρες περιπλανιόμουν στις Ελβετικές Άλπεις παρέα με τον Χανς Κάστορν – χάρη στο «Μαγικό βουνό», του Τόμας Μαν. Κι ως ξέφυγα απ' τη χιονοθύελλα και ζεσταινόμουν πλάι σε μια ξυλόσομπα του σανατορίου, πέφτω πάνω σ' ένα μυθιστόρημα που μόλις κυκλοφόρησε από το Μεταίχμιο, με τίτλο «Πρώτη του έτους». Μάλιστα, η γερμανίδα συγγραφέας του, Γιούλι Τσε, είχε πάρει το λογοτεχνικό βραβείο Thomas Mann! Απίστευτο; Ο δικός της ήρωας –ένας σαραντάρης επιμελητής βιβλίων– παίρνει την οικογένειά του και φεύγουν για να περάσουν τα Χριστούγεννά τους στα Κανάρια νησιά, στη μέση του Ατλαντικού ωκεανού, μακριά από το ψύχος του ευρωπαϊκού χειμώνα. Κι ενώ όλα μοιάζουν τέλεια, κάτι τρώει εσωτερικά τον ήρωα που παθαίνει ξαφνικά κρίσεις άγχους, πανικού, ή burn out από τη δουλειά – κι αυτός καλά καλά δεν ξέρει τι τον βασανίζει. Τι δεν πάει καλά στη ζωή του; Έχει έναν επιτυχημένο γάμο, δύο υγιέστατα παιδιά, ένα ωραίο σπίτι με Home Office, δεν αντιμετωπίζει σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Και τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο πηγαίνουν διακοπές – η εποχή είναι προ covid-19. Από την πρώτη κιόλας σελίδα του βιβλίου, ο ήρωας έχει καβαλήσει το ενοικιασμένο του ποδήλατο κι έχει

βαλθεί να φτάσει στην κορυφή ενός βουνού που δεσπόζει στο Λανθαρότε. Για εκατό περίπου σελίδες τον παρακολουθούμε να ποδηλατεί και να κάνει απολογισμό της ζωής του. Είναι μια αγωνιώδης ανάβαση που θυμίζει κάπως τον «Πύργο» του Κάφκα και που μας κάνει να τραβάμε μαζί του ορθοπεταλιές ώσπου εκείνος φτάνει σε μια αετοφωλιά –ένα σπίτι, για να ακριβολογούμε– που είναι χτισμένο στην κορυφή του βουνού με θέα ολάκερο το νησί. Όλα τούτα κάτι θυμίζουν στον ήρωα, σα να τα έχει ξαναζήσει μ' έναν τρόπο, κι όταν η οικοδέσποινα της ορεινής εκείνης έπαυλης αρχίζει να τον ξεναγεί στο ενδιαίτημα, τότε ο ήρωας... Όμως όχι, δεν πρόκειται να προβώ σε αποκαλύψεις, γιατί εκεί ξεκινάει το δεύτερο μισό του βιβλίου και εκεί ακριβώς μας φανερώνεται το όνομα του Θηρίου – όπως θα αρέσκονταν να επισημάνουν κάποιοι μελετητές των Γραφών. Πρόκειται για ένα μυθιστόρημα κατακρήμνισης στα σπηλαιώδη έγκατα του έσω εαυτού και ταυτόχρονα μια ποδηλατική περιήγηση σ' ένα νησί του Ατλαντικού που φαντάζομαι λίγοι από εμάς θα ταξιδέψουν κάποτε ως εκεί. Το μέρος είναι σκεπασμένο από μαύρη ηφαιστειακή πέτρα. Αν ήμουν ταξιδιωτικός πράκτωρ –που, δυστυχώς, δεν είμαι– θα σας πρότεινα να το επισκερτείτε. Η Γιούλι Τσε είναι εξαιρετική ξεναγός – και στο Λανθαρότε, και στη σύγχρονη γερμανική λογοτεχνία. ●

Γιούλι Τσε,
Πρώτη του έτους,
εκδόσεις Μεταίχμιο

ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ
ΤΟΥ ΚΟΡΥΦΑΙΟΥ ΘΡΙΛΕΡ 13

Πατέ μην αφήνεις έναν φόνο να χαλάσει μια καλή ιστορία...

διόπτρα

Ίσως έκανα φόνο.

Κανείς δεν ξέρει πώς.

Πιστεύεις ότι με βρήκες;

Είσαι ο επόμενος.

ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟ

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

Το βιβλίο του
Λεωνίδα
Καραϊσκού «Εύ»
κυκλοφορεί
από τις εκδόσεις
Key Books

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη τη
συνέντευξη

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ /
ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ /
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Λεωνίδα Καραϊσκος

Πώς θα ανακαλύψουμε το «Εύ»

Της ΚΕΛΛΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Ο εκπαιδευτικός, εμπυκωτής ομάδων και συγγραφέας μας ταξιδεύει μέσα από τις ιστορίες του βιβλίου του «Εύ», που μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Key Books.

«**Ο**κ εν τω πολλώ το Εύ», γι' αυτό θα θέλαμε να μας συστηθείτε με λίγες λέξεις. Ποιος είναι ο Λεωνίδας Καραϊσκος; Με δυο λέξεις, είμαι εκπαιδευτικός. Περιφραστικά δηλώνω και είμαι εμπυκωτής ομάδων. Όπου ομάδα σκεφτείτε ένα σύνολο, όχι απαραίτητα αθλητικό. Μου αρέσει λοιπόν να εμπυκώνω τα σύνολα, είτε με λόγια είτε με ασκήσεις είτε με σύνθεση των δυο. Με συγκινεί αυτός ο ρόλος της ζωής μου. Με σπρώχνει να είμαι διαχρονικός, να παρατηρώ, να βελτιώνομαι, αποκτώντας νέες δεξιότητες που θα φανούν χρήσιμες στα σύνολα που υπηρετώ.

Γνωρίσατε το «Εύ αγωνίζεσθαι» από μικρή ηλικία. Πώς μπήκε ο αθλητισμός στη ζωή σας; Καταρχήν με γοήτευαν ως ήρωες οι κορυφαίοι αθλητές. Με συνέπαιρναν τα κατορθώματά τους στην εποχή μου. Αργότερα ξεκίνησα και εγώ συστηματικά. Αυτό το οφείλω αποκλειστικά στον δάσκαλό μου στο σχολείο Πύργο Μαυράκη. Ανακάλυψε κάτι σε εμένα, εντόπισε και άλλους 4 συμμαθητές ως ταλέντα του βόλεϊ που μείναμε κολλητοί έως τώρα. Τον Στάμο τον χάσαμε στη πορεία αλλά όταν μια ομάδα είναι σφικτή κανένας δεν φεύγει ακόμα και αν το σώμα του αποχωρήσει. Ευγνωμονώ αυτόν τον άνθρωπο, έχω τον εκπληκτικότερο πυρήνα φίλων από εκεί. Είναι από τις χαρές του αθλητισμού αυτό. Ίσως εξαιτίας του δεν διστάζω κι εγώ με τη σειρά μου να προτείνω αθλήματα, ιδέες, δουλειές σε νέους ανθρώπους.

Είστε Ευχαριστήμενος με τα ποσοστά άθλησης των νέων στις μέρες μας ή η νέα γενιά έχει εγκλωβιστεί στην Εύκολία του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης; Κι εγώ στη θέση τους το ίδιο θα έκανα με τα videogames ή τις οθόνες των social media. Έχε-

τε δει πόσο τέλεια είναι τα γραφικά, έχετε παίξει ποτέ σε ταχύτητες που κόβουν την ανάσα; Το γνωστό δράμα είναι, ότι αν μπεις δεν ξεκολλάς. Είναι φυσιολογικό, δεν μπορείς εύκολα να αποχωριστείς την οθόνη. Χρειάζεται μεγάλο κόλπο για να τραβήξεις τα παιδιά στη φυσική δραστηριότητα, που αποδεδειγμένα λύνει αμέτρητα θέματα. Ένα μυστικό είναι οι συνήθειες των μεγάλων που θα οδηγήσουν τα παιδιά σε διαδικασίες φυσικής λατρείας. Το νωρίτερο πάντως, το καλύτερο. Τα παιδιά από μία κιόλας ημέρας πρέπει να είναι έξω και να παρατηρούν τον κόσμο. Στα 2-2,5 να κάνουν ποδήλατο χωρίς βοηθητικές, να σκαρφαλώνουν σε ψηλές επιφάνειες, να επιπλέουν χωρίς βοήθεια! Αυτή είναι η τεχνητή αυτοπεποίθηση, που θα τα πάει στο επόμενο επίπεδο ανάπτυξης. Μην φοβάστε, τα παιδιά είναι «made in Japan».

Τι σας ώθησε να γράψετε αυτές τις μικρές, ιδιαίτερες ιστορίες που κοιτούν κατάματα το «Εύ»; Μου αρέσουν τα αληθινά παραδείγματα, οι ζωντανές ιστορίες, νομίζω ότι φαίνεται πόσο με συγκινεί κάθε ιστορία μου. Είναι σα να βλέπω μια ταινία στον καναπέ με τους γιους μου και κολλάει το pause στο πιο ωραίο σημείο. Έτσι κολλάω και εγώ εκεί που κινούμαι. Μπορεί μια ολόκληρη πυροσβεστική να σβήνει μια φωτιά και εγώ να κολλήσω με τον σκύλο που έχει την ουρά μέσα στα σκέλια δίπλα στο κόκκινο αυτοκίνητο με τις μάνικες. Πατι να φοβάται; Ποιος θα τον χαϊδέψει;

Η γραφή σας είναι αφηγηματική και καταφέρνετε με λέξεις απλές, χιούμορ και αμεσότητα να δημιουργήσετε έντονες εικόνες και να ωθήσετε τον αναγνώστη να κοιτάξει τον εαυτό του κατάματα και να τολμήσει να κάνει μικρές, ουσιαστικές αλλαγές. Τι θα θέλατε ιδανικά να κερδίσει κάποιος από το ταξίδι που του προσφέρετε μέσα από τις σελίδες του βιβλίου σας; Ευχαριστώ πολύ, ακόμα δεν έχω συνηθίσει να διαχειρίζομαι με άνεση τα καλά λόγια που αποσπά το βιβλίο, εύχομαι να το συνηθίσω και να συμβαίνει. Ακόμα και ένας ή-

μία να βρεθούν ωφελημένοι θα είμαι ευτυχισμένος. Λέω αυτά τα λόγια και κοιτώ τον εαυτό μου. Ίσως τροφοδοτείται από τη βαθιά πεποίθηση ότι κάποτε αυτό θα επιστρέψει και σε εμένα. Η αγάπη κυκλοφορεί, πρέπει να κυκλοφορεί. Κάβα αγάπης, λοιπόν, και πορευόμαστε.

«Το ντόμινο Εύζωιας, Εύρωστίας και καλών πρακτικών ξεκινά από το ίδιο μας το σώμα...»; Δεν μου αρέσουν οι κανόνες αλλά αυτός είναι ο κανόνας της αναγέννησης. Και σε αυτή τη ζωή είναι πιο συναρπαστικό όταν συστηνόμαστε πάλι και πάλι. Να αναγεννηθείς, να αντιστρέψεις το κλίμα, να αλλάξεις. Αλλά και τα σωστά να τα απογειώνεις. Ξεκίνα από εσένα, λοιπόν. Εσύ αλλάζεις και όλα αλλάζουν. Μαγικό αυτό.

Υπάρχει κάποιο βιβλίο που σας στιγμάτισε, που σας αφύπνισε, που σας άλλαξε τον τρόπο σκέψης και δράσης; Πολλά και κανένα ιδιαίτερα. Ίσως το «Μανιφέστο της χαρούμενης παιδικής ηλικίας» του Καρλ Ονρέ. Μου αρέσει να σημειώνω σημεία, λέξεις, εικόνες. Το ίδιο σιλι έχω να σημειώνω όταν κυκλοφορώ με το ποδήλατο στην Αθήνα. Στο τσεπάκι πάντα ένα σημειωματάριο. Αν δεν σημειώσεις, πάει πέταξε! Επίσης, το «Δώρο» του φίλου μου Στέφανου Ξανάκη μου φώτισε τον δικό μου δρόμο με την αξία του χρονογραφήματος.

Υπάρχουν λάθη στη ζωή σας που τους χρωστάτε κάποιες από τις πιο ευτυχισμένες σας στιγμές; Μόνο από λάθη και αποτυχίες έχω μάθει. Οι φίλοι μου γελούν όταν τους δείχνω δυο βιογραφικά. Ένα το ανακοινώσιμο και ένα άλλο με τις αποτυχίες τις απορρίψεις και τα λάθη. Στις νέες εργασίες, νομίζω ότι πλέον θα πρέπει να μας ζητούν επιτακτικά και αυτό το βιογραφικό. Πάντως χρειάζεται και τύχη στα λάθη, αν είναι μεγάλα μη σε επηρεάσουν για πάντα.

Τι ρόλο παίζει η Εύγνωμοσύνη στην καθημερινή σας ζωή; Μεγάλη. Κάθε ένας άνθρωπος που συναντώ, για κάποιον λόγο έρχεται στη ζωή μου. Από τη στιγμή που βεβαιώθηκα για αυτή τη συνθήκη ακόμα και μια αδιάφορη επικοινωνία αποκτά ενδιαφέρον. Έτσι, απλά, στο τέλος μετατρέπεται σε ευγνωμοσύνη.

Τι θεωρείται πως είναι αυτό που κάνει έναν άνθρωπο Ευτυχισμένο; Η δύναμη να κοιτά στο τώρα και στο εμπρός. Σαν την οδήγηση και το καθρεφτάκι του αυτοκινήτου. Λίγες κλεφτές ματιές πίσω αλλά όλη η ενέργεια τώρα και μπροστά, στο ταξίδι. Αν κοιτάς συνέχεια πίσω κινδυνεύεις σοβαρά. ●

Nick Waterhouse: Προς μια γκαράζ τζαζ...

Όταν τον ρωτούσαν ποιες ήταν οι μεγαλύτερες επιρροές του, απαντούσε ότι οι καλλιτέχνες που έπαιξαν τον μεγαλύτερο ρόλο στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του ήταν ο Mose Allison και ο Van Morrison. Και οι δύο κάνουν περίπου το ίδιο: βαφτίζουν το κεντρικό τους ιδίωμα στην ελευθερία της jazz. Ο Mose Allison το κάνει με τα blues και ο Van Morrison με το rock. Επιπλέον, μπορούν και οι δύο, τη μία στιγμή να εμφανίζονται απόλυτα τρυφεροί και την άλλη ιδιαίτερα τραχείς. Ο Nick Waterhouse από την πλευρά του, συνήθως τρυφερός, παίζει στους τέσσερις ως τώρα δίσκους του, μια πολύ ιδιαίτερη μίξη rock n' roll και soul με ορισμένα jazz περάσματα, που περισσότερο δίνουν μια ιδιαίτερη εσάνς στο τελικό αποτέλεσμα, παρά την ελευθερία του αυτοσχεδιασμού. Αυτές τις μέρες, ο διοπτροφόρος νεαρός από το Los Angeles κυκλοφορεί ένα διπλό live με τον τίτλο *Live At Pappy & Harriet's: In Person From The High Desert*, που περιλαμβάνει τραγούδια από το σύνολο της ως τώρα δουλειάς του. Επιπλέον, διασκευάζει το *Pushin' Too Hard των Seeds* με σχετικά σκληρό ήχο που τον φέρνει πιο κοντά στην παλιά εποχή της συνεργασίας του με λουλούδια του garage όπως ο Ty Segall αλλά και στον Van Morrison της περιόδου των Them. Κανένα πρόβλημα, φίλε: είτε προς το *Caravan* πας είτε προς το *March Of The Flower Children*, το 'χεις...

► «Μερικές φορές, παρά την αγαλλίαση που ένιωθα ηλσιάζοντας τον Ζοάο Ζιλμπέρτο μετά από όσα μου έμαθε ο Ζιλ, υπέφερα από κρίσεις, νιώθοντας ότι δεν έχω δικαίωμα να κάνω μουσική... Σε κάθε περίπτωση, ένιωθα έναν

φόβο –έναν φόβο που δεν έχει πεθάνει ακόμη– ότι η είσοδός μου στην ιστορία της μουσικής μας θα την έκανε πιο φτωχή αντί να συμβάλει στο μεγαλείο της». Ξαναδιαβάζω αυτές τις μέρες το βιβλίο του **Caetano Veloso, Brasil, Μια Ιστορία Μουσικής και Επανάστασης**, που κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Ηλέκτρα σε μετάφραση του Λεωνίδα Αντωνόπουλου για να φρεσκάρω όλα όσα αφορούν την εξέλιξη της βραζιλιάνικης μουσικής. Ο Veloso, όχι μόνο δεν έκανε πιο φτωχή τη μουσική της χώρας του, αλλά έκανε με το βιβλίο αυτό πλουσιότερη τη σκέψη μας πάνω στη μουσική, προσφέροντας εξαιρετικά εργαλεία ανάλυσης.

► Είμαι από εκείνους που αδυνατούσαν να κατανοήσουν την αξία των **Future Islands**, πίσω στο 2014, αδυνατούσαν να κατανοήσουν τους λόγους για τους οποίους το *Singles* ήταν τόσο σπουδαίο album και το *Seasons (Waiting On You)* ήταν τόσο σπουδαίο τραγούδι. Αλλά μπορώ να ξεπεράσω αυτό το φαινόμενο ως αρκετά συνηθισμένο, αποδίδοντάς το στη στρεβλή εικόνα που πάντα είχα για ένα μεγάλο μέρος της εξέλιξης της μουσικής (βιομηχανίας). Τα πράγματα, όμως, μπορούν να γίνουν αρκετά πιο παράξενα: οι Future Islands επιστρέφουν με το *As Long As You Are* στο ίδιο περίπου ύψος που τους ανέδειξε, αυτή την post new wave synth pop, μόνο που οι επιλογές της παραγωγής είναι να αδειάσει ο ήχος από τις όποιες βαριές κιθάρες και να αναδειχτούν οι μελωδίες των πλήκτρων και της φωνής. Ε, λοιπόν, το περίεργο είναι ότι το σχέδιο πετυχαίνει. Ο δίσκος είναι εξαιρετικός και αρσέει ακόμη και σε μένα. Μόνο το Pitchfork απογοητεύεται αλλά τι να κάνουμε; Δεν μπορεί να τα έχει κάποιος όλα...

► Αυτό που με εντυπωσίασε στους **Beastie Boys** είναι ο τρόπος με τον οποίο διαφοροποιήθηκε ο ήχος τους όταν μετακόμισαν από τη Νέα Υόρκη στο Los Angeles. Βέβαια, αφήνοντας την ανατολική ακτή, άφησαν πίσω τους και την εμμονή του Rick Rubin –τότε– με το punk και παράλληλα με τις σχεδόν heavy metal κιθάρες, αλλά δεν είναι μόνο αυτό: ο γλυκός καιρός της ανατολικής ακτής, τους έλυσε τη γλώσσα για να ραπάρον ασύστολα και να πυροβολούν με λέξεις και με ρυθμούς όποιον σταθεί μπροστά τους. *Music*, απλώς, λέγεται η συλλογή που περιλαμβάνει είκοσι από τα πιο γνωστά τραγούδια της τριαντάχρονης καριέρας τους και κυκλοφορεί αυτές τις μέρες.

► Η **Αθηνά Χατζή** ακολούθησε σπουδές design στο Λονδίνο, όπου και εργάστηκε ως σύμβουλος στους τομείς textile και interior design. Στην Ελλάδα σπούδασε ζωγραφική στη Σχολή Βακαλό ενώ έργα της υπάρχουν στο Μουσείο Βορρέ, στο Δήμο Ψυχικού - Φιλοθέης και σε ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Στη νέα της έκθεση, *Αστικά ημίτονια*, όπως σημειώνει η ίδια Κρητικού που έχει την επιμέλεια της έκθεσης, «αντλεί εικόνες από τα αθέατα και τα ελάχιστονα σημεία της πόλης, αντιμετωπίζει ως τρυφερό ερειπίωμα της βιωμένης μνήμης τις διαστρωματώσεις του χρόνου και τα εγκαταλελειμμένα αλλά ωσεί παρόντα δομικά υλικά της». Gallery Genesis, Χάρπτος 35, Κολωνάκι, έως τις 14 Νοεμβρίου, ώρες λειτουργίας: Τρίτη - Πέμπτη - Παρασκευή 11.30 - 21.00, Τετάρτη - Σάββατο 11.30 - 15.00.

Υ.Γ. Το νέο single των *Liminanas* λέγεται *Calendita* και σκοτώνει.

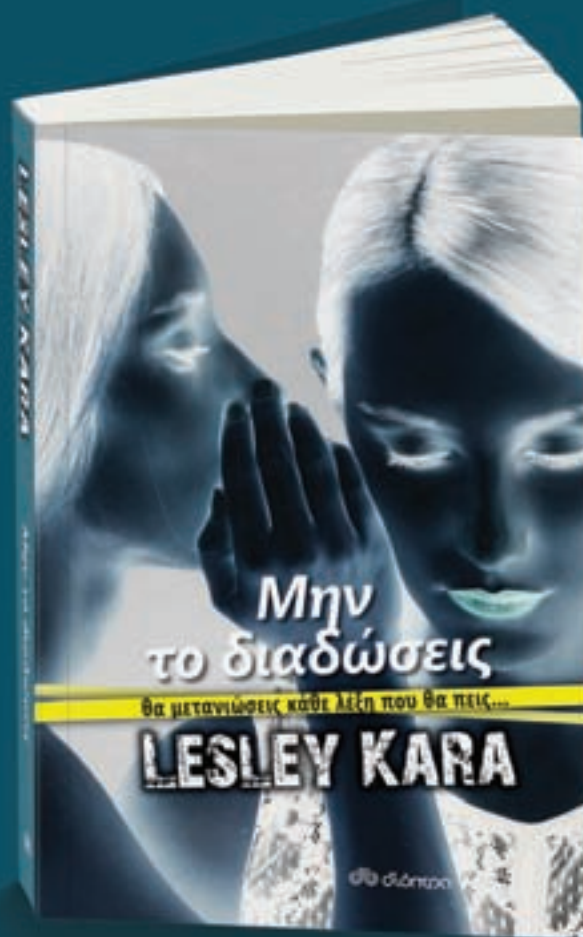
Σημειώσεις Ενός Μονομανούς LXV

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

διόπτρα crime
BEST SELLERS ΚΑΤΑ ΣΥΡΡΟΗ

Υπάρχει ένα μυστικό.
Εσύ στη θέση της... θα το έλεγες;

Οι φήμες λένε ότι μια γνωστή δολοφόνος
ζει με νέα ταυτότητα στη μικρή,
ήσυχη πόλη τους.

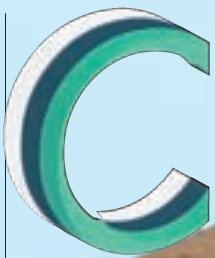
Ποια μπορεί να είναι;

Μην τολμήσεις να μαντέψεις.
Θα μετανιώσεις κάθε λέξη που θα πεις...

LESLEY KARA

ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

διόπτρα www.dioptra.gr YouTube
Βρείτε μας!

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Το θαύμα του Αγνώστου Αγίου

(LA MIRACLE DU SAINT INCONNU) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Αλα'Εντι Ατζέμ

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Γιούνες Μπουάμπ, Σαλάχ Μπεν Σαλέχ, Μπουσαίμπ Σεμάκ

Κλέφτης που καταδιώκεται από την αστυνομία καταφέρνει να κρύψει τα κλοπιμαία ληστείας σε αυτοσχέδιο τάφο ενός έρημου λοφίσκου, λίγο πριν συλληφθεί. Υστερα από καιρό αποφυλακίζεται και επιστρέφει στον τόπο της κρυψώνας για να ανακαλύψει ότι στη θέση του «τάφου» έχει χτιστεί μικρό μουσείο προς τιμή κάποιου «Αγνώστου Αγίου» που πραγματοποιεί θαύματα.

Μια πρωτότυπη και ευφυής μαύρη κωμωδία καουρισμακικής αντίληψης, με τις βασικές πράξεις της να είναι δοσμένες με φινετσάτη λιτή γραφή και παραδειγματική αφηγηματική απλότητα. Ο σκηνοθέτης από το Μαρόκο Αλα'Εντι Ατζέμ βάζει το δίλημμα θρησκευτική πίστη ή αθεϊσμός πίσω από κάθε στιγμιότυπο, είτε αφορά μια απλή πράξη ελεημοσύνης (ο άντρας που συμπληρώνει το υπόλοιπο του ενοικίου που δεν έχει να πληρώσει ο κλέφτης) είτε μια κρίσιμη για την πλοκή δράση όπως τη νυχτερινή επίσκεψη στο μουσείο που συνεχώς αναβάλλεται για διαφορετικούς λόγους. Το ένστικτο απέναντι στη λογική, το αίσθημα δικαιοσύνης («τα λεφτά είναι δικά μου και θα τα πάρω επειδή πλήρωσα το χρέος μου με τη φυλακή» υποστηρίζει ο ήρωας) κόντρα σε μια ανώτερη τάξη δικαίου, η πραγματική ζωή σε αντιπαράθεση με τη ζωή που υπόσχεται ένας άγνωστος θεός. Σε τελική ανάλυση όλοι οι θεοί των ανθρώπων είναι άγνωστοι, λέει ουσιαστικά ο σκηνοθέτης βάζοντας τους κεντρικούς χαρακτήρες του φιλμ στην αναζήτηση της «ανταμοιβής» των κόπων τους είτε αυτοί αφορούν μια ενάρετη ζωή είτε μια «αμαρτωλή» και ριψοκίνδυνη ζωή. Η πεμπουσία του φιλμ δεν βρίσκεται στην υποτυπώδη υπόθεσή του αλλά στη ναϊφ και αυθόρμητη ματιά του σκηνοθέτη στις εικόνες καθημερινότητας και στη χρήση μιας λυρικής προσέγγισης που εύκολα τις μετατρέπει σε απολαυστικά κωμικά προλούδια, όπως για παράδειγμα εκείνο με το σκύλο με τα χρυσά δόντια! «Είμαι κλέφτης, όχι εγκληματίας», ισχυρίζεται ο ήρωας και στις πράξεις του εντοπίζεται η εσωτερική μάχη μεταξύ αυτών των δύο συνθηκών. Μια μάχη που μεταφέρεται επίσης εύστοχα στο πεδίο της μάχης μεταξύ θρησκείας και επιστήμης: ο νεαρός γιατρός που φτάνει στο χωριό το οποίο βρίσκεται στο μέσο του πουθενά, έκπληκτος διαπιστώνει ότι οι κάτοικοί του, ειδικά οι ηλικιωμένες γυναίκες, αρέσκονται απλώς στο να τον... χαζεύουν αλλά όταν αρρωσταίνουν προτιμούν να αφεθούν στις βουλές του αγίου τους. Μια γεμάτη με μαύρο χιούμορ, τρυφερή και μιμημαλιστική δημιουργία πάνω στην αναγκαστική συνύπαρξη θεών και ανθρώπων και τα κωμικοτραγικά θαύματα που συνεπάγεται.

ΑΚΟΜΗ

► Σχεδόν μια δεκαετία έχει περάσει από τότε που γάτες και σκύλοι συμφώνησαν σε ανακωχή αλλά τώρα ήρθε η ώρα τα νύχια να... ξαναβγούν στην επιφάνεια. Στο συμπαθέστατο και ιδανικό για όλους τους ζωόφιλους «Σαν τον σκύλο με τη γάτα 3» (*) του Σον Μακνάρμαρ σκύλοι και γάτες αναγκάζονται να συνεργαστούν, αν θέλουν να σώσουν την υφήλιο από τον «πιο μοχθηρό εγκληματία που γεννήσε ο κόσμος». Η τεχνική του φιλμ βασίζεται στην ανθρώπινη λαλιά κανονικών τετράποδων και άλλων μελών του ζωικού βασιλείου με στόχο τη δράση και το γέλιο.

- * ΔΙΑΦΟΡΗ
- ** ΜΕΤΡΙΑ
- *** ΚΑΛΗ
- **** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
- ***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

➔ Παραλίγο σε πλατφόρμα ο 007; Παραλίγο να το μπδενιάσετε.

Η ελπίδα του κόσμου (GLORIA MUNDI) **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ρομπέρ Γκεντιγκιάν ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Αριάν Ασκαρίντ, Ζαν Πιερ Νταρουσέν, Αναίς Ντεμουσνιέν

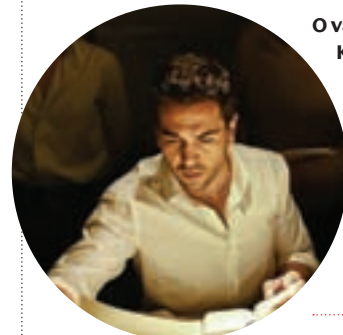

Στη Μασσαλία η μικρή Γκλόρια γεννιέται και η οικογένειά της γιορτάζει το χαρμόσυνο γεγονός. Το ζευγάρι των νέων γονιών προσπαθεί να τα βγάλει πέρα με τη δύσκολη καθημερινότητα, την ίδια ώρα που ο παππούς της Γκλόρια αποφυλακίζεται.

Στις μικρές ανθρώπινες ιστορίες του Ρομπέρ Γκεντιγκιάν που συνήθως συντελούνται στη γενέτειρά του τη Μασσαλία, σπάνια απουσιάζουν οι πολιτικές αναφορές. Όπως στα «Χρόνια του Κιλιμάντζαρου» και το «Σπίτι δίπλα στη θάλασσα» έτσι κι εδώ οι βασικοί χαρακτήρες είναι εργάτες που παλεύουν απλώς για την καθημερινή επιβίωση κι όχι για ένα καλύτερο αύριο. Οι μόνιμοι πθοποιοί του σκηνοθέτη, η σύντροφός του και στη ζωή Αριάν Ασκαρίντ και ο Ζαν Πιερ Νταρουσέν υποδύονται δύο ανθρώπους της βιοπάλης (εκείνη καθαρίστρια, εκείνος οδηγός λεωφορείου) που έχουν συμβιβαστεί ότι ο δικός τους κόσμος δεν πρόκειται να αλλάξει ποτέ. Όμως δεν παύουν να πιστεύουν ότι η ελπίδα μπορεί να έρθει από τις μελλοντικές γενιές.

Υπόθεση Κολίνι (COLLINI CASE) **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μάρκο Κροϊζπέντερ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ελίας Μ' Μπαρέκ, Φράνκο Νέρο, Αλεξάντρα Μαρία Λάρα, Χάινερ Λότερμπαχ

Ο νεαρός και άπειρος δικηγόρος Κάσπαρ Λάινερ αναλαμβάνει την υπεράσπιση του δολοφόνου ενός διάσημου γερμανού επιχειρηματία, του Χανς Μέγιερ, ο οποίος είχε βοηθήσει το νεαρό Κάσπαρ στις σπουδές του. Στη δίκη που θα ακολουθήσει θα βγουν στην επιφάνεια μυστικά από την εποχή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Το πιο ενδιαφέρον στοιχείο του φιλμ δεν σχετίζεται με την ύπαρξη ενός κοινού μυστικού από το παρελθόν θύματος και δράστη (ένας αγέρωχος Φράνκο Νέρο στο ρόλο του δολοφόνου που αρνείται να πει για τους λόγους που τον οδήγησαν στο έγκλημα) αλλά στην αντιμετώπιση του τουρκικής καταγωγής νεαρού δικηγόρου από τους Γερμανούς συναδέλφους του κατά τη διάρκεια της δίκης. Η κατανόηση και συμπάθεια για τον νεαρό Τούρκο που ξέφυγε από τη μοίρα του «πωλητή κεμπάπ» είναι η ένδειξη μιας αρρωστημένης γερμανικής νοστορπίας που εξακολουθεί να φλερτάρει ανοιχτά με τον ρατσισμό και την ξενοφοβία.

Έλα να παίξουμε (COMEPLAY) **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Τζέικομπ Τσέις ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Αζί Ρόμπερτσον, Τζιλίαν Τζέικομπς, Τζον Γκάλαχερ Τζούνιορ

Ο μοναχικός Ολιβερ, ένα 10χρονο αυτιστικό αγόρι που περνά συνεχώς το χρόνο του με το τάμπλετ ή το κινητό, αποκτά επαφή με ένα απροσδιόριστος ταυτότητας πλάσμα, τον «Λάρι που θέλει να γίνει φίλος του».

Φώτα που αναβοσβήνουν, ανεξήγητα φαινόμενα, πλάσματα που αποκτούν μορφή μέσω της οθόνης. Ο κινηματογραφικός μπαμπούλας αυτή τη φορά δεν κατοικεί σε αρχαιασμένες σοφίτες ή υγρά υπόγεια αλλά έρχεται από το δυσοίωνο παρόν και μας παρακολουθεί πίσω από την οθόνη του κινητού τηλεφώνου. Ξεκάθαρη αλληγορία για την εξάρτηση με το κινητό και τις υπόλοιπες συσκευές και φυσικά την καταστροφική χρήση τους, που μετατρέπεται έξυπνα σε ένα τολμηρό θρίλερ.

«Σημασία έχει να βοηθά ο ένας γίνεται αυτό τότε όλα θα διαλυθούν» (Η ελπίδα του κόσμου)

ΕΝΑΜΙΣΗ ΧΡΟΝΟ ΜΕΤΑ. ΛΕΣ ΝΑ ΣΕ ΒΡΩ;

Ήρθες. Μου είπες κάτι χαριτωμένο (λόγω συνθηκών, αλλά πολύ όμορφο και ευγενικό). Περίμενα να βρέξει για να έρθεις μέσα, αλλά ο καιρός δεν μου έκανε τη χάρη. Τα παπούτσια σου (N). Η ελπίδα πεθαίνει τελευταία δεν λένε;

ΚΑΣΤΑΝΗ ΑΔΥΝΑΤΗ ΜΕ ΣΓΟΥΡΑ ΜΑΚΡΙΑ ΜΑΛΛΙΑ

Βραδάκι, Κυριακή 18/10. Ήσουν με μια φίλη σου και εγώ με έναν φίλο μου. Εμείς στο παγκάκι δίπλα στο περίπτερο, εσείς απέναντι και λίγο δίπλα. Κοιταχτήκαμε πολλές φορές, αλλά δίστασα να σου μιλήσω. Φύγατε και μετά ξαναπεράσατε, αλλά δεν καθήσατε. Είσαι ο τύπος μου, σε σκέφτομαι συνέχεια από τότε...

ΣΕ ΕΙΔΑ ΣΕ ΚΑΦΕ

Σε είδα σε καφέ στη Σαλαμίνα τον Ιούνιο. Ήσουν ψηλός, μελαχρινός, με τατουάζ.

ΚΑΣΤΑΝΗ ΜΕ ΓΥΑΛΙΑ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

Πίτα Παν, Ψυχικό. Ήσουν με τις φίλες σου και τρώγατε, μιλάγατε. Εγώ με μια φίλη. Δεν μπορέσαμε να τα πούμε αλλά κοιταζόμασταν συνέχεια.

ΣΕ ΕΙΔΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗ

Εσύ ξανθιά, ίσια μακριά μαλλιά. 26 Σεπτεμβρίου, γύρω στις 20.30. Οδηγούσες στην Παραλιακή ένα VW λίγο πριν τη Γλυφάδα. Το δεύτερο νούμερο στην πινακίδα 7 και το τελευταίο 9. Μιλούσες στο κινητό...

Ο ΚΟΥΚΛΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΣΚΥΛΟ

Τετάρτη 16-9 βραδάκι, στο καφέ του Νιάρχου. Δίπλα στο κανάλι έπαιζε live jaz. Κάθομαι απέναντί σου, ήσουν με τη παρέα σου, ήμουν με ένα φίλο. Με κοιτάζεις επίμονα, σου έριχνα κλειφτές ματιές. Ήθελα πολύ να χαιδέψω το σκύλο σου και να παίξουμε με τα πιτσιρικά. Ακόμα σε σκέφτομαι. Στείλε μου αν ένιωσες το ίδιο.

ΘΕΛΩ ΝΑ ΣΕ ΔΩ

Δάφνη. Ήμασταν στο φανάρι και περιμέναμε να περάσουμε απέναντι. Είσαι ξανθιά και πολύ όμορφη κοπέλα. Ήρθες δίπλα μου, σε κοίταξα και με κοιτάζεις χαμογελαστή - αλλά ντράπηκα να σου μιλήσω. Θα ήθελα πολύ να σε ξαναδώ.

ΕΙΔΑ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ...

Είδα τα μάτια σου και έχασα τον εαυτό μου. Δουλεύεις στο ΚΕΠ Μεσοσίνης και σε λένε Ελένη.

ΗΜΟΥΝ ΑΤΥΧΟΣ

Στο βουλκανιζατέρ. Ήμουν άτυχος και έπαθα δύο φορές λάστιχο σε 15 μέρες. Εσύ με το Yaris σου είχες κάτι με τον αέρα. Νόμιζες ότι το αμάξι μου ήταν Polo, αλλά ήταν Golf. Το άλλο Σάββατο στις 14.00 θα είμαι εκεί, ελπίζω κι εσύ!

ΣΕ ΕΙΔΑ ΣΤΟ ΒΙΛΑΤΖ

Κυψέλη. Μαύρη μπλούζα, καθόσουν με δύο φίλους σου. Εγώ με φίλη, κοιταχτήκαμε μόλις στο τέλος όταν θα φεύγαμε. Μίλησε το βλέμμα σου, πολύ γοητευτικός, ελπίζω να το δεις.

ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ ΕΞΩ ΑΠΟ ΜΕΤΡΟ ΦΙΞ

Σε είδα όπως έστριβα με τη μηχανή μου (λευκή μοτοσικλέτα), μου το ανταπόδωσες και σε ξανακοίταξα, ύστερα χαμογέλασες. Κρίμα που το φανάρι ήταν πράσινο και δεν πρόλαβα να σταματήσω για να σε ρωτήσω για τις ωραίες σου πλεξίδες. Αν το δεις θα χαρώ να σε γνωρίσω.

ΕΙΣΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Νοσοκομείο Αλεξάνδρα. Έμεινα μερικές ώρες για μια αλλεργία - τουρίστας με ροζ πόλο. 5 ψάχνατε φλεβίτσα. Τα μάτια σου έλαμπαν, το άγγιγμά σου μεταξένιο - επιβεβαιώσεις ότι το αίμα μου είναι γαλάζιο. Κερνάω ποτό Μαβίλη, θέλω να σε ξαναδώ.

ΝΑ ΧΑΜΟΓΕΛΑΣ

Εσύ που πέρναγες το φανάρι στη Θεμιστοκλέους στη γωνία, ήταν

21:05 και πηγαίνεις προς τα πάνω για Εξάρχεια και εγώ κατέβαινα. Περάσαμε το φανάρι, δεν φταίω εγώ, εσύ μου χαμογέλασες και έτσι α-πλά καλοκαιρίσες. Σου χαμογέλασα και εγώ και μόλις περάσαμε γύρισα το κεφάλι να δω προς τα πού πας, αλλά δε σε πρόλαβα δυστυχώς.

ΠΕΡΝΟΥΣΕΣ ΜΕ ΤΟ ΑΜΑΞΙ ΣΟΥ

Ζωγράφου, έξω από ένα καφέ, 23/10. Δεν ξέρω αν βρίσκει κανείς κανέναν εδώ αλλά θα δοκιμάσω. Καθόμουν έξω από ένα καφέ και πέρασες τρεις φορές από μπροστά με ένα μαύρο αμάξι. Την πρώτη κοιταχτήκαμε, τη δεύτερη μου είπες γεια και την τρίτη μου είπες ότι δεν βρίσκεις πάρκινγκ. Εγώ είχα σκαλώσει με το πόσο όμορφος ήσουν και δεν απάντησα τίποτα. Μετά άλλον βρήκες πάρκινγκ και δεν σε ξαναείδα. Από τότε σκέφτομαι πόσο χαζή ήμουν που δεν σου μίλησα. Αν το δεις, στείλε μου κάτι. Αν το διαβάσεις και κάποιος φίλος σου σου είπε ότι μίλησε σε μια ξανθιά με πράσινα μάτια έξω από ένα καφέ και αυτή δεν απάντησε, πες του ότι τον ψάχνω.

ΓΛΥΚΕ ΜΟΥ ΑΠΑΤΕΩΝΑ

Μιλούσα στο κινητό και είχα τη μάσκα στο πηγούνι. Μου είπες «κούκλα, στη γωνία έχει μπάτσους, φόρεσε τη μάσκα σου». Σε ευχαρίστησα, αλλά στη γωνία δεν υπήρχε κανείς. Είσαι απατεώνας, αλλά είσαι γλυκούλης.

15 ΙΟΥΝΙΟΥ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

«Νυν δε, μένει πίστις, ελπίς, αγάπη. Τα τρία ταύρα. Μείζων δε τούτων, η αγάπη». Αυτό...

ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΑΒΙΛΗ

Τέσσερις παρά. Ήσουν στα μαύρα ντυμένη. Μαζί με ένα ψώνιο, τρώγατε σάντουιτς. Έμοιαζες να ψάχνεις κάτι. Είχες μια λάμπη μαγική. 24 Οκτωβρίου.

Δεν θες αυτόν, θέλεις τον εαυτό σου, όταν είσαι με αυτόν.

Καλησπέρα, Μανεκέν Τζένι!

Έχω ένα πρόβλημα. Μου αρέσει ένα παιδί, αλλά σε αυτό το παιδί αρέσει η κολλητή μου. Τι κάνω; Λίγη βοήθεια, παρακαλώ.

Ωπα, ώπα! Απευθύνομαι στα απανταχού αγαπημένα Μανεκέν ανά τον κόσμο. «Δεν κοιτάζουμε, δεν πλησιάζουμε, δεν ακουμπάμε αγόρι/ σύντροφο/ άντρα κολλητής μας. Ποτέ!» Άρθρο 1 παράγραφος 1 του Κ.τ.Μ. (Κώδικας των Μανεκέν). Και όχι μόνο τα τωρινά αγόρια/ συντρόφους/ άντρες, αλλά και τα προηγούμενα και τα προπροηγούμενα, μη σου πω και τα επόμενα στη φαντασία της. Έχοντας βγάλει αυτό από μέσα μου, προχωρώ λέγοντας ότι η δική σου περίπτωση δεν έχει να κάνει με το σχετικό άρθρο, αλλά αναρωτιέμαι φωναχτά...

Αφού το «παιδί» θέλει την κολλητή, εσύ γιατί ασχολείσαι με κάποιον, που θέλει κάποιον άλλον και δη τη φιλενάδα σου; Γιατί βασανίζεσαι και δεν αρχίζεις να ψάχνεις κάποιον που να θέλει εσένα εξαρχής; Τροφή για σκέψη.

Πριν από δυο χρόνια ξεκίνησε η σχέση μου με

ένα παλικάρι, που κράτησε περίπου εννιά μήνες. Δύσκολη σχέση στην αρχή, γιατί ήταν πρώην ενός πολύ κοντινού μου συγγενικού προσώπου. Ξεκινήσαμε, λοιπόν, ως αρπαχτή αλλά δεν έμεινε εκεί και εξελίχθηκε σε σχέση. Ενώ όλα φαίνονταν ιδανικά και εγώ είχα αρχίσει να ξεκλειδώνω (δεν δείχνω εύκολα τα συναισθήματά μου), μου σκάει τη βόμβα ότι δεν μπορεί άλλο και όλες αυτές τις γνωστές χαζομαρούλες (το λέω πολύ κόσμα). Εγώ το δέχομαι και λέω ok, όλα για κάποιο λόγο γίνονται! Δεν περνάει ένας μήνας και αρχίζει να ξύνεται και πάλι ο κύριος, λέω ότι δεν θα ενδώσω και το κρατάω πολύ καλά! Κάποια στιγμή, άνθρωπος είμαι κι εγώ και ενδίδω (απίστευτη χημεία στο κρεβάτι και γενικά στις σκέψεις μας). Και από τότε, δυο χρόνια μετά βρισκόμαστε τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα. Υ.Γ. Έχει κοπέλα - όπως λέει και όπως βλέπω στα σόσιαλ μίντια. Και επειδή είμαι ειλικρινής άνθρωπος, γυρνάω και του λέω, μάλλον για να έρχεσαι σε μένα κάθε τρεις

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιαίρικο τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

Μικρές αγγελίες

Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το 210 3617.369 (11.00-18.00) Χρεώσεις: € 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε πλαίσιο: € 45.

Σε γνωρίζω...

Αβαντάς, 38χρονος πολύ ευκατάστατος και εξαιρετικής εμφάνισης τραπεζικός, με μεταπτυχιακό, διδακτορικό, προσγειωμένος, γενναιοδωρος, με μεγάλη ακίνητη περιουσία, επιθυμεί γνωριμία γάμου με νέα έως 33 ετών. Οικονομικό αδιάφορο. «Πάππας», Ομήρου 38, Κολωνάκι, 210 3620.147, www.pappas.gr

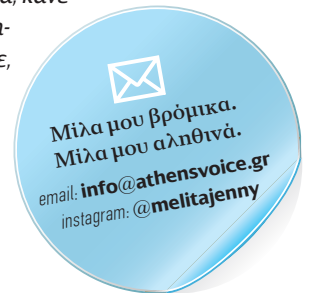
και λίγο πάει να πει ότι δεν είσαι καλά με αυτό που έχεις και μου λέει το εξής κουλό: «Αν ρωτήσεις 100 οι 99 θα σου πουν ότι δεν είμαι καλά, αλλά εγώ σου λέω ότι είμαι μια χαρά!»! Προσπαθώ να το ξεκόψω, αλλά δεν θέλω ειλικρινά. Προσπαθώ να καταλάβω το γιατί γίνεται όλο αυτό και δεν είμαστε μαζί, αλλά δεν βρίσκω καμιά απάντηση. Θέλω τη βοήθειά σου και την άποψή σου!

Ααααα! Το θέμα το έχω πάρει προσωπικά, γιατί το ίδιο είχε πάθει μια φίλη μου και ακόμη βράζω μέσα μου. Μετά από 13 ολόκληρα χρόνια κρυφών ραντεβού, εκείνος της το ξέκοψε, λέγοντάς της ότι θα γίνει πατέρας με τη «νόμιμη» σύντροφό του. Δεν θες να φτάσεις εκεί. Ο ίδιος σου είπε κατά λέξη ότι είναι μια χαρά με την κοπέλα του, που σημαίνει ότι σε θέλει για καβάτζα. Σου μεταφέρω, λοιπόν, το συμπέρασμα, στο οποίο κατέληξε η φίλη μου μετά από πολύ πόνο: Δεν θες αυτόν, θέλεις τον εαυτό σου, όταν είσαι με αυτόν. Πρέπει να

συνειδητοποιήσεις ότι δεν έχεις ανάγκη κανέναν άλλο παρά μόνο τον εαυτό σου, να τον αποδεχτείς σε όλο του το εύρος και την όποια αστερόσκονη νόμιζες ότι σου έδινε αυτή η «σχέση», να την πασπαλίσεις μόνη σου στην καθημερινότητά σου.

Εδώ 21χρονη φοιτήτρια. Έχω σχέση εδώ και ένα χρόνο. Σε αυτό το σημείο να υπογραμμίσω ότι είναι η πρώτη μου σχέση. Περνάω πολύ όμορφα μαζί του και μπορώ να πω ότι με καλύπτει σε όλα τα επίπεδα. Εκείνος πιστεύει ότι θα «γεράσουμε» μαζί. Αυτό, όμως που με προβληματίζει, είναι το γεγονός ότι είμαι μόλις 21 χρονών, είναι ο πρώτος μου και δεν έχω αποκτήσει τις εμπειρίες που θα ήθελα, κυρίως στο ερωτικό κομμάτι. Είναι λογικό που τα σκέφτομαι όλα αυτά ή απλά να συνεχίσω να απολαμβάνω τις στιγμές μαζί του, χωρίς όλες αυτές τις σκέψεις;

Πολύς προβληματισμός χωρίς λόγο. Πολύ άγχος για το αύριο χωρίς να χαιρέσαι το ΕΔΩ και ΤΩΡΑ. Γύρνα πίσω από τα δραματικά σενάρια του μυαλού σου! Δεν υπάρχει βιασύνη, αγαπημένο Μανεκέν-φοιτήτρια. Δεν σου έκανε δα και πρόταση γάμου, για να πρέπει να πάρεις μια απόφαση εδώ και τώρα. Πέρνα καλά, κάνε το κέφι σου! Φιληθείτε, αγαπηθείτε, κάντε τρελίτσες, κορδελίτσες, όνειρα... Και βλέπουμε! Είσαι νινί ακόμα!

ΚΡΙΟΣ (20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Εξαιτίας καλών προθέσεων, ενδεχομένως να βάζεις τρικλοποδιές στον εαυτό σου

Με την Αφροδίτη και τον ανάδρομο Ερμή στον Ζυγό (28) και τον ζωδιακό σου άξονα χαλαρώνει κάπως η ενασχόληση με τη δουλειά και τη ρουτίνα σου, τουλάχιστον σε πρακτικό επίπεδο. Παραμένουν ζητήματα προς συζήτηση, αλλά περισσότερο σε επίπεδο συνεννόησης με συνεργάτες, σύντροφο και γενικά τον απέναντι. Παράλληλα οι συναισθηματικές εξάρσεις στη σχέση με τον σύντροφο και τα παιδιά σου, εξισορροπούνται κάπως από κοινωνικές δραστηριότητες και ίσως την προσπάθειά σου να μένεις στην επιφάνεια και να αγνοείς τι γίνεται από κάτω. Παραμένει δύσκολο να λειτουργήσει όπως θέλεις σε οποιοδήποτε κομμάτι της ζωής σου, όμως αξίζει να προσέξεις παραπάνω τις υπερβολικές παραχωρήσεις απέναντι σε ανώτερους σου στη δουλειά ή σε οικονομικές συμφωνίες. Και στις δύο περιπτώσεις, καλό θα ήταν να αναρωτηθείς μήπως δεν είναι και τόσο κακό να ανέβουν λιγάκι οι τόνοι, επειδή τις συμβατικές «ισορροπίες», από ό,τι φαίνεται, τις πληρώνεις πολύ ακριβά. Όσον αφορά το συναισθηματικό κομμάτι, επειδή όλα εμφανίζονται ιδιαίτερα έντονα, έχει κατά νου πως η υπερβολή σπανίως βοηθάει.

ΤΑΥΡΟΣ (20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Φαινομενικά «άκακες» επιλογές που όμως στη στήνουν στην επόμενη στροφή

Καθώς ο κυβερνήτης σου, Αφροδίτη, και ο ανάδρομος Ερμής περνούν στον Ζυγό (28) «γειώνεται» επαρκώς το πάρε-δώσε με τον σύντροφό σου, όπως και τους συνεργάτες σου, καθώς από το ερωτικό, το ευχάριστο, το δημιουργικό προκύπτουν πρακτικά ζητήματα στα οποία πιστεύεις πως χρειάζεται να άμεσες αποφάσεις. Δεν είναι ακριβώς έτσι, απλώς επειδή δεν προτιμάς να ασχοληθείς με τα «κοντρά» του σπιτιού, της οικογένειας και του γραφείου, πιάνεις τα ψιλολόδια. Όπως και να έχει, να είσαι προσεκτικός ώστε να μην υποτιμήσεις τον κόπο και την προσπάθεια που εμπλέκεται σε φαινομενικά «άκακες» επιλογές, όπως και το πόσο περιοριστικές μπορεί να είναι στην πραγματικότητα. Σε προσωπικό επίπεδο, καλό είναι να έχεις υπόψη σου τυχόν συγγενικά θέματα ή μετακινήσεις πεποιθήσεις που μπορεί να εμπλέκονται, καθώς εύκολα γίνονται πρόβλημα. Σε επαγγελματικό επίπεδο, είναι αρκετά σαφές ότι όσο καλή κι αν φαίνεται μια επιλογή, κάνοντας τα ίδια είναι πάρα πολύ δύσκολο να προχωρήσεις – κάτι που το έχεις μεγάλη ανάγκη, έστω κι αν το κρύβεις κι από τον εαυτό σου.

ή στενός συνεργάτης. Αν και λέγεται ότι είμαστε το κέντρο του προσωπικού μας σύμπαντος, αυτές τις μέρες σε εξυπηρετεί να ξεχάσεις αυτή τη θεωρία, μήπως και μπορείς να βλέπεις τους άλλους.

ΔΙΔΥΜΟΙ (20 Μαΐου - 20 Ιουνίου)

Βαριά ρουτίνα που κινείται μεταξύ άκρων, με τόνους δημιουργικότητας κι έρωτα

Ο κυβερνήτης σου, ανάδρομος Ερμής, και η Αφροδίτη μπαίνουν στον Ζυγό (28) και συμβάλλουν στο να συντηρήσεις ένα μέτρο ενθουσιασμού και ικανοποίησης και ένα κομμάτι της προσοχής σου στα ερωτικά και τα προσωπικά σου, ενώ βασικά κινείται σε δύσκολα θέματα ρουτίνας και δουλειάς. Στο

κομμάτι των παιδιών και των προσωπικών σου, όσο πιο ελαφριά καρδιά κρατήσεις, τόσο το καλύτερο, από την άποψη πως δεν έχουν όσα λέγονται τεράστια βαρύτητα απαραίτητα, ούτε οδηγούν σε κάτι συγκριμμένο ντε και καλά. Αν κρατήσεις τη διάθεση του «παιχνιδιού», χωρίς κακίες όμως, θα ανταποκριθείς πολύ καλύτερα στις περιστάσεις. Ίσως μάλιστα έχεις την ευκαιρία να αποκαταστήσεις μέσα σου (και εξωτερικά) ορισμένα παλιά τραύματα, απωθημένα και παρεξηγήσεις, διευρύνοντας τη οπτική σου, χωρίς παράλληλα να χάνεις την εστίασή σου. Στα οικογενειακά και σπιτικά ζητήματα, χρειάζεται προσοχή όπου εμπλέκονται χρήματα, οργανισμοί και τράπεζες, επειδή οι απαιτήσεις είναι αυξημένες, χωρίς ωστόσο να σου δίνεται η ευκαιρία να κάνεις και πάρα πολλά μέσα από τα κλασικά κανάλια. Κυνήγησε συμβιβασμούς και πρωτότυπες προεγγυήσεις.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ (21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Γίνεσαι δύσκαμπος και δυσαρρεστέος εύκολα επειδή κολλάς στις προσδοκίες σου

Καθώς ο ανάδρομος Ερμής και η Αφροδίτη μπαίνουν στο ζώδιο του Ζυγού (28) παραμένουν στην επικαιρότητα οικογενειακές υποθέσεις και ζητήματα ακινήτων, κυρίως εξαιτίας παραλείψεων, ασυμφωνιών και των διαφορετικών κινήτρων που έχει ο καθένας. Αν και η διάθεσή σου είναι να ασχοληθείς με δημιουργικές δραστηριότητες και με τα προσωπικά σου με θετικό τρόπο, η μικρή ευελιξία σου περιορίζει τις καταστάσεις που μπορείς όντως να «ευχαριστηθείς». Κάποια σχέδια για το μέλλον, κυρίως εξωεπαγγελματικά, και οι φιλίες σου βοηθούν να ελαφρύνει το κλίμα, χωρίς όμως να μπορείς να αποφύγεις τριβές. Έχει γίνει βαριά συναισθηματική επένδυση στα θέλω σου κι έτσι είναι εύκολο να γίνεις εγωιστικός καθώς κρίνεις τις συμπεριφορές των άλλων βάσει αυτού και είναι πολύ ευκολότερο να απογοητευτείς ακόμη κι αν ο απέναντι κάνει φιλότιμη προσπάθεια, κυρίως ο σύντροφος

ή στενός συνεργάτης. Αν και λέγεται ότι είμαστε το κέντρο του προσωπικού μας σύμπαντος, αυτές τις μέρες σε εξυπηρετεί να ξεχάσεις αυτή τη θεωρία, μήπως και μπορείς να βλέπεις τους άλλους.

ΛΕΩΝ (22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Κοινωνικοποίηση που δίνει διέξοδο για εσωτερικές ταραχές και δυσαρρεσίες

Η Αφροδίτη και ο ανάδρομος Ερμής στον Ζυγό (28) κρατούν ανοιχτή την πόρτα της κοινωνικής σου ζωής, των συναντήσεων και των επαφών, με την ευκαιρία να ρυθμίσεις καλύτερα τις ισορροπίες στις φιλίες σου, όπως και να επανεξετάσεις πρόγραμμα εξωεπαγγελματικών δραστηριοτήτων και σχεδίων. Δεν λείπουν τα ευτράπελα καθώς από τη μία φαίνεται να υπάρχει βιασύνη να γίνουν συγκεκριμένες συνεννοήσεις, από την άλλη είναι κάπως δύσκολο να επιτευχθούν. Χρειάζεται να είσαι αρκετά προσεκτικός σε προτάσεις και συμφωνίες που αφορούν την καριέρα και τον γάμο σου και φαίνονται εξαιρετικές, εάν συμβαδίζουν με την άρνησή σου να κάνεις σοβαρές αλλαγές απέναντι στον σύντροφο ή τις συνεργασίες σου. Κοινώς ό,τι επιβεβαιώνει την άρνησή σου δεν είναι καλό. Παράλληλα φρόντισε να αποφύγεις τις καταφάσεις από ευγένεια ή για να διατηρήσεις τα προσχήματα επειδή έχουν άμεσο αντίκτυπο στη δουλειά και τη ρουτίνα σου, φορτίζοντας την περισσότερο, ενώ ήδη είσαι πιεσμένος. Αρκετή έξτρα προσοχή στην οδήγηση και τις μετακινήσεις είναι καλή ιδέα αυτές τις μέρες.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ (23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Σου έχεις τάξει, αλλά αναβάλλεις μόνος σου επειδή κάτι δεν σου κάνει πλέον

Ο κυβερνήτης σου, ανάδρομος Ερμής, και η Αφροδίτη μπαίνουν στον Ζυγό (28) και συνεχίζεις να έχεις ένα καλούτσικο απόθεμα οικονομικής και χρηματικής ικανοποίησης που βοηθά να ανταπεξέρθεις στις έντονες και όχι απαραίτητα ομαλές επαφές των ημερών. Ειδικά στο πλαίσιο της κα-

ριέρας και του γάμου σου, είσαι σε μία παράδοξη «αναμονή», καθώς είναι σαν να σου έχεις τάξει περισσότερα, όμως εσύ ο ίδιος να δυσκολεύεσαι να συμφιλιώσεις τον εαυτό σου με τους στόχους σου. Δεν μπορούν να γίνουν και πολλά γι' αυτό, πέρα από το να εξετάσεις αν αυτό το έξτρα σε συναισθηματικό και οικονομικό επίπεδο είναι όντως κάτι που θα σε ευχαριστούσε τώρα ή απλώς το προσδοκάς από συνήθεια. Για την ακρίβεια, αυτές τις μέρες είναι εύκολο να «εμπλουτιστείς», και αντί να το ευχαριστιέσαι, επειδή υποτίθεται πως κάνεις ωραία πράγματα, να νιώθεις ένοχος και να τα αισθάνεσαι ως εγκλωβισμούς. Λοιπόν, αν κάτι δεν το ευχαριστιέσαι, δεν είναι ωραίο για σένα τώρα, ασχέτως τι λέει η θεωρία.

ΖΥΓΟΣ (22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Αρκετά επιβεβαιωμένος, όμως έτοιμος να χαλαστείς σε μάταιες προσπάθειες

Ο ανάδρομος Ερμής και ο κυβερνήτης σου, Αφροδίτη, μπαίνουν στο ζώδιο σου (28) από τη μία επιβεβαιώνοντας σε σε προσωπικές και οικονομικές επιλογές, από την άλλη ανοίγοντας κάποια θέματα επιμόρφωσης, συνεννόησης με συγγενείς και αυτοανάπτυξης τα οποία ήσουν αρκετά βέβαιος πως είχες τακτοποιήσει επαρκώς. Μάλλον είναι περισσότερο μια ευκαιρία να βεβαιωθείς πως είσαι όντως εντάξει με αυτά που έχουν ειπωθεί και συμφωνηθεί, να εξετάσεις τις τελευταίες σου αμφιβολίες και ίσως να απεγκλωβιστείς από την εντύπωση πως οποιοδήποτε κανόνισμα, συνεννόηση και συμφωνία είναι δική σου ευθύνη. Σ' αυτό ίσως βοηθήσει η απροθυμία των ανθρώπων στο σπίτι σου και στο γραφείο να ασχοληθούν με αυτά τα ζητήματα όπως εσύ ή να μετακινήθούν και πιθανώς να ανασκευάσουν τη θέση τους. Αν καταφέρεις να μην ταυτιστείς 100% με αυτή τη διαδικασία και με κάποιο αναμενόμενο αποτέλεσμα θα γλιτώσεις τον εαυτό σου από αρκετές μάταιες προσπάθειες. Καλύτερα να απολαύσεις το συναισθηματικό και οικονομικό σου απόθεμα από το να το επενδύσεις τελείως στραβά.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ (23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Σε φάση δύναμης-αδυναμίας μπαίνεις και χρειάζεται να φροντίσεις και τα δύο

Με τον ανάδρομο Ερμή και την Αφροδίτη στον Ζυγό (28) καλό είναι να κατευθύνεις αρκετή προσοχή στο θέμα της υγείας σου, επειδή πρόκειται για μια περίοδο «κάλυψη-απόκρυψη», από την άποψη πως μπορεί να έχεις όρεξη και ενεργητικότητα επιφανειακά – από κάτω όμως παίζει αρκετή ψυχολογική και σωματική κούραση από τις σχέσεις σου, όπως και από την προσπάθειά σου να οργανώσεις τις συνεργασίες σου, τα σχέδιά σου και γενικά να συνεννοηθείς με κόσμο. Μια καλή προσέγγιση είναι να παίρνεις αυτά που βάζεις στόχο και να τα μειώνεις κατά το ένα τρίτο για να προλάβεις την εξάντληση και την κατάχρηση. Άλλωστε τόσο στο συναισθηματικό όσο και στο οικονομικό κομμάτι, όσο κι αν προβληματίζεσαι και προσπαθείς να διευθετήσεις υποθέσεις, είναι σαφέστατο πως δεν εξαρτώνται αποκλειστικά από σένα. Συνεπώς μάζεψε τις υπερπροσπάθειες που μπορεί να σε βάλουν σε συμφωνίες κι επαφές εξαντλητικές. Μην παλεύεις για τον έλεγχο μέχρι εσχάτων, ακόμη κι αν έχεις τις αγαθότερες προθέσεις, παίζει ρόλο το τσίμινγκ.

ΤΟΞΟΘΗΣ (22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου)

Ευχάριστα σχέδια και ασχολίες και ανυπομονησία να «τακτοποιήσεις» σχέσεις

Ο ανάδρομος Ερμής και η Αφροδίτη στον Ζυγό (28) προσθέτουν μια ευχάριστη νότα σε μια μάλλον «επίπεδη» και αρκετά γειωμένη περίοδο, καθώς έχεις την ευκαιρία να εμπλακείς σε ευχάριστα σχέδια και δραστηριότητες τόσο με αφορμή τη δουλειά σου, όσο και σε επίπεδο φιλιών και εξωεπαγγελματικών ασχολιών. Αυτό που χρειάζεται να προσέξεις βέβαια, είναι να μην παρατήσεις ολοσχερώς και τα διαδικαστικά και βαρετά, πλην όμως απολύτως απαραίτητα της ρουτίνας σου. Και στο κομμάτι του σχεδιασμού και του τι μέλλει γενέσθαι με τον σύντροφο ή τις σχέσεις σου γενικότερα, βιάζεσαι να πετύχεις κάποια συνεννόηση ώστε να πάρουν τα πράγματα τον δρόμο τους, όμως η ανυπομονησία σου είναι μάλλον άστοχη, καθώς ο σύντροφος ή

γενικά ο άλλος, δεν έχει ούτε τόσο ξεκάθαρες προθέσεις, ούτε παρόμοιο χρονοδιάγραμμα. Άβολο, όμως αν το βιάσεις, θα βρεθείς να χρεώνεσαι υπέρογκα για κάτι που δεν είναι αποκλειστικά δική σου ευθύνη. Τέλος, έχει το νου σου σε καταχρήσεις σε αλκοόλ, τεμπελιές και συναισθηματισμούς με συνέπειες σωματικές και ψυχολογικές ταλαιπωρίες.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ (21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Δικαιώνεσαι κι άλλο τόσο προβληματίζεσαι στην καριέρα και τον γάμο σου

Καθώς ο ανάδρομος Ερμής και η Αφροδίτη μπαίνουν στον Ζυγό (28) δημιουργείται μια διφορούμενη συνθήκη σχετικά με την καριέρα και τον γάμο σου. Από τη μία σε ό,τι αφορά τα παιδιά σου και την επιφάνεια της ερωτικής σου σχέσης μπορείς να αισθάνεσαι αρκετά ικανοποιημένος. Από την άλλη, αυτό φαίνεται πολύ λίγο επειδή όσα σε ευχαριστούσαν ως τώρα, δεν σε ευχαριστούν πλέον με τον ίδιο τρόπο. Σαφώς και θα 'ναι καλό, να σεβαστείς αυτή τη μεταβολή που σου έχει συμβεί, αν και είναι απίθανο να το κάνεις. Πάλι στο πεδίο της καριέρας και των κοινωνικών υποχρεώσεων, επανέρχεται σε ζητήματα πρακτικά και ρουτίνας που σχετίζονται με την επιμόρφωση και τη διεύρυνσή σου ή ενδεχομένως έχουν κάποιες νομικές και σοβαρούτσικες προεκτάσεις. Αυτά ενώ έχουν σημειώσει πρόοδο, φαίνεται να θέλουν μια ακόμη επαναξέταση, την οποία καλό θα 'ναι να μην πάρεις όλη επάνω σου, επειδή κάτι τέτοιο, αν και είναι το συνήθειό σου, έχει βαρύ αντίκτυπο σε σένα, σωματικά και ψυχολογικά.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ (20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Ικανοποιητικότερες προοπτικές, όμως αρκετά απαιτητικό κλίμα σε καριέρα, γάμο

Με τον ανάδρομο Ερμή και την Αφροδίτη στον Ζυγό (28) βάζεις πλήρη για άγνωστα νερά με αρκετά καλή διάθεση. Η προσωπική αυτή ελαφροσύνη κάπως το βαρύ κλίμα στην καριέρα και τον γάμο σου και ίσως σε βοηθά να προσδιορίσεις με μεγαλύτερη σαφήνεια τους σχετικούς σου στόχους. Σε οικογενειακό και συγγενικό επίπεδο, όπως και σε σχέση με το σπίτι σου, τα πράγματα φαίνεται να μετατοπίζονται σε ικανοποιητικές για σένα κατευθύνσεις. Ακόμη κι αν δεν είναι απολύτως οργανωμένα πρακτικά ή και θεωρητικά μέσα σου, τα καινούρια που εμφανίζονται στη ζωή σου δημιουργούν έναν καλοδεχούμενο περιεχόμενο και σίγουρα υποδεικνύουν ωραίες πιθανότητες. Ωστόσο, δεν μπορείς ακόμη να κινηθείς και να δράσεις όπως θα ήθελες, καθώς προέχουν οι σχετικές συνεννοήσεις με τα παιδιά σου, τον σύντροφο, ακόμη και σε οικονομικό επίπεδο, όπου υπάρχει μοιρασμένη ευθύνη ή επενδύσεις. Μια δημιουργική κι αισιόδοξη προσέγγιση σίγουρα βοηθά, ωστόσο καλό είναι να μη δηλώνεις «αλλάγ' εδώ και τώρα» και βιάσεις την οποιαδήποτε μετάβαση, επειδή αυτό ενέχει μεγάλη πιθανότητα αποτυχίας.

ΙΧΘΥΕΣ (18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Η οικονομική και συναισθηματική σου ζωή σε «δολώνει» ύποπτα, μη το φας

Ο ανάδρομος Ερμής και η Αφροδίτη στον Ζυγό (28) δημιουργούν ένα κλίμα φορτισμένης προσμονής στην ερωτική και οικονομική σου ζωή, καθώς φαίνεται να προκύπτουν επαφές, συμφωνίες και συνεννοήσεις που είναι ωφέλιμες για σένα και όποιον άλλο εμπλέκεται, πράγμα σαφώς ευχάριστο. Ταυτόχρονα όμως ανοίγουν προϋπάρχοντα ζητήματα επικοινωνίας και ισορροπιών, πάντα με συναισθηματικό και οικονομικό χρώμα, στο οικογενειακό σου περιβάλλον, στο σπίτι και τη σχέση σου. Αυτά φαίνεται να σε ωθούν να λάβεις άμεσα κάποια αποφάσεις για να εκτονώσεις την ένταση, όμως κάτι τέτοιο είναι μάλλον ανέφικτο αυτές τις ημέρες, ειδικά εφόσον σε βαθύτερο επίπεδο δεν είσαι διατεθειμένος να αναθεωρήσεις τις ιδέες ή τον τρόπο σχέσης και επικοινωνίας που δημιούργησε το πρόβλημα. Να είσαι προσεκτικός, να μη χωθείς βαθιά σε αμφίβολες συμπεριφορές και συναισθήματα στη λογική της άμεσης ανακούφισης. Κάτι τέτοιο, με βεβαιότητα απλώς θα σπρώξει το πρόβλημα λίγο παρακάτω, μεταφέροντας την τωρινή ζοχάδα και περιορισμό σε μελλοντικά σχέδια, δραστηριότητες και άσχετες σχέσεις. **Α**

*Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάσεις και τον ωροσκόπο σου

Βαγγέλης Περρός - Τζένη Μελιτά

Γιάννης Νένης

Στέφανος Τσιτσόπουλος

Μάκης Προβατάς

Ελένη Κολοκοτρώνη

Δημήτρης Αθανασιάδης

Δημήτρης Κοττάκης

**102.5
ATHENS
VOICE
RADIO**

*Ακούτε τη Φωνή
της Αθήνας*

ΔΕΥΤΕΡΑ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΦΩΤΟ: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

GOODY'S®
★ BURGER HOUSE ★

HALLOWEEN BURGERS

DRACULA BURGER

Ψωμί black bun, μπιφτέκι classic, Goody's sauce, τυρί, bacon trimmings, μαρούλι, sriracha sauce, παντζάρι και crunchy γαριδάκια.

MONSTER BURGER

Ψωμί black bun, μπιφτέκι classic, κοτόπουλο πανέ, Goody's sauce, τυρί, bacon, μαρούλι, sriracha sauce και τομάτα.

Για να χορτάσεις... Halloween, παράγγειλέ τα τώρα online ή τηλεφωνικά

goodysdelivery.gr

[goodysapp](#)

18365*

ΗΜΕΡΕΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩ

8011000011, 210 2805120, 211 1014008

* Η κλήση προς το 18365 ενδέχεται να μη συμπεριλαμβάνεται στον δωρεάν χρόνο ομιλίας των προγραμμάτων τηλεφωνίας. Οι χρεώσεις εξαρτώνται από τον πάροκό σας.